

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI

SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ALAN DEĞİŞTİREN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DURUMLARININ
İNCELENMESİ**

Alparslan CİHANGİR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

DOÇ. DR. Sabahattin ÇİFTÇİ

Konya

2017

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

1

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı

Alparslan CİHANCIK

Numarası

138302031030

Ana Bilim / Bilim Dalı

İlköğretim / Sınıf Eğitimi

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Tezin Adı

Alan Değiştiren Sınıf Öğretmenlerinin
Durumlarının İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Alparslan CİHANCIK
Öğrencinin imzası

(İmza)

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Alparslan Cihangir
	Numarası	138302031030
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İlköğretim / Sınıf Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Şehrettin Çiftçi
	Tezin Adı	Alan dışındaki sınıf öğretmenlerinin durumlarının incelenmesi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Alan dışındaki sınıf öğretmenlerinin durumlarının incelenmesi başlıklı bu çalışma 25.11.2011 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

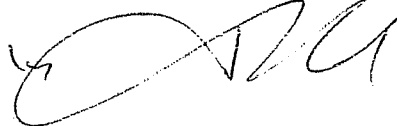
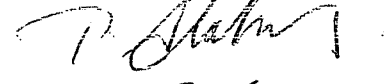
Danışman ve Üyeler

İmza

Doç. Dr. Şehrettin Çiftçi

Doç. Dr. Taner Altın

Yrd. Doç. Dr. Seyit Emiroğlu

KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Alparslan CİHAĞIR
	Numarası	1383 0203 1030
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İlköğretim / Sınıf Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	DOÇ. DR. SABAHATTİN ÇİFTÇİ
Tezin Adı	Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin durumlarının incelenmesi	

ÖZET

2012-2013 eğitim-öğretim yılı ile birlikte 8 yıllık kesintisiz eğitim kaldırılmış yerine, 4+4+4 eğitim sistemi getirilmiştir. Bu geçiş ile birlikte 5 yıldan 4 yıla düşen ilkokullarda sınıf öğretmenliği fazlalığı (norm kadro) meydana gelirken 3 yıldan 4 yıla çıkan ortaokullarda ise branş öğretmeni açığı ortaya çıkmıştır. Branş öğretmeni açığını ortadan kaldırmak ve sınıf öğretmeni fazlalığını eritmek için Milli Eğitim Bakanlığı sınıf öğretmenliği alanında görev yapan öğretmenlerden yan alanlarına veya lisans eğitimi farklı olup sınıf öğretmenliği yapanları da kendi alanlarına isterlerse geçebilmeleri için bir uygulama başlatmıştır. Bu kapsamda yaklaşık 40 000 sınıf öğretmeni alan değiştirerek farklı branşlara geçiş yapmıştır. Yapılan bu çalışma ile de sınıf öğretmenliği alanından alan değiştirerek Fen ve Teknoloji, Teknoloji Tasarım, Matematik, Türkçe, Beden Eğitimi, Sosyal Bilgiler alanına geçen sınıf öğretmenlerinin yeterliliklerini yaşadıkları sorunları ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntem ve tekniklerine göre gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Sınıf öğretmenliği alanından Fen ve Teknoloji öğretmenliği, Teknoloji Tasarım öğretmenliği, Matematik öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği, Beden Eğitimi öğretmenliği, Sosyal Bilgiler öğretmenliği alanına geçen Sınıf öğretmenleri ile belirtilen branşlardan mezun olmuş branş öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın sonunda sınıf öğretmenliğinden yan alanlara geçiş sebebi olarak çoğunlukla tayin durumları ve kısmen geçiş yapılan alana olan ilgi yer almakla birlikte norm fazlalığı, sınıf öğretmenliğinin çok yönlü olması, geçiş yapılan alanın imkanları, eğitim sisteminde kayıt yaşının düşmesi, branş öğretmenine verilen değer in fazla olması gibi ifadeler de yer almaktadır. Sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yanlarına dair ifadelerde ise çoğunlukla sınıf öğretmenliğinin olumsuz yönlerine vurgu yapılmış ve branş öğretmenliğinin olumlu yönlerinden bahsedilmiştir. Sınıf öğretmenliğinden yan alanlara geçiş yapan öğretmenlerin çok büyük bir kısmı kendini yeni alanında yeterli bularak çözüm önerisinde bulunmamıştır. Kendini yeni alanında yetersiz bulan öğretmenlerin çözüm önerileri olarak; yaş grupları ile etkileşim semineri, iyi bir seminer, kendimizi geliştireceğiz, zamanla sıkıntı kalmaz, bir yıl o sınıfı okutup tecrübe sahibi olma gibi ifadeleri yer almaktadır. Geçiş yapılan alanlardaki öğretmenlerin görüşlerine dair sınıf öğretmenlerinden bazıları; her hangi bir sıkıntı yada olumsuz ifade ile karşılaşmazken büyük bir kısmı alanlarının kapatıldığı, herkes kendi alanında çalışmalı, yetersiz branşçı gibi ifadelerle karşılaştığını bildirmişlerdir. Geçiş yapılan alanlardan mezun olan öğretmenlerin neredeyse tamamı zamanla eksikliklerini tamamlayacaklardır ancak o kadar da heba edilecek zaman yok, alanımızı kapattılar, tayinlerimiz zorlaştı, TEOG gibi sınavlarda olumsuz sonuçlar alındı,

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

herkes kendi alanında başarılı olabilir gibi sebeplerle sınıf öğretmenliğinden geçiş yapan öğretmenleri başarısız bulmakta ve alan değişikliğini olumsuz karşılamaktadırlar.

Anahtar kelimeler: Alan değişikliği, nitel araştırma

KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	İbrahim CİHANER
	Numarası	138302031030
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İlköğretim / Sınıf Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Sabahattin SİFTÇİ
Tezin İngilizce Adı	Situations of primary class teacher who change branch research.	

SUMMARY

4 + 4 + 4 Education System was started instead of 8-year Uninterrupted Education System has been deleted with the 2012-2013 Education Year. After this regulation; Turkish Education Ministry needs less Primary Class Teacher, but more Branch Teacher.

For this reason Turkish Education Ministry used a method which directed the teachers to their main branch or subspecialty for minimizing redundant primary class teachers. With this method; 40.000 primary class teachers changed their branch. The Researcher seek to learn qualification of the teachers who changed their branch to Science and Technology, Technology-Project, Mathematic, Turkish, Physical Education and Social Studies.

This researches use qualitative research methods as base. In this context; the researcher took teacher's opinion who was already main branch or changed the branch.

End of this research, researcher found familiar reasons to change branch which were replacement advantage, relevance an opportunity of the new branch, respect, student's age factors, etc.

The research showed us that primary class teaching's negative sides and branch teaching's positive sides. The most of teachers who turned into branch teacher didn't offer a solution, because they found enough themselves. Other teachers who didn't find enough, offered some solution that: age group interaction workshop, a really educatory workshop, gradually developing, gaining experience, etc.

Some of main branch teachers had any negative estimation about changing branch teachers. on the other hand, most of them thought some negative estimations like this: blocking their staff, working specialty and not being efficiency in branch. They who changed branch will build up over time to inexperienced sides but students don't have any time in this race.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Teachers who changed their branch has been taught inadequate and issue about replacement and disappointing results at the TEOGs.

KEYWORDS: changing branch, qualitative research

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Hangi ülkede, nerede yaşarsanız yaşayın, dininiz, diliniz her ne olursa olsun mutlak bir eğitimden geçmek zorundasınız. Eğitimin olmadığı ya da eksik olduğu yerlerde ilerlemeden bahsetmek mümkün değildir. Eğitim bir milleti, insanı ayakta tutan en önemli unsurdur. Eğitim sisteminiz ve aldığınız eğitim ne kadar kaliteli ise gelişiminiz de o kadar hızlı ve güvenli olacaktır. Bu durumda eğitime top yekun sahip çıkmak durumundayız.

Peki ne yapmalı? Dünya çapında eğitim sistemlerini iyi incelemeli, olduğu gibi değil kendi kültürümüzü, manevi değerlerimizi, ülkemizin ve insanımızın ihtiyaçlarını düşünerek sağlam adımlarla desteklemeliyiz. Ayrıca eğitim sadece öğretmenlerin iş alanı olarak görülmemeli. Ailenin ve toplumun eğitime desteği alınmalı. Eğitim yeni doğan bir canlının hayatı boyunca edindiği tüm yaşanmışlıkları da kapsadığından ailenin önemi ve toplumun desteği olmazsa olmazlardandır. Eğitim ailede başlar. Gelenek ve göreneklerimiz, tecrübelerimiz hep aileden gelen bilgilerden oluşur. Öğretmen ise bu bilgi ve düzen ile gelen öğrenciyi bir nevi yoğurur ve eğitim sisteminin amaçları doğrultusunda geliştirir.

Bu araştırmada da eğitim sistemimizdeki köklü değişikliğin eğitime ve öğretmenlere etkilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Tez konusunun belirlenmesinden tezin tamamlanmasına kadar her aşamada değerli katkılarından ve hoş görülerinden dolayı tez danışmanım Sayın hocam Doç. Dr Sabahattin ÇİFTÇİ' ye, bu süreçte beni destekleyen aileme, yüksek lisans yaptığımı duyarak yardımcı olan tüm arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Alparslan CİHANGİR

2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	ii
SUMMARY.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLOLAR.....	viii
BÖLÜM 1.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
1.3. Problem Cümlesi.....	3
1.4. Alt problemler.....	3
1.5. Sayıtlar.....	4
1.6. Sınırlılıklar.....	4
1.7. Tanımlar.....	4
BÖLÜM 2.....	5
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ.....	5
2.1. Öğretmenlik mesleğinin ülkemizdeki tarihsel gelişimi.....	7
2.2. Öğretmenlik Mesleğinin Nitelikleri.....	11
2.3. Öğretmen yeterlilikleri.....	14
2.4. Farklı branşlarda öğretmen yeterlilikleri.....	20
2.4.1. Fen ve teknoloji öğretmenliği özel alan yeterlilikleri.....	20
2.4.2. Beden eğitimi öğretmenliği özel alan yeterlilikleri.....	21
2.4.3. Sosyal bilgiler öğretmenliği özel alan yeterlilikleri.....	21
2.4.4. Teknoloji ve tasarım öğretmenliği özel alan yeterlilikleri.....	22
2.4.5. Türkçe öğretmenliği özel alan yeterlilikleri.....	22
2.4.6. Sınıf öğretmenliği özel alan yeterlilikleri.....	22
2.5. 4+4+4 Eğitim Sistemi Ve Alan Değişikliği.....	23
2.6. İlgili yayın ve araştırmalar.....	25
Alan değişikliğiyle ilgili yapılan çalışmalar.....	30
BÖLÜM 3.....	35
YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırmanın Modeli.....	35
3.2. Çalışma Grubu.....	35
3.3. Veri toplama teknikleri ve araçları.....	35
3.4. Verilerin analizi ve yorumlanması.....	36
BÖLÜM 4.....	37
BULGULAR.....	37
1. Alt problem sınıf öğretmenliğinden Beden Eğitimi öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri.....	37
3. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri.....	44
4. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Teknoloji tasarım öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri.....	47
5. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri.....	50

6. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Matematik öğretmenliği alanına geçen sınıf öğretmenlerinin görüşleri.....	53
BÖLÜM 5	72
SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	72
5.1. Sınıf öğretmenlerinin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sonuç ve tartışma	72
5.2. Geçiş yapan öğretmenlerin geçtikleri alanla ilgili yeterlilik durumlarına ilişkin sonuç ve tartışma.....	73
5.3. Geçiş yapan öğretmenlerin eksikliklerin giderilmesine ve çözüm önerilerine ilişkin sonuç ve tartışma	74
5.4. Geçiş yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz görüşlerine ilişkin sonuç ve tartışma	76
5.5. Geçiş yapılan alanlardan mezun olan branş öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin sonuç ve tartışma.....	77
5.6. Öneriler	77
Kaynakça	79
EK1: Kodlamalar:	87
EK2: 12/09/2012 tarihli ve 5110 sayılı mütalaası.....	88

TABLOLAR

Tablo1: Sınıf öğretmenliğinden Beden Eğitimi öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu	39
Tablo2: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu	39
Tablo 3: Branş değiştirerek Beden Eğitimi öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu	40
Tablo 4: Branş değiştirerek Beden Eğitimi öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu	40
Tablo 5: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Beden Eğitimi öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	41
Tablo 6: Sınıf öğretmenliğinden Fen ve teknoloji alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu.	41
Tablo 7: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu	42
Tablo 8: Branş değiştirerek Fen ve teknoloji öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu	43
Tablo 9: Branş değiştirerek Fen ve teknoloji öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu	43
Tablo 10: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Fen ve Teknoloji öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	44
Tablo 11: Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu	45
Tablo 12: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu	45

Tablo 13: Branş değiştirerek Türkçe oğretmenliğine geçen oğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu	46
Tablo 14: Branş değiştirerek Türkçe oğretmenliğine geçen oğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu	47
Tablo 15: Alan değiştiren sınıf oğretmenlerinin alan mezunu Türkçe oğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	47
Tablo 16: Sınıf oğretmenliğinden Teknoloji tasarım oğretmenliği alanına geçen oğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu	48
Tablo 17: Geçtikleri alan ile sınıf oğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu	48
Tablo18:Alan değiştirerek Teknoloji tasarım oğretmenliğine geçen oğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu	49
Tablo 19:Branş değiştirerek Teknoloji tasarım oğretmenliğine geçen oğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu	49
Tablo 20: Alan değiştiren sınıf oğretmenlerinin alan mezunu Teknoloji ve Tasarım oğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	50
Tablo 21: Sınıf oğretmenliğinden Sosyal bilgiler oğretmenliği alanına geçen oğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu	50
Tablo 22: Geçtikleri alan ile sınıf oğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu	51
Tablo 23: Branş değiştirerek Sosyal bilgiler oğretmenliğine geçen oğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu	51
Tablo 24: Branş değiştirerek Sosyal bilgiler oğretmenliğine geçen oğretmenlerin çözüm önerileri	52
Tablo 25: Alan değiştiren sınıf oğretmenlerinin alan mezunu Sosyal Bilgiler oğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	53

Tablo 26: Sınıf öğretmenliğinden Matematik öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu	53
Tablo 27: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu	54
Tablo 28: Branş değiştirerek Matematik öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarını gösteren sıklık tablosu	55
Tablo 29: Branş değiştirerek Matematik öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu	55
Tablo 30: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Matematik öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	56
Tablo 31: Sınıf öğretmenlerinin alan değişikliği ile yan alanlarına geçme sebepleri	56
Tablo 32: Geçiş yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliğinin olumlu yönlerine dair görüşleri	57
Tablo 33: Geçiş yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliğinin olumsuz yönlerine dair görüşleri	57
Tablo 34: Alan değiştirerek branş öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeni alanlarında yeterlilik durumlarına dair görüşleri	58
Tablo 35: Alan değiştirerek branş öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeni alanlarında yetersizlik durumlarına dair görüşleri	58
Tablo 36: Alan değiştirerek Branş öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerinin çözüm önerileri	59
Tablo 37: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu öğretmenlerden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	59
Tablo 38: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu öğretmenlerden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu	59
Tablo 39. Asıl branşı Beden Eğitimi öğretmenliği olan öğretmenlerin alan değiştirerek Beden	60

Eğitimi 6đretmenliđine geçen sınıf 6đretmenlerine ilişkin g6r6şleri nelerdir?

Tablo 40. Asıl branşı Fen ve Teknoloji 6đretmenliđi olan 6đretmenlerin alan değiştirerek Fen ve Teknoloji 6đretmenliđine geçen Sınıf 6đretmenlerine ilişkin g6r6şleri nelerdir? 61

Tablo 41. Asıl branşı T6rkęe 6đretmenliđi olan 6đretmenlerin alan değiştirerek T6rkęe 6đretmenliđine geçen sınıf 6đretmenlerine ilişkin g6r6şleri nelerdir? 63

Tablo 42. Asıl branşı Teknoloji Tasarım 6đretmenliđi olan 6đretmenlerin alan değiştirerek Teknoloji ve Tasarım 6đretmenliđine geçen Sınıf 6đretmenlerine ilişkin g6r6şleri nelerdir? 66

Tablo 43. Asıl branşı Sosyal Bilgiler 6đretmenliđi olan 6đretmenlerin alan değiştirerek Sosyal Bilgiler 6đretmenliđine geçen Sınıf 6đretmenlerine ilişkin g6r6şleri nelerdir? 67

Tablo 44. Asıl branşı Matematik 6đretmenliđi olan 6đretmenlerin alan değiştirerek Matematik 6đretmenliđine geçen sınıf 6đretmenlerine ilişkin g6r6şleri nelerdir? 68

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, problem cümlesi, alt problemler, sayıtlılar, tanımlar ve sınırlamalar üzerinde durulmuştur.

1.1.Problem Durumu

Bilgi çağı olarak adlandırılan içinde yaşanılan zamanda toplumların refah ve zenginlik düzeyleri; sahip oldukları yeraltı kaynakları, fabrikaları, apartmanları vb. değil ürettikleri bilgi ve buna bağlı teknolojilerle ölçülür hale gelmektedir. Toplumlar bilgi üreten ve tüketen toplumlar şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Bilgi üreten toplumlar tüketen ülkelere göre gerek ekonomik, siyasi, askeri, eğitim vb. alanlarda belirgin şekilde gelişirken aynı zamanda diğer ülkelere hatta dünyaya şekil verme yarışına girmektedirler. Dünyada söz sahibi olmak isteyen ya da geride kalmak istemeyen ülkeler de bu yarışta yer alabilmek adına ülke eğitim sistemlerinde birçok düzenleme ve yenilikler yapmak durumunda kalmaktadırlar. Üstelik bilim ve teknolojiye yaşanan baş döndürücü değişim ve hız nedeniyle bu düzenlemeler birkaç yıl içerisinde tekrarlanabilmektedir. Buradan hareketle görülmektedir ki dünyadaki en kıymetli değer bilgi olurken bilgiyi var etme ve bilgiye ulaşmanın yolu da eğitimden geçmektedir. Dolayısıyla bütün ülkelerin gelişmelerinde en büyük faktör eğitimidir. Eğitimi iyi olan bir ülkede insanlar, kendilerini sürekli olarak geliştirir ve ülkelerine katkı sağlarlar. Eğitim potansiyelinin yüksek olması milli bir meseledir. Eğitimin amacı; ülkesine ve yaşadığı topluma katkı sağlayabilecek bilinç ve duyarlılıkta bireyler yetiştirmektir. Başka bir açıklamayla; eğitimin amacı, kişilerin yaşadığı toplumun ve toplumun bağlı olduğu çağdaş dünyanın uyumlu bir üyesi haline getirerek onları çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmaktır (Çelikten, Şanal, ve Yeni 2005). Bir ülkenin teknolojik anlamda gelişim ve ekonomik kalkınmasının temelinde eğitilmiş insan gücü bulunmaktadır. Eğitilmiş insan gücü ise, doğrudan öğretmenler ve öğretmenlik mesleği ile ilişkilidir (Özer ve Gelen 2008). Bu açıklamaya göre ise eğitimin kaliteli hale getirilmesinin en önemli faktörünün öğretmenlik mesleği ve öğretmenlerin yeterlilikleriyle doğru orantılı olarak gideceği sonucuna ulaşılabılır. Eğitim sisteminin başarısı, temelde sistemini uygulayacak olan

öğretmenlerin ve diğer eğitim personelinin niteliklerine bağlıdır. Dolayısıyla, “bir okul ancak öğretmenleri kadar iyidir” denilebilir (Çoklar, 2012). Sonuç olarak öğretmenlerin nitelikleri ne kadar üst düzeyde olursa yetişen insan gücünün o kadar nitelikli olacağı ve eğitime yapılan yatırımların boşa gitmemesi anlamlarına da gelmektedir. Ülkemizde geçmişten günümüze öğretmen yetiştirme sistemlerinde çeşitli düzenlemeler yapılarak nitelikli öğretmen yetiştirme konusunda çalışmalar yapılırken 2012 yılında eğitim sisteminde yapılan 4+4+4 olarak adlandırılan değişimle birlikte eğitim-öğretim alanında ortaya çıkan değişimlere ek olarak, öğretmenlik meslek ve alanlarında çeşitli değişiklikler olmuştur.

Eğitim ve öğretiminden sorumlu olan ana unsur öğretmenlerdir. Günümüzde öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapabilmek ve eğitim öğretim verebilmek için görev yapacakları alanlarda üniversitelerin eğitim fakültelerinden alanlarıyla ilgili 4 yıllık eğitimi tamamladıktan sonra öğretmen olmaya hak kazanırlar. Ülkemizde zaman zaman özellikle öğretmen eksikliği ve yetersizlikleri nedeniyle geçmişten günümüze farklı fakültelerden mezun olan öğrencilere eğitim fakülteleri bünyesinde formasyon dersleri verilerek öğretmen olmaları sağlanmıştır.

Bu yolla ziraat, veteriner, fen edebiyat, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri mezunları başta olmak üzere birçok farklı alan mezunu sınıf öğretmeni olmuştur. 2012 yılında yapılan 4+4+4 sistem değişikliğiyle birlikte sınıf öğretmenliği alanında oluşan norm fazlalığı nedeniyle üniversitelerin sınıf öğretmenliği anabilim dallarında 2001 yılına kadar yan alan adı altında verilen derslerin karşılığında bu kez sınıf öğretmenlerinin dilerlerse yan alanlarına geçebilmeleri için düzenlemeler yapılmış ve bu düzenlemenin ardından binlerce sınıf öğretmeni yan alanlarındaki branşlara geçerek ortaokul ve liselerde ders veren branş öğretmenlerine dönüşmüşlerdir. Bu uygulama bununla da sınırlı kalmamış tayini çıkmayan sınıf öğretmenlerini dilerlerse teknoloji tasarım öğretmenliğine geçebilmelerine kapı aralamış ve bir çok sınıf öğretmeni de bu uygulamayla tayin gerekçesiyle yine branş değişikliğine giderek teknoloji ve tasarım öğretmenliğine geçmiştir. Bir öğretmenin sahip olması gereken yeterlilikler arasında yer alan, alan bilgisi yeterliliği bu uygulama ile göz ardı edilmiştir. Bu durum her ne kadar ortaya çıkan bir problemi ortadan kaldırmaya yönelik olsa da birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Yapılan bu çalışmada

yaşanan bu tartışmaları ve sınıf öğretmenlerinin bu değişim ve dönüşümden nasıl etkilendiklerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın önemli yönlerinden biri 4+4+4 sistemi ile birlikte yaklaşık 40000 öğretmenin farklı branşlara geçişler yapması ve bu geçişler nedeniyle ortaya çıkan yeni durumlardır. Bu araştırma ile alan değişikliği yapan sınıf öğretmenlerinin geçtikleri alana ilişkin yeterlilikleri yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri ile geçiş yapılan alanlardaki branş öğretmenlerinin alan değişikliğine dair görüşlerinin neler olduğunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu değerlendirme doğrultusunda elde edilen bilgiler ile olumsuz durumlara karşı çözüm önerileri sunulacağı düşünülmektedir. Ayrıca bundan sonra benzer durumlarla karşılaşıldığında ne gibi adımlar atılması gerektiğine dair örnek teşkil edebileceği düşünülmektedir.

1.3. Problem Cümlesi

Sınıf Öğretmenlerinin yan alanları olan branşlara geçme sebepleri ve yeni alanlarında karşılaştıkları durumlar ile çözüm önerileri nelerdir? Alan mezunu öğretmenlerin alan değişikliğine dair algıları nelerdir?

1.4. Alt problemler

1.4.1. Alan değiştiren Sınıf öğretmenlerinin görüşleri:

.Sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenliğinden yan alanları olan alana geçme nedenleri nelerdir?

.Geçtikleri alanla sınıf öğretmenliği alanını karşılaştırdığında sınıf öğretmenliğinin olumlu veya olumsuz yanları nelerdir?

.Geçtikleri alanla ilgili yeterlilik durumları görüşleri ve varsa eksiklikleri gidermeye yönelik çözüm önerileri nelerdir?

.Geçtikleri alanda görev yapan öğretmenlerin alan değişikliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4.2. Branş mezunu olan öğretmenlerin görüşleri

Geçiş yapılan alanlardaki öğretmenlerin, alan değiştirerek kendi alanlarına geçen sınıf öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.5. Sayıtlar

1) Alan değişikliği yapan Sınıf öğretmenleri verdikleri cevaplarda samimi ve doğru cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

2) Geçiş yapılan alanlardan mezun olan öğretmenlerin verdikleri cevaplar samimi ve doğru cevaplar olduğu varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

1- Bu araştırma Antalya ili,

2- Sınıf öğretmenliğinden mezun olarak, yan alanlarına geçiş yapan altı farklı branşta 60 öğretmen,

3- Alan mezunu olan altı farklı branştan 60 öğretmen ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Alan: Öğretmen adayları ve öğretmenlerin; mezun oldukları lisans düzeyindeki Yükseköğretim programına bağlı olarak atanabilecekleri alanlardır.

Yan alan: Öğretmen adayları ve öğretmenlerin; yükseköğrenimlerinde alanlarına ek olarak aldıkları ve diplomalarında yer alan öğrenim programını veya farklı bir alanda yüksek lisans üzerine yapılan doktora eğitimi programıdır

Seminer: Bir konu üzerinde bilgi alışverişinde bulunmak ya da tartışma yapmak amacıyla düzenlenen toplantı.

BÖLÜM 2

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

Bu bölümde eğitim, öğretim, öğretmen, öğretmenlik mesleği, öğretmenlik mesleğinin tarihi gelişimi ve ülkemizdeki tarihsel gelişimi, sınıf öğretmenliğinin ve branş öğretmenliğinin yeterlilik alanları, öğretmenlerde bulunması gereken özellikler, öğretmen - öğrenci ilişkileri, alan, yan alan, sınıf öğretmenliği, branş öğretmenliği, alan değişikliği tanım ve konularına yer verilmiştir.

Dünyadaki bütün ülkelerin gelişmelerinde en büyük rol oynayan faktörün şüphesiz eğitim olduğu görülmektedir. Eğitimi iyi olan bir ülkede insanlar, kendilerini sürekli olarak geliştirir ve ülkelere katkı sağlarlar. Eğitimin potansiyelinin yüksek olması ulusal ve milli bir meseledir. Eğitimin amacı; ülkesine ve yaşadığı topluma katkı sağlayabilecek bilinç ve duyarlılıkta bireyler yetiştirmektir. Başka bir açıklamayla; eğitimin amacı, kişilerin yaşadığı toplumun ve toplumun bağlı olduğu çağdaş dünyanın uyumlu bir üyesi haline getirerek onları çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmaktır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Bununla beraber alan yazın incelendiğinde eğitimle ilgili birçok tanımla karşılaşılmaktadır; “Eğitim kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür” (Akyüz, 2008). “Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, istedik ve kalıcı davranış değişikliği oluşturma sürecidir” (Ertürk, 1998). “Eğitim en genel anlamıyla insanları belli amaçlarına göre yetiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen insanların kişiliği farklılaşır”(Fidan 1986). “Eğitim fiziksel uyarımlar sonucu beyinde istedik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir” (Sönmez, 2007). “Eğitim, insanoğlunun doğumundan ölüme kadar hayatını etkileyen bir süreçtir” (Memduhoğlu, Yılmaz, 2009). Eğitim; “genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Eğitim yoluyla insanların amaçları, bilgileri, davranışları, tutumları ve ahlak ölçüleri değişir” (Demirel ve Kaya, 2002). Şişman’a (2013) göre ise “Eğitim disiplinler arası bir çalışma alanı olup, birçok bilim alanıyla yakından ilgilidir. Eğitim süreci açısından bilgi, öğrenme, eğitim programı gibi kavramlar, hemen bütün alanları kapsayıcıdır. Yani öğrenme içeriği söz konusu

olduğunda birçok alan eğitim sürecinin içeriğini oluşturur” (Şişman, 2013). Özetle eğitim, hayatımızdaki tüm alanlarda yer alan hem beceri kazandırılan hem de bilgi aktarılan bir süreçtir (Kocasaraç, 2003).

Eğitim ile iç içe kullanılan bir başka kavram ise öğretimdir. “Öğretim belli amaca göre istenilen bilgileri verme işi, tedris, tedrisat, talim, öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, araç gereçleri temin etme ve kılavuzlama işidir” (Memduhoğlu ve Yılmaz, 2009). Öğretim faaliyetleri öğrenci seviyesine ve özelliklerine uygun olduğunda öğrencilerin derse katılımını sağlayacaktır, bu durumda öğrenme seviyesi yükselecek böylelikle öğretimin kapsamı öğrencilerin beklentilerine cevap verecek hale gelecektir (Sünbül, 2011). Öğretim, profesyonel kişiler olan öğretmenler tarafından verilir. “Öğretmen, devletin eğitim politikalarını uygulamaya koyan, uygulama stratejileri ile bu politikaları geliştiren alanında uzmanlaşmış önemli bir kişidir” (Karşlı, 2001). “Öğretmen formal eğitim veren kurumlarda öğretimi sağlayan kişidir” (Erden, 2001). Balcı’ ya (1991) göre ise, “Öğretmen öğrenme aracıdır, sınav yapan, disiplini sağlayan, orta sınıf ahlakının savunucusu ve vekildir. Öğretmen güvenilir kişidir, yedek velidir, öğrenci danışmanı, meslektaş ve toplumsal katılımcıdır” (s.13-14). İnsanlar öğretmen kavramına pek çok anlam yüklüyorlar. Bazı anlamlar daha çok, öğretmen rolü oynayan insanların duygusal olmayan, doğrusal betimlemelerini yansıtıyor. Yüklenen diğer anlamlar, kendilerini öğretmen olarak adlandıran insanların ve onların yaptıkları işlerin çok daha canlı, sıcak ve çok boyutlu bir anlayışla ele alınmasına dayanıyor (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).

Bir ülkenin geleceğinin mimarı, öğretmenlerdir. Mühendisini, doktorunu, avukatını, öğretmenini, askerini, polisini kısacası toplumun her kesiminde hizmet veren insan gücünü yetiştirenler hep öğretmenlerdir (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Etkili bir eğitim ve öğretim şüphesiz nitelikli öğretmenlerin ellerinde amacına ulaşacaktır. Dolayısıyla öğretmen, eğitim ve öğretimin öznesidir denilebilir (Cüceloğlu ve Erdoğan, 2016). Bir ülkenin teknolojik anlamda gelişim ve ekonomik kalkınmasının temelinde eğitilmiş insan gücü bulunmaktadır. Eğitilmiş insan gücü

ise, doğrudan öğretmenler ve öğretmenlik mesleği ile ilişkilidir (Özer ve Gelen, 2008).

Öğretmenlik mesleği, 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 43. Maddesine göre öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Kanunda da görüldüğü gibi günümüzde artık öğretmenlik mesleği, eğitimle ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlar ile alanında özel uzmanlık bilgi ve becerisine sahip olan ve mesleki yeterlilik gerektiren bir uğraşı alanıdır (Şişman ve Acat, 2003). Öğretmenlik mesleği mesleklerin mesleği olarak tanımlanmayı hak eder. Çünkü öğretmenlik bilişsel, devinişsel inceliklerin öğretilmesi sürecinde rol oynayan kilit bir meslektir (Türer, 2009: Akt: Işık, Çiltaş ve Baş, 2010). Öğretmen öğretme aracıdır, sınav yapan, disiplini sağlayan, orta sınıf ahlakının savunucusu ve vekildir (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).

Günümüzde öğretmenlik, özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak kabul edilmektedir. Statü ve saygınlığı, ülke ve kültürlerle göre değişmekle birlikte öğretmenlik, doğrudan insanla ilgili bir meslek olması yönüyle, öteden beri sadece bir kazanç kapısı olarak değil, aynı zamanda kutsal bir meslek olarak görülmüştür. Türk eğitim tarihinde de bilge kişilerin ve öğretmenlerin hep saygın bir yeri olmuş, “öğretmen” denince yaygın bir biçimde toplumda davranış modeli bir insan anlaşılmıştır. Öğretmen hakkında söylenmiş bazı özdeyiş ve atasözlerinde de ona verilen değer açıkça görülmektedir. Kısaca öğretmen, insan davranışının mimarı, insan mühendisi, insanın kişiliğini biçimlendiren bir sanatkar olarak tanımlanmaktadır (Şişman 2001: Akt Şişman ve Acat, 2003).

2.1.Öğretmenlik mesleğinin ülkemizdeki tarihsel gelişimi

Dünya’da meydana gelen değişme ve gelişmeler ışığında öğretmen yetiştirme de değişim göstermiştir. Öğretmen yetiştirme, Osmanlı’da başlayıp günümüzde farklı kurumlarla devam etmektedir. Dünya’daki farklılıklara uyum sağlamak amacıyla bu kurumlarda yenileşme ve iyileşmeler gerçekleştirilmiştir. Çağın gereklerine ayak uydurmak, dönemin şartları ve gereksinimler göz önünde bulundurularak farklı kurumlar oluşturulmuştur.

Eğitim-öğretimin tarihi öğretmenliğin tarihidir. Eğitim Türklerde ve tarihi bazı devletlerde yaşam biçimleri, geçirdikleri büyük savaşlar v.b. sebeplerle farklı şekillerde cereyan etmiştir. “Türklerde eğitim tarihi bilinen ilk Türk toplumuyla başlamaktadır. Orduların eğitimi, gençlerin eğitimi gibi. “Türklerde sözlü eğitim yaşamın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Sözlü kültür toplumu düzenleyen hiyerarşiler bütününü oluşturur. Sözlü kültür toplumlardan korunmayı sağlar ve ezberlemeyi kolaylaştıran şiirsel yöntemler bu kültüre, eğitime öncülük eder. Gılgamış destanı, Manas destanı, İlyada destanı gibi destanlar sözlü kültürün öğretilmesini ve kültürün korunmasını sağlamıştır” (Güven, 2009).

Ülkemizde düzenli eğitim öğretim ise 160 yıllık bir geçmişten gelmektedir. Anadolu Selçuklu ve Osmanlı zamanlarında, 1848 yılına kadar, öğretmenlik görevi medreselerden yetişen özel bir öğretmenlik bilgisine sahip olmayan kişiler tarafından yapılmıştır.

Türk eğitim tarihinde örgün eğitim çalışması yapan ilk öğretmen tipleri sibyan mekteplerinde öğretim yapan ‘muallimler’ ve medreselerde öğretim yapan ‘müdris’lerdir. Muallimleri ve müdrisleri yetiştiren medrese sistemidir; ancak alt düzeydeki medreseler genelde imam ve muallimleri yetiştirirken yüksek düzeydeki medreseler müdrisleri yetiştiriyordu. Müdrisler ayrıca yaptıkları hizmete göre 20’li medreselerden 30’lu, 40’lı, 50’li ve 60’lı medreselere doğru terfi ediyorlardı (Ergün, 1987).

Tanzimat’tan önce, Sibyan mektebi, medrese, Enderun mektebi, Askeri ve Teknik okullar ile azınlık ve yabancı okullarını içeren, çok çeşitli, örgün eğitim sistemi olan kurumlar vardır. Öğretmen ihtiyacını karşılama biçimi ise eğitim sistemine bağlı olarak şekillenmiştir ve tüm halka açık olmayan okullara öğretmenler, genellikle vakıflar tarafından karşılandığı bilinmektedir (Akgül, 2006).

Tanzimat’la birlikte öğretmenlik mesleği vakıf elinden çıkıp ayrı ve kendine özgü bir meslek olarak düşünülmesi ise Sultan Abdülmecit döneminde 16 Mart 1848’de Darülmualimin adı altında Erkek Öğretmen Okulu’nun açılmasıyla başlamaktadır. Bu kurumun Nizamnamesi Müdürü Ahmet Cevdet Efendi tarafından

hazırlanmıştır. Bu Nizamname ile öğretmenlik mesleğinin temellerini sağlam atmış, öğretmen okulunun medrese dışında yeni bir anlayışın ve bir mesleğin okulu olduğunu vurgulamıştır (Bek, 2007). Modern Osmanlı sisteminin gelişimine paralel olarak tanımladığı bu okulu, Darulmuallimin-i Sıbyan (1868) ve Darulmuallimin-i Liye (1874) ve 1875'ten itibaren eyaletlerde açılan taşra Darulmualliminleri erkek ilköğretim okulları izlemiştir (Öztürk, 1999; Akt. Akgül, 2006). İlk kız öğretmen okulu olan “Dar-ül Muallimat” da 1870'te İstanbul'da açılmıştır (Oktay, 1991). 1870'te İstanbul'da hizmete giren Darulmuallimat, Darulmuallimat-ı liye ise ilk ve orta öğretim kız okullarının izlediğini belirtmektedir. Bu sayede öğretmen yetiştirme uygulamalarının üç kademeye ayrıldığı görülmektedir. Ayrıca 1914- 1915 öğretim yılında, İstanbul Darulmuallimatı bünyesinde açılan Ana Muallime Mektebi Türkiye'de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme alanında atılan ilk adım olmuştur (Öztürk, 1999; Akt. Akgül,2006).

Açılan öğretmen okulları İstanbul'da açılmaya başlamış ve ihtiyaç oldukça diğer şehirlere de yayılmıştır. Fakat bu okullardan mezun olan öğretmenler kırsal kesime ayak uyduramadığı için buralarda aksamalar meydana gelmiştir. Bunun sonucunda da Köy Muallim Mektepleri açılmıştır. 22 Mart 1926 tarihinde 789 sayılı yasa ile açılan Köy Muallim Mektepleri eğitim öğretimlerine parasız yatılı olarak başlamışlardır (Kumru, 2010). 1927-1928 öğretim yılında biri Kayseri Zencidere'de, diğeri Denizli'de olmak üzere, üçer yıl öğretim süreli, İki köy Muallim Mektebi açılmıştır. Beklenen sonuçları vermediği gerekçesiyle, Kayseri'de olanın 1932'de, Denizli'dekinin de 1933 yılında kapatıldığı bilinmektedir (Öztürk, 1998; Akt. Deringöl, 2007). Türk eğitim sistemini yeniden yapılandırmak amacıyla 1937-1938 yıllarında ise Köy Öğretmen Okulu açılmıştır. Bu okullar daha sonra Köy Enstitülerine dönüştürülmüştür (Deringöl, 2007). Köy öğretmenlerinin yetiştirilmesi için Köy Enstitüleri kanunu onaylanmış ve Türkiye'de ilköğretimin küçük köylere kadar yayılmasını sağlamak için başarılı çalışmalara imza atılmıştır. Fakat bu durum politik anlamda kötüye kullanıldığı için 1954'te köy enstitüleri kaldırılmıştır (Yılmaz, 2005; Akt. Saç, 2016).

1974-1975 öğretim yılından itibaren ise sınıf öğretmeni yetiştirmek amacıyla orta öğretim üzerine 2 yıl boyunca eğitim vermek amacıyla Eğitim Enstitüleri açılmıştır (Yılmaz, 2015).

Öğretmen yetiştirme daha sonra da farklı kurumlarda devam etmiş ve 1981 yılına kadar bu görevini Milli Eğitim Bakanlığı üstlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığından sonra 6 Kasım 1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu dikkate alınarak öğretmen yetiştirme görevi üniversitelere devredilmiştir. 28 Mart 1983 tarihinde kabul edilen 2809 sayılı kanun ile de dört yıllık Yüksek Öğretmen okulları Eğitim Fakültelerine ve iki yıllık Eğitim Fakülteleri ise Eğitim Yüksekokullarına dönüştürülmüştür. Eğitim Yüksekokullarının süresi 1990 yılında dört yıla çıkarılmıştır (Sırkıntı, 1999). Yabancı diller Yüksekokulları ve Spor Akademileri ise bölüm olarak Eğitim Fakülteleri bünyesine dahil edilmiştir (Yılmaz, 2015). 1992 yılında Eğitim Yüksekokullarının bir kısmı eğitim fakültesine dönüştürülmüş bir kısmı ise Sınıf Öğretmenliği bölümü olarak mevcut Eğitim Fakültelerine bağlanmıştır. Böylece öğretmen eğitimi günümüzdeki şeklini almıştır.

Sınıf öğretmenliğindeki düzenleme planlı bir şekilde yapılmadığından sınıf öğretmenliği bölümleri birkaç yıl boyunca mezun verememiş ve ciddi boyutlarda sınıf öğretmeni açığı doğmuştur. Bu açığı kapatmak için MEB'in talebi üzerine üniversitelerde en az 26 hafta süreli pedagojik formasyon kursları açılmış ve çeşitli fakülte mezunları bu kursları tamamlayarak sınıf öğretmeni olarak atanmışlardır (Yıldırım ve Vural, 2014).

Fakülte ve yüksekokullara öğrenci yetiştirmek için eğitim veren öğretmen liseleri ise 1989-1990 öğretim yılından itibaren "Anadolu Öğretmen Liseleri" haline dönüştürülmüş ve bu okullar; öğrenim süresi, program kayıt ve kabul esasları bakımından yeni bir statüye kavuşturulmuştur (Kuru, 1993; Çeliköz ve Çetin, 2004; Akt. Kumru, 2010). Yıllarca eğitim fakültelerine öğrenci yetiştiren bu kurum 2014-2015 öğretim yılından önce valiliklere gönderilen bir yazı ile Fen lisesi, Anadolu lisesi ve Sosyal Bilimler liselerine dönüştürülmüştür.

2.2.Öğretmenlik Mesleğinin Nitelikleri

Her mesleğin kendine has kıymeti vardır. Ama şüphesiz en önemli mesleklerden biri de öğretmenliktir. Öğretmenlik bir meslekten daha fazlasıdır. Öğretmenlik, çok iyi yetişmiş uzmanlar tarafından yapılması gerekli olan, özel ve önemli bir meslek ve kutlu bir görevdir (Özcan, 2011).

Değişen dünya ve paralelinde değişen şartlara bakılacak olursa her şeyde olduğu gibi öğretmenlik algısında da birtakım değişimler meydana gelmektedir. Öğretmenlik, herkesin yapabileceği türde bir meslek olarak görülmemektedir. Türkiye'de öğretmenlik, genel olarak yaşanan gelişmelerin de etkisiyle artık daha donanımlı olarak yetiştirilen kişilerce yapılmaktadır (Taşkaya, 2012). Öğretmenlerden olmaları istenilen pek çok rol ve görev bulunmaktadır. Bunlar geçmişte ne kadar büyük bir öneme sahipse günümüzde de önemini korumakta hatta gelecekte de önemini sürdürecektir (Özer ve Gelen, 2008). Çünkü öğretmenlik dönemsel, sezonluk ya da gelişen teknolojiyle varlığına daha az ihtiyaç duyulan bir meslek değildir. Her zaman yaşamakta, değişen şartlara göre şekillenip varlığını sürdürmektedir. Öğretmenlik mesleğinin bu denli öneme sahip olmasının altında yatan en büyük nedenlerden biri de eğitimin, öğretmenlik mesleğiyle sıkı sıkıya bağlı olması ve ondan doğrudan etkilenmesidir.

Eğitim sisteminin başarısı, temelde sistemi uygulayacak olan öğretmenlerin ve diğer eğitim personelinin niteliklerine bağlıdır. Dolayısıyla, “bir okul ancak öğretmenleri kadar iyidir” denilebilir (Çoklar, 2012). Öğretmenin tutumu, tepkileri, çeşitli alışkanlıkları ve öğrencilere yaklaşımı büyük ölçüde önemlidir. Öğrenci, öğretmenin anlattığı konudan çok, onun yaklaşımından ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir (Pehlivan, 2008).

Eğitimin geliştirilmesinde öğretmenin rolü günümüzde herkes tarafından bilinmektedir. Toplum olarak ilerleyebilmek ve gelişmiş ülkelerdeki refah düzeyine ulaşabilmek için okullarda iyi bir eğitimin veriliyor olması gerekmektedir (Seferoğlu, 2004). Öğrencilerin öğrenmelerinin ve okulların nasıl geliştirilebileceğine ilişkin kararlar alırken öğretmenlerin niteliğini göz ardı etmek mümkün değildir. İyi bir eğitim için gerçekleştirilmesi gereken şeylerden biri de eğitim programına hakim

olup doğru ve etkili bir şekilde uygulayabilmektir. Programların uygulamadaki etkililiğinin sağlanabilmesi için ilk önce öğretmenlerin yeni programları tanıyıp benimsemelerinin yanında yükledikleri rollere uygun hareket etmeleri sağlanmalıdır (Arslan ve Özpınar, 2008).

Nitelikli bir öğretmenin sınıf yönetiminde iyi olması gereklidir, fakat bunu yaparken de öğrencileri iyi tanması ve onlara karşı tavır ve tutumlarında ne çok yumuşak ne de çok sert olmaması lazımdır. Sabır, özveri ve sürekli çalışmayı gerektiren öğretmenlik mesleğini başarılı bir şekilde yerine getirmek için bu mesleği severek ve isteyerek yapmak gerekmektedir (Çapa ve Çil, 2000). Bu durum öğretmenlerin mesleklerine karşı taşıdıkları olumlu tutumla yakından ilgilidir. Çeliköz ve Çetin (2004)'e göre öğretmen adayları mesleklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olarak yetiştirilebilirlerse, öğretmen olduklarında; görevlerini eksiksiz yerine getirirler, öğrencilere karşı daha olumlu davranışlar sergilerler, araştırmacı olurlar, yaratıcı düşünür ve yenilikleri öğrenme ortamına kolayca aktarırlar. Olumlu tutumları el-yüz hareketlerine yansır ve öğrencileri daha kolay motive ederler, öğrencilere içten ve samimi davranırlar, katı kuralcı olmazlar, zamanlarını etkili kullanırlar, kısacası mesleklerini severek yaparlar, zevk alırlar ve dolayısıyla öğretmenin görev, sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenebilirler. Senemoğlu'nun (2001) yaptığı araştırmaya göre ise ; İyi bir öğretmen öğrencilerine her daim saygı ve sevgi gösteren, çözüm odaklı olan, öğrencilerini motive etmek için uğraşan, sınıf disiplinini kontrollü sağlayan, ders öncesinde hazırlıklarını tamamlayan, nasıl öğrenileceği sorusunun cevabını öğrencilerine verebilen, etkili bir eğitim-öğretim ortamı için gerekli araç ve gereçleri kullanabilen kişi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenlik mesleğine ilişkin nitelikleri Gündüz (2005) şu şekilde sıralamıştır:

- a) Eğitim ve öğretmenlik mesleğinin insan yaşamındaki ve toplumdaki yerini ve önemini anlama
- b) Eğitim ve meslekle ilgili yasa ve yönetmelikleri bilme ve bunlara uygun davranma
- c) Mesleki inanç ve bağlılık duygusuna sahip olma

- d) Mesleğin değer ve normlarına uygun davranma
- e) Mesleki kuruluşları tanıma ve destek olma
- f) Mesleğin toplumsal statüsünü yükseltmeye katkıda bulunma
- g) Eğitim personeli, öğrenci, veli ve iş çevreleri ile uyum içinde olma (Bek, 2007)

Çelikten, Şanal ve Yeni (2005)'nin yaptıkları çalışmada öğretmenlerin mesleki özellikleri üç ana başlık altında toplanmıştır. Bu başlıklar: alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi (öğretim süreci planlama, çeşitlilik getirebilme, öğretim süresini etkili kullanma, katılımcı öğretim ortamı düzenleme, öğrencilerdeki gelişimi izleme) ve genel kültür. Ancak öğretmenin başarılı olabilmesi için sadece mesleki bilgi ve beceriler yönünden donanımlı olması yeterli değildir. Aynı zamanda öğretmenin belli kişisel özelliklere de sahip olması gerekmektedir. Bu özellikler:

- Mesleğini sevmek
 - Adil olmak
 - Verdiği sözü tutmak
 - Güler yüzlü olmak
 - Yapıcı olmak ve teşvik edici olmak
 - Sabırlı ve sakin olmak
 - İfade gücü yüksek olmak
 - Zaman kullanımı konusunda başarılı olmak
 - Yeniliklere açık olmak
 - Verdiği görevi iyi takip etmek
 - Öğrencileri ders durumu, duygu ve düşünce olarak iyi tanımak
 - Dersi sıkıcı olmaktan kurtarmak
 - Ders dışında öğrencilere yardımcı olmak
- (file:///C:/Users/alica/Desktop/öğretmenlik/kullanlanlar/ogretmenin_ozellikleri.pdf).

Ay ve Yurdabakan (2015)'in yaptığı çalışmaya göre öğretmen adaylarına göre etkili bir öğretmenin taşıması gereken özellikler şu şekildedir: konu alanı hakimiyeti, kendini yenilemeye açıklık, öğretmenlik mesleğine saygı duyma, öğretim becerisi, ne

zaman nasıl davranacağını biliyor olma, ön yargılı olmama, özgüvenli olma. Terzi (2002) ise sınıf yönetimi açısından etkili bir öğretmeni; Sınıf yönetimi açısından öğretmen

- 1-Dakik olmalı
- 2-Derse hazırlıklı gelmeli
- 3-Hızlı bir şekilde derse başlamalı
- 4-Tüm sınıfın katılımı konusunda ısrarcı olmalı
- 5-Sesini etkili bir şekilde kullanmalı
- 6-Karışıklıklara karşı stratejileri olmalı
- 7-Karşılaştırma yapmamalı
- 8- Verdiği sözü tutmalı
- 9- Öğrencilerin problemleri ile ilgilenmeli, şeklinde tasvir etmiştir.

Bunların yanında öğretmenlerin önemli derecede genel kültür bilgisine sahip olması gerekmektedir. Çünkü öğretmen öğrencileri için aynadır. Öğrenciler öğretmenin bilgisinden, davranışlarından, kültüründen, hayat felsefesinden, bakış açısından küçük bir parça dahi olsa etkilenecektir. Bu sebeple öğrenciye sadece akademik bilgi vermek yetmeyecektir. Aynı zamanda çok yönlü olarak gelişimini sağlamak öğretmenin yükümlülükleri arasındadır.

2.3.Öğretmen yeterlilikleri

21. yüzyıla girerken rekabet ortamının hızla değişmesine paralel olarak toplumsal ve ekonomik alanlarda oluşan istikrarsızlıklar yeni ihtiyaçların, beklentilerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Giderek önceki yöntem ve teknikler, yönetim şekilleri yeterli olamamaktadır (Eliküçük, 2006). Öğretmenlerin çağın gereksinimini karşılayacak bilgi ve yeterlikte yetişmiş olması toplumsal gelişme için büyük önem taşımaktadır (Davran, 2006).

Türkiye’de son zamanlarda eğitim sistemi içerisinde önemli hedeflere ulaşılmış olmasına karşılık, üzerinde önemli bir şekilde durulması gereken bir problem de öğretmen yeterliliğidir (Yıldızlı, 2011). Yeterlik, bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumudur (MEB, 2005). Yeterlik kavramı, öğretmenlik mesleği açısından değerlendirildiğinde, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları gerçekleştirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, anlayış, beceri ve tutumları ifade etmektedir (MEB, 2005, Tileği, 2014). Başka bir ifadeyle, öğretmen yeterlilikleri, öğretmenlerin bilgi, beceri, tutum, değer, davranış gibi yönlerden sahip olmaları öngörülen özellikler ya da nitelikler bütünüdür ifade etmek için kullanılmaktadır. (Şişman, 2009).

Öğretmenin gerekli yeterliliklere sahip olması eğitimin her safhasında önemli olmakla birlikte eğitim öğretimin ilk temellerinin atıldığı ilkökuller yıllarında çok daha önemlidir. Bu yıllarda öğretmenin yeterlilikleri, kişiliği öğrenciler üzerinde çok etkili olmaktadır (Dervişoğlu Kalkan, 2012). Öğretmenin eğitim sürecindeki önemi toplum tarafından da fark edilmeye başlanmıştır. Bu nedenle öğrenci velileri “iyi” ve “başarılı” olarak tanınan öğretmenlerin çocuklarının derslerine girmesini daha fazla talep etmeye başlamışlardır (Ünal, 2008). Çünkü öğretmen yeterliliklerinin düzeyi öğrencinin öğrenmesini etkileyecektir. Öğretmen ne kadar yeterli ise öğrenci öğrenmeleri ve öğrenmelerin kalıcılığı da o kadar artacaktır (Karacaoğlu, 2008). Yeterli ve donanımlı bir öğretmen bilgi aktarma kaygısı gütmeyen öğrenciye etkili bir şekilde rehberlik eder. Planını ve uygulamasını çeşitli yöntem ve teknikleri kapsayacak biçimde yapar. Yeterliliği ve etkililiği yüksek olan bir öğretmenin özgüveni de yüksek olur ve öğrencilerine bu güveni yansıtır. Böylece öğrencinin aldığı eğitimin kalitesi bu duruma paralel olarak artar.

Tüm mesleklerin besin kaynağı olan eğitim ve eğitimin en önemli öğelerinden biri olan öğretmenin, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterliklere sahip olması gerekmektedir. Öğretmenlerin kişisel, mesleki ve alan bakımından yeterlik göstergeleri olarak öğrencilerle güçlü iletişim kurması, onları motive etmesi,

akademik standartlarla tanıştırmayı ve bu standartlara uygun yetiştirilmesi, öğrenmeyi teşvik etmesi ve işbirliğiyle çalışması yer almaktadır. Ayrıca öğretmenlerin azimli, saygılı, öz güveni yüksek, mesleğinde etkili, verimli ve istekli çalışması öğretmenlerde bulunması gereken diğer yeterlikler arasındadır (Yeşilyurt, 2011). Geçtiğimiz yıllarda birçok ülkede okul yöneticileriyle ilgili olduğu gibi öğretmen yeterlilikleri kapsamında öğretmenlerle ilgili de ulusal düzeyde standartlar geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu standartlar, genelde öğretmenlerle ilgili bir kontrol ve hesap verme mekanizması olarak düşünülmektedir (Şişman, 2009).

Gelecekte öğretmen eğitiminin nasıl bir nitelik taşıyacağı, öğretmenlerin sahip olması gereken rol ve yeterliklerin neler olacağı, öğretmenlik mesleğine girişte hangi yeterliklerin aranacağı ve öğretmen eğitiminde halen ne tür yetersizliklerin bulunduğu konusu oldukça önemli bir tartışma konusudur. Belirtilen hususlar toplumdan topluma ve kültürden kültüre değişmekle beraber; öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlik alanlarının ayrıntılı bir biçimde belirlenmesi her ülke açısından önem taşımaktadır (Gökçe 2003; Akt: Kahramanoğlu, 2013).

Türkiye'de öğretmen yeterlilikleri ile ilgili çalışmalar gelişmiş ülkelerdeki çalışmalardan uyarlanarak hazırlanmış ve gelişmiş ülkelerdeki gibi "gelecek merkezli" dir. Öğretmen yeterlilikleri; öğretmenlerin bilgi, beceri, tutum, değer, davranış gibi yönlerden sahip olmaları öngörülen özellikler ya da niteliklerin tamamını ifade etmek için kullanılan bir ifadedir. Geçmişten günümüze bu yeterlilikler konu alanı bilgisi, meslek bilgisi, genel kültür olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Dünyanın çeşitli ülkelerinde öğretmen yetiştirme ile ilgili çeşitli uygulamalar ve öğretmen yeterlilikleriyle ilgili çeşitli yaklaşımlar mevcuttur. Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nca öğretmen yeterlilik alanlarına ilişkin belirlenmiş olan ilkeler diğerleriyle birlikte çalışma (meslektaşlar arası işbirliği ve ortak çalışmalar), bilgi ve teknolojiyle çalışma, toplumla ve toplum içinde çalışma (paydaşlar, aileler, toplum, kurumlar vs.) olarak sıralanmaktadır. Avrupa Birliği'nin görüşüne göre öğretmenler hayat boyu öğrenmeli ve mesleki gelişim içinde olmalıdırlar. İngiltere' de öğretmenlikle ilgili standartlar Avrupa'da olduğu gibi yaşam boyu öğrenme anlayışına dayanmakta ve mesleki nitelikler, mesleki bilgi ve

anlayış, mesleki beceriler olmak üzere üç ana başlıkta toplanmaktadır. Farklı eğitim sistemlerindeki eğitimdeki standartların belirleyicisi otorite kaynaklarıdır ve otorite kaynakları ülkelere göre değiştiği için eğitimdeki standartlar da ülkelere göre değişiklik gösterir (Şişman, 2009). Hal böyle iken Türk eğitim sisteminde öğretmen yetiştirmede sık sık gündeme gelen değişik uygulamalar bu alanda standartlaşma konusundaki zorlukları da beraberinde getirmiştir (Akyüz, 2008). Özellikle 80’li yıllarda yaşanan uygulamalar sisteme katılan öğretmenlerin yeterlilikleri konusunda da Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) uzun yıllar süren hizmet-içi çalışmalarıyla meşgul etmiştir (Seferoğlu, 2004).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun öğretmenlerin nitelikleri ve seçimine ilişkin 45. maddesinde, “Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.” ifadesi yer almaktadır (MEB, 2002). Milli Eğitim Bakanlığınca yüklenen bu sorumluluğun bir gereği olarak Mart 1999’da MEB ve üniversite temsilcilerinden oluşan “Öğretmen Yeterlilikleri Komisyonunca”, “eğitme-öğretme yeterlilikleri”, “genel kültür bilgi ve becerileri” ve “özel alan bilgi ve becerileri” ana başlıklarından oluşan yeterlilikler belirlenmiştir. Bu konuyla ilgili olarak MEB tarafından yayımlanan “Öğretmen Yeterlilikleri” başlıklı kitapta, bu yeterlilikler listesinde, çeşitli kurumların görüşleri doğrultusunda gerekli bulunan bir takım değişikliklerin yapıldığı belirtilmektedir. 12 Temmuz 2002 tarihinde yürürlüğe konulan bu yeterliliklerin aşağıdaki amaçlarla kullanılacağı ifade edilmektedir.

- *Öğretme yetiştirme politikalarının belirlenmesi,*
- *Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimi,*
- *Öğretmenlerin seçimi,*
- *Öğretmenlerin denetlenmedi ve performanslarının değerlendirilmesi,*
- *Öğretmenlerin hizmet-içi eğitimleri,*
- *Öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi (MEB, 2002, s. 4).*

Bu yeterlilikler Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğünce öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksekokullara gönderilerek, öğretmenlerin belirtilen yeterliliklere sahip olacak şekilde yetiştirilmesi istenmiştir (Mahiroğlu, 2006, Akt : Arslan ve Pınar, 2008).

Son zamanlarda sorgulayan, araştıran, merak eden bireyler yetiştirmek amacıyla geliştirilen öğretim programlarına göre öğretmenlerin de yeterlilik algılarının yüksek olması gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin niteliklerinin yükseltilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Dairesi tarafından öğretmenlik mesleğinin genel ve özel alan yeterliklerinin belirlenmesi ile öğretmen yeterliklerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalar sonunda öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri; kişisel ve mesleki değerler-mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğrenme ve öğretme süreci, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul-aile ve toplum ilişkileri ile program ve içerik bilgisi olmak üzere 6 ana yeterlik, 31 alt yeterlik ve 233 performans şeklinde belirlenmiş ve bu yeterlikler 2590 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanmıştır (MEB, 2006; Bayındır, 2011, Yeşilyurt, 2011).

Öğretmen Yeterlikleri;

- Millî eğitim hedeflerinin desteklenmesine katkı sağlamak,
- Ulusal iş birliği ve bilgi paylaşımını daha etkin olarak gerçekleştirmek,
- Öğretmenlerin niteliği ve kalitesi için kıyaslama, karşılaştırma yapılabilecek bir yapı / sistem oluşturmak,
- Öğretmenlik mesleğinin statüsü ve kalitesi açısından toplumsal beklentilerde tutarlılık oluşturmak,
- Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde esas alınacak açık, anlaşılır ve güvenilir bir kaynak oluşturmak,

- Ulusal düzeyde profesyonel öğretmenlik seviyesinin tartışılmasında kullanılacak ortak terim ve tanımlamaları içeren bir dil birliği sağlamak,

- Öğretmenlerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerini tanımlayarak, toplum tarafından fark edilmesini ve toplumun gözünde statülerinin yükseltilmesini sağlamak,

- Öğrencilerin “öğrenmeyi öğrenmesi” için fırsatlar sağlamak,

- Öğretmenlerin görevlerini şeffaflaştırarak veliler ve toplum için kalite güvencesini oluşturmak gibi pek çok amacın gerçekleştirilmesi için hazırlanmaktadır (MEB, 2006).

Genel olarak bakıldığında öğretmenlikle ilgili temelde dört yeterlilik alanından söz edildiği söylenebilir. Alan bilgisi konusunda yeterlilik: Öğretmen yetiştirme programlarında öğretmen adayının belirli bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması amaçlanmaktadır. Öğretmedeki başarının bir bölümü, alanı iyi bilmekle ilgilidir. Alanını iyi bilmeyen bir öğretmen, neyi, nasıl öğreteceğini de bilemez. Öğretmenlik meslek formasyonuna ilişkin yeterlilik: Öğretmenin bir alanı ya da konuyu çok iyi bilmesi, öğretimin önkoşulu olmasına karşılık başarılı bir öğretim işi için yeterli değildir. Öğretmen, bildiğini nasıl öğretebileceğini de bilmelidir. Bir öğretmenin, bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması yanında aynı zamanda öğretmenlik mesleği ile ilgili bazı bilgi ve becerilere de gereksinimi vardır. Öğretmenlik meslek bilgisi kapsamında öğretmen adaylarına, esas itibarıyla öğretme ve öğrenme olmak üzere iki temel sürece ilişkin yeterlilikler kazandırılması amaçlanmaktadır. Genel kültür alanında yeterlilik: Öğretmen adaylarının sahip olmaları gereken alan bilgisi ve meslekle ilgili bilgi ve beceriler yanında aynı zamanda bazı alanlarda da ek bilgilere gereksinimleri olmakta, öğretmen adaylarının geniş bir dünya görüşüne ve genel kültüre sahip olmaları beklenmektedir. Etik değerlere sahip olma yönünden yeterlilik: Öğretmenlik mesleğini yürütürken uyulması gereken bazı ahlaki ilkeler, mesleğe ve insana ilişkin bazı değerler söz konusudur. Mesleğin temel değerleri olarak da görülen bu ilkelerin, mesleğe bağlılığın temel ölçütlerinden birisi olduğu söylenebilir (Şişman ve Acat, 2003).

Bilim insanlarının ve MEB'in yaptığı araştırmalara göre öğretmenlik yeterlikleri genel ve özel alan yeterlikleri olarak belirlenmiştir. Öğretmenler eğitim-ğretim yaparlarken yalnızca öğrencilerini boş bir levha olarak görüp bilgileri verip geçen bir ğretmen olmaktan ziyade dersin işlenişini her anlamda verimli kılmaya çalışmalıdır. Dersi işlerken ğrencilerinin, sınıfın, konunun vb. her alanına hâkim olup ve bunu dersine yansıtabilmelidir. Ancak bunları yapan bir öğretmenin yeterliklerinin st düzeyde olduğu düşünülebilir.

2.4.Farklı branşlarda ğretmen yeterlilikleri

2.4.1.Fen ve teknoloji ğretmenliği zel alan yeterlilikleri

1-Öğrenmeyi teşvik eden ve sınıf içinde kişiler arası iyi ilişkiler geliştiren sıcak kişilik özelliklerine sahip olmalıdır.

2-Yaraticılık, farkında olma, sorunlara şevk ve gayretle karşılık verme yeteneklerine sahip olmalıdır.

3-Fen bilimleri içeriğini açık seçik kavrar, ilkelerini anlar ve kullanabilir özellikte olmalıdır.

4-Fen dersleri içeriğini öğrencilerin ilgi ve deneyimleri ile ilişkilendirme, proje çalışmalarını geliştirme ve teşvik etme yeteneğine sahip olmalıdır.

5- Eğitim kuramlarını çeşitli öğrenme durumlarına uygulama ve toplumsal davranışları sınıf içi olaylarına uygulama yeteneklerine sahip olmalıdır.

6-Mevcut ğretim uygulamaları üzerine fikir yürütür, uygulamaları değerlendirir. alışmaları bireylerin ve grupların ihtiyaçlarına uygun olarak düzenleyebilme yeteneklerine sahip olmalıdır.

7-Çok çeşitli ğretim becerilerine sahiptir. Bu becerilerin çeşitli ğrenci gruplarına uygun olanlarını seçer, bunları bazen bir gruba bazen de aynı sınıfa birden fazla gruba uygulama yeteneğine sahip olmalıdır.

8-Öğrencilere çeşitli materyaller sunabilme ve öğrencileri bu materyallerle etkileşime sokma yeteneğine sahip olmalıdır (Kaptan ve Korkmaz, 1999).

2.4.2.Beden eğitimi öğretmenliği özel alan yeterlilikleri

- 1-Öğrenme-Öğretme sürecini planlama ve düzenleyebilme.
- 2-Fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma
- 3-Öğretim sürecine uygun araç gereç ve kaynakları kullanabilme
- 4-Okul takım çalışmalarını planlayabilme
- 5- Fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma
- 6-Ulusal bayramları anlamı ve önemine yaraşır şekilde kutlama
- 7- Gelişim performansını izleme ve değerlendirme
- 8-Mesleki gelişimi sağlama ([http://otmg.meb.gov.tr.](http://otmg.meb.gov.tr))

Matematik öğretmenliği özel alan yeterlilikleri

- 1-Matematik öğretim durumlarını düzenleme ve planlama
- 2-Matematik bilgilerini öğrenme sürecinde kullanabilme
- 3-Matematik dersi becerilerini geliştirme
- 4-Matematik öğretiminin izlenmesi ve geliştirilmesi
- 5- Okul aile ve toplum iş birliği yapma
- 6-Mesleki gelişim sağlama ([http://otmg.meb.gov.tr.](http://otmg.meb.gov.tr))

2.4.3.Sosyal bilgiler öğretmenliği özel alan yeterlilikleri

- 1-Öğretim sürecini planlama ve düzenleme
- 2-Öğrenme- öğretim süreci

3-İzleme ve değerlendirme

4-Okul aile ve toplumla iş birliği

5-Mesleki gelişim sağlama (<http://otmg.meb.gov.tr>.)

2.4.4.Teknoloji ve tasarım öğretmenliği özel alan yeterlilikleri

1-Öğrenme-Öğretme sürecini planlama ve düzenleyebilme.

2-Teknoloji, inovasyon ve etik

3-Yaratıcılık ve tasarım

4-Sanat ve estetik

5-İzleme ve değerlendirme

6-Okul aile ve toplumla iş birliği

7-Mesleki gelişimi sağlama (<http://otmg.meb.gov.tr>.)

2.4.5.Türkçe öğretmenliği özel alan yeterlilikleri

1-Türkçe öğretim sürecini planlama ve düzenleme

2-Dil becerilerini geliştirme

3-Dil gelişimi izleme ve değerlendirme

4-Okul aile ve toplumla iş birliği

5-Türkçe alanında mesleki gelişim sağlama (<http://otmg.meb.gov.tr>.)

2.4.6.Sınıf öğretmenliği özel alan yeterlilikleri

1-Öğrenme öğretme ortamı geliştirme

2-İzleme ve değerlendirme

3-Bireysel ve mesleki gelişim-toplum ile ilişkiler

4-Sanat ve estetik

5-Dil becerilerini geliştirme

6-Bilimsel ve teknolojik gelişim

7-Bireysel sorumluluklar ve sosyalleşme

8-Beden eğitimi ve güvenlik (<http://otmg.meb.gov.tr>)

2.5. 4+4+4 Eğitim Sistemi Ve Alan Değişikliği

Eğitimin kalitesi, eğitim kurumlarının yetiştirdiği öğrencilerin kalitesi ile ölçülür. Kaliteli öğrenci yetiştirilmesi öğretmene, eğitim-öğretim programına ve uygun ortama bağlıdır. Bu öğeler içinde en önemli olan öğretmendir. Eğitimin belirlenen amaçlara ulaşmasında öğretmenin sınıf içinde yaptıkları son derece önemlidir. Bu sebeple, öğretmen, eğitim sistemimizin temel öğelerinden biridir.

Eğitim sisteminin etkin kılınması, başka bir deyişle, gereksinme olan nisan gücünün en iyi şekilde yetiştirilebilmesi, öğretmen yetiştirme sisteminin sürekli izlenerek, sorunların çözümlenmesi ve geliştirilmesi ile olanaklıdır (Özer, 1990: Akt; Battal, Yurdakul ve Şahan, 1998).

Öğretmenlik mesleği tanımladığı günden bu yana eğitim-öğretimin baş öğesi öğretmenlerimiz ile ilgili nitelikli öğretmen arayışı içindeyiz. Tabi bu durum, sebebi her ne olursa olsun, sürekli arama ve değişmeye de sebep oldu. Son yapılan sistem değişikliği ile de sürekli değişen öğretmen yetiştirme sistemine dönüştü. 1924-1982 yılları arasında köy enstitüleri, yüksekokullar gibi. Okullarında görülen değişim ve tartışmalar benzer olarak 1998 yılından itibaren tekrar başladı. Üniversitelerde açılan kontenjanlar maalesef ilk okul ve orta öğretim düzeyindeki derslerde branş öğretmeni yetiştirecek düzeyde değildi.

Bu açığı kapatmak amacıyla 3,5 yıl alan ve 1,5 yıl meslek bilgisini kapsayan tezsiz yüksek lisans programları düzenlenmiştir. Bu bağlamda fen edebiyat fakültelerinden ve ilahiyat fakültelerinden mezun olanlara 3 yarıyıl şartlı tezsiz yüksek yapmaları kaydıyla orta öğretime atanma hakkı verilmiştir. Ancak bu durum

3 yarıyıllık yüksek lisans diploması nedeniyle eğitim çevreleri tarafından sakıncalı bulunmuştur (Saylan, 2014).

Açığın kapatılması amacıyla YÖK'ün itirazlarına rağmen açılan kurumların ardından 2009 yılında ek formasyonlar verilirken 2010 yılında bu kararda iptal edilmiştir. Tüm bu değişiklikler ise hesaplanmayan bir duruma neden olmuştur, 'Öğretmen fazlalığı'. Yıl 2012'ye gelindiğinde ise bu fazlalığı artıracak bir eğitim sistemi değişikliği yapılmıştır. 4+4+4 eğitim sistemi.

18. Milli Eğitim Şurasında alınan kararlar doğrultusunda 2012-2013 eğitim öğretim yılında 4+4+4 eğitim sistemine geçilmiştir. Bu sistemle 5+3 kesintisiz 8 yıl olarak uygulanan zorunlu eğitim sistemi 4+4+4 olarak kesintili olarak uygulanmaya başlamış ve ilköğretim ilk 4 yıl ilkokul, ikinci 4 yıl ortaokul, üçüncü 4 yıl lise olarak düzenlenmiştir (Güven, 2012). 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla (TBMM, 2012), 4+4+4 eğitim sistemi ile mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş arası olarak belirtilmiş ve ilköğretim kurumları dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumu olarak tanımlanmıştır. İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bağımsız şekilde kurulması, ancak imkân ve şartlara göre ortaokullar, ilkokullarla veya liselerle birlikte de kurulabileceği kararlaştırılmıştır. Bunun yanı sıra ders saati sayılarında değişiklikler yapılmış ve öğretim kademelerine göre seçmeli dersler eklenmiştir. 4. sınıfı ve 8. sınıfı bitiren öğrencilere diploma verilmeyerek sadece 12 yıllık zorunlu eğitimin sonucunda diploma verilmesi öngörülmüştür (MEB, 2012). Bu sistem sınıf öğretmenlerini norm fazlası konumuna düşürürken, branş öğretmeni açığına sebep olmuştur. Bu durumda ise alan ve yan alan kavramlarını gündeme gelmiştir.

Alan; Öğretmen adayları ve öğretmenlerin; mezun oldukları lisans düzeyindeki Yükseköğretim programına bağlı olarak aldıkları eğitim doğrultusunda atanabilecekleri alanlardır. Yan Alan; Öğretmen adayları ve öğretmenlerin; yükseköğrenimlerinde alanlarına ek olarak aldıkları ve diplomalarında yer alan öğrenim programını veya farklı bir alanda yüksek lisans üzerine yapılan doktora eğitimi programıdır (http://personel.meb.gov.tr/upload/Kimler_ogretmen_olur.pdf).

Alan değişikliği ise mezun olunan alandan başka bir alana geçiş yaparak göreve devam etme olarak tanımlanabilir. Nitekim bu değişiklikle sayı net olarak açıklanmasa da binlerce öğretmenin lisans eğitimleri boyunca aldıkları, yetiştirildikleri ve yıllardır (en az 10 yıl) çalıştıkları temel branşları doğrultusunda değil lisans dersleriyle birlikte farklı bir alana yönelik olarak aldıkları ve bir dönemde staj yaptıkları derslere göre belirlenen yan alanlarına geçirilmişlerdir. Hatta hiç eğitimini almadıkları teknoloji tasarım ve özel eğitim öğretmenlikleri de bu kapsama geçilebilecek branşlar olmuştur. Kısaca sınıf öğretmenleri ilkokulda değil bundan böyle orta okul ve liselerde yan alanlarına uygun derslerin branş öğretmeni oluvermişlerdir. Bu durum çeşitli tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla bu konuda birçok araştırma da yapılmaya başlanmıştır.

2.6. İlgili yayın ve araştırmalar

Bu bölümde 4+4+4 eğitim sistemi ve sınıf öğretmenliği alanından diğer alanlara geçiş yapan öğretmenlerin geçiş yapma sebepleri, karşılaştıkları durumlar, olumsuz durumlara karşı çözüm önerileri ve geçiş yapılan alanlardan mezun olan öğretmenlerin algıları ile ilgi araştırmalara yer verilmiştir.

Doğan, Uğurlu ve Demir, (2014) “4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi” isimli çalışmalarında, Sivas ilinde, il merkezinde görev yapan 18 okul yöneticisi ile yaptıkları çalışmada katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşleri alınmıştır. 11 katılımcının yeni sistemi olumlu; 3 katılımcının yeni sistemi olumsuz; 4 katılımcının ise hem olumlu hem de olumsuz değerlendirdiği görülmektedir. Genel anlamda katılımcıların 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu düşünceler içinde oldukları söylenebilir. Katılımcıların, öğrenciler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri arasında: öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde olmaları (% 40); okulların kesintili olması sebebi ile öğrencilerin yeteneklerine göre istedikleri ortaokullara geçme imkânı bulmaları (% 28) en çok belirtilen görüş olmuştur. Katılımcıların, öğretmenler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri arasında: sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin ayrılması sonucunda zümre etkileşimlerinin artması (% 22); beşinci

sınıftaki sınıf öğretmeninin yeterli olamadığı temel derslere branş öğretmenlerinin girmesi (% 16);en çok belirtilen görüş olmuştur. Katılımcıların, veliler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri öğrencilerin kendi yaş grupları içerisinde öğrenim görecekt olmalarıdır (% 50) öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre seçebilecekleri alternatif okulların gelmesi (%25); en çok belirtilen görüş olmuştur. Katılımcıların, yöneticiler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumlu değerlendirme nedenleri yöneticilerin, üzerlerindeki iş yükünün ve sorumlulukların azalmasından dolayı daha verimli çalışabilme imkanı bulmaları (% 53); benzer yaş gruplarının bir arada olmalarından dolayı akran çatışmalarının ve disiplin sorunlarının azalması (% 15) en çok belirtilen görüş olmuştur. Katılımcıların, öğrenciler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri artmasına bağlı olarak daha geç saatlerde okuldan çıkılması (% 33); ilkokula başlama yaşının 60-66 ay aralığına düşmesi ve farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin aynı sınıflarda eğitim görmesi (% 27); en çok belirtilen görüştür. Katılımcıların, öğretmenler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri öğretmenlerin norm fazlası durumuna düşmeleri (% 21); ikili eğitim yapan okulların yorucu olması (% 21) en çok belirtilen görüş olmuştur. Katılımcıların, veliler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri iki veya daha fazla öğrencisi olan velilerin öğrencileri farklı kademelerden ötürü farklı okullara göndermek zorunda kalmaları (% 28) en çok belirtilen görüş olmuştur. Katılımcıların, yöneticiler açısından, 4+4+4 eğitim sistemini olumsuz değerlendirme nedenleri ikili öğretimde uzun mesailerden dolayı okuldan geç ayrılmak zorunda kalınması (% 26,6); sisteme yeterince hazırlık yapılmadan geçildiği için ortaya çıkan alt yapı eksiklikleri (% 20) en çok belirtilen görüşler olmuştur.

Epçaçan (2014) “İlkokul Ve Ortaokul Öğretmen Ve Yöneticilerinin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri (Siirt İli Örneği)” isimli çalışmada, Siirt ili merkez ilçelerindeki ilkokul ve ortaokullarda çalışan tüm sınıf ve branş öğretmenlerinin evren olarak kabul edildiği araştırmada %35’lik bir katılım sağlanmıştır. Katılımcıların %47’sinin yani yarıya yakınının yeni eğitim sistemi hakkında olumsuz bir tutuma sahip olduğunu belirttiği bulgusuna ulaşılırken, %28’inin de olumlu bir tutuma;%24’e yakınının da “kararsızım” düzeyinde kaldığı

bulgusuna ulaşılmıştır. Katılımcıların %12'si “bilimsel” olduğu düşüncesinde, %36'sı “ideolojik”, %32'si hem ideolojik hem bilimsel olduğu düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılırken; %19'unun da bu konuda fikir belirtmedikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Katılımcıların üçte biri yeni eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı düşüncesinde oldukları, yaklaşık %22'sinin yorum belirtmediği, %38'inin de kutuplaşmaya yol açamayacağı kanaatinde oldukları bulgusu elde edilmiştir. Katılımcıların yaklaşık %28'i yeni eğitim sisteminin mesleki doyumunu olumlu etkileyeceği düşüncesinde olduğu, yaklaşık %30'unun olumsuz etkileyeceğini düşündüğü, %42'sinin de “kararsızım” düşüncesinde olduğu bulgusu elde edilmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu(%66'sı) yeni eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı düşüncesinde olduğu, %33'ünün kalıcı olacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. Görüşlerine başvuru katılımcıların %46'sının 4+4+4 eğitim sisteminin güçlü bir yönü olmadığını düşündükleri, İçerik analizi sonucunda katılımcıların 4+4+4 eğitim sisteminin güçlü yönleri olarak büyük bir çoğunlukla öğretim kademelerinin birbirinden ayrılmış olmasını ve 5. Sınıftan itibaren branş öğretmenlerinin derse girmesini güçlü yönleri olarak ifade etmişlerdir. 4+4+4 Eğitim Sisteminin Zayıf Yönleri sorulduğunda ise hemen hemen öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin zayıf yönlerine ilişkin olarak birden çok zayıf yönden bahsettikleri bulgusuna erişilmiştir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin yetersiz olması, dayatmacı, tepeden inme ve ideolojik olarak uygulamaya konmuş olması, okuma yazmaya geç başlanması, 5. sınıflarda ders yükünün artırılmış olması, okul öncesi eğitimin zorunlu olmaktan çıkarılmış olması ve pilot uygulaması yapılmadan yurt genelinde yaygınlaştırılmış olması 4+4+4 eğitim sisteminin en çok üzerinde durulan zayıf yönleri olarak saptanmıştır.. Yapılan araştırma sonuçları incelendiğinde değişkenler arasında katılımcıların bağlı olduğu sendikanın da sorulduğu lakin çalışmada sendikal bir değerlendirmenin bulunmadığı gözlenmiştir.

Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) “Zorunlu Eğitimde 4+4+4 Uygulamasına İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri” isimli çalışmalarında, okul yönetici katılımı ile yaptıkları araştırmalarına katılan yöneticilerden 3 tanesi uygulamayı doğru, cesaretle atılmış bir adım ve araştırıldığında aslında olması gereken bir uygulama

şeklinde değerlendirip olumlu görüş bildirmişlerdir. Yöneticilerimizden 8'i olumlu ama eksik yada yapı itibarıyla yanlış bulmuştur. Burada yöneticilerimizin gerekçeleri ise özellikle planlama ve altyapı eksikliği başta olmak üzere, 4+4+4 şeklinde değil ama 5+3+4 şeklinde olmalıydı, aceleye getirilmemeliydi, yukarıdan aşağıya doğru dayatma şeklinde olmamalıydı, kademeli geçiş ve haftalık ders saati sayısı bu kadar çok olmamalıydı şeklindeki değerlendirmeler, uygulamanın doğru bulunmasına karşın olumsuz boyutları olarak karşımıza çıkmaktadır. Uygulamanın sadece İmam Hatip liseleri ile sınırlı kalması ve yine kademeli geçiş, uygulamaya dair olumsuz bakış açılarının temelini oluşturmuştur. uygulamayı olumlu yada olumsuz olarak nitelermeyen bir yönetici uygulamanın pilot okullarda uygulanmamış olmasını eksiklik olarak değerlendirmiştir. 80-81 aylık öğrencilerin 60 aylık öğrencilerle aynı sınıf ortamını paylaşıyor olmalarının sonuçlarının görülmesinin uygulama açısından önemli bir nokta olacağı düşüncesi yine dikkate değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Hedeflenen nedir? sorusuna yöneticilerimizin önemli bir kısmı “ aynı yaş grubundaki öğrencilerin ilgi yetenek ve pedagojik gelişim seviyelerine uygun sınıflar oluşturmak ve bu paralelde eğitim vermek ” şeklinde cevap vermişken bu hedefe yönelik en önemli eleştiri uygulamada kademeli geçişin öngörülmesinin yada uygulanmasının bu hedefle çelişki arz ettiği ifade edilmiştir. Yine benzer bir cevapla “bağımsız okullarda başarıyı arttırmak ” hedefinin de altyapı eksikliğine bağlı olarak çelişkili bir durum olduğu ifade edilmiştir. 4+4+4 uygulamasında olumlu olarak görülen en önemli unsur farklı yaş gruplarının farklı binalarda bağımsız okullarda eğitim görmesi olarak değerlendirilmiştir. Burada yöneticilerin özellikle bu uygulama ile 6-12 yaş grubundaki öğrencilerin olumsuz davranış geliştirmelerinin önüne geçilebileceği aynı zamanda 12-15 yaş grubundaki öğrencilerin de kimlik kazanmalarında olası gecikmelerin ortadan kalkacağı dikkat çeken bir değerlendirme olarak karşımıza çıkmıştır. Eğitim süresinin 12 yıla çıkarılmasının kız öğrenciler açısından iyi olacağı değerlendirmesi bir başka dikkat çekici nokta olmuştur. hızlı ve plansız geçiş ile altyapı eksikliği, uygulamanın önemli olumsuzlukları olarak çıkmaktadır. Yine önemli bir boyut olarak sınıf öğretmenlerinin norm kadro fazlası duruma düşmeleri, bu duruma bağlı olarak öğretmenlerdeki moral motivasyon kaybı, yöneticilerin altını çizdikleri önemli bir husus olmuştur. soyut öğrenmeye yoğunlaşmanın 5. Sınıflarda başlanmış olmasının erken olması eğitsel olarak

olumsuz bir durumdur değerlendirilmesinde bulunulmuştur. 5.sınıflarda haftalık ders saati sayısının artmış olmasının ve sonucunda öğrencinin günde 7 saat ders görmesinin bu yaş grubu için ağır olduğu 5. saatten sonra öğrencinin derse motivasyonunun zorlaştığı ve öğrenim kalitesinin düştüğü yine dikkate değer bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Akbaşlı ve Üredi (2014) “Eğitim Sistemindeki 4+4+4 Yapılanmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri” isimli çalışmalarında, Mersin İli Merkez ilçelerinde 2012-2013 eğitim-öğretim yılı güz döneminde 89 ilkokul birinci sınıf öğretmenine araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen çalışmasına katılan birinci sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu 4+4+4 Eğitim Sistemini ne derecede benimsediklerine ilişkin olarak pilot uygulamasının yapılmamış olması ve aceleyle getirildiği gerekçesiyle benimsemediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca birinci sınıf öğretmenlerinin küçük bir kısmı ise benimseyip benimsemediklerinin ilerleyen uygulama sürecinde belirginleşeceğini ifade etmişlerdir. Bu nedenle 4+4+4 eğitim sisteminin ilkokulda birinci sınıfı okutmakta olan sınıf öğretmenleri tarafından benimsenmediği şeklinde yorumlanmıştır. Böyle bir uygulamanın başlatılması, pilot çalışmaların yapılıp, eğer olumlu sonuçlar alınacak olursa ilköğretim okullarının 5 yaş çocuğunun gereksinimlerine göre düzenlenmesi, öğretim programlarının geliştirilmesi, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin yapılması vb. birçok değişikliğin yapılması, öğretmen eğitimi programlarının ve istihdamının yeniden düzenlenmesini gerektiğini belirtmişlerdir.

Demir, Doğan ve Pınar (2013) “4+4+4 Yeni Eğitim Sistemi’nin Yansımaları: Beşinci Sınıflardaki Eğitim-Öğretim Sürecinin Branş Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” isimli nitel çalışmalarında, 8 branş öğretmenin görüşleri alınmıştır. katılımcıların çoğu 5. sınıfta okutulan derslerin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. katılımcıların tamamı yine 5. sınıflarda uygulanan müfredatın öğrencilerin seviyeleri üzerinde olduğu ve bu şekilde uygulandığı sürece eğitim-öğretim süreçlerinden verim elde edilemeyeceği konusunda görüş birliği içerisinde oldukları görülmüştür. Ayrıca branş

öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerine hizmet içi eğitim verilmesi de araştırmanın bir başka sonucudur.

Karadeniz ve Ulusoy (2015) “4+4+4 Eğitim Sistemi ile Sosyal Bilgiler Eğitiminde Ortaya Çıkan Kaotik Durumlar Hakkında Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüşleri” isimli çalışmalarında, Sosyal bilgiler eğitiminde öğretmenlerin, programda eksiklikler olması, ders saatinin az olmasından dolayı programın yetiştirilememesi, ortaokula 5. sınıfta başlayan öğrencilerin uyum sorunu yaşaması ve öğrencilerin bilişsel duyuşsal gelişim açısından hazır bulunuşluklarının yeterli olmamasından dolayı kaotik durumla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin ise fiziki ortamlarının değişmesi, arkadaşlarından ayrılmaları ve sınıf öğretmenlerinden ayrılarak branş öğretmenine adapte olamamalarından okul içerisinde kaotik olayların yaşanmasına neden oldukları sonuçlarına ulaşmışlardır.

Aybek ve Aslan (2015) “Ortaokul Öğretmenlerinin 4+4+4 Kesintili Zorunlu Eğitim Sistemine Yönelik Yaşadıkları Sorunlar(Elazığ İli Örneği)” isimli çalışmalarında Araştırma sonucunda; öğretmenlerin çoğu 4+4+4 kesintili zorunlu eğitim sistemi ile ilgili olumsuz düşüncelere sahip olduklarını, yeni eğitim sistemine yönelik daha çok okullarla ilgili sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. 4+4+4 kesintili zorunlu eğitim sistemiyle birlikte uygulanmaya başlanan seçmeli derslerde öğretmenlerin çoğu derslik yetersizliğinden dolayı sorun yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntem ve desenlerine göre yürütülmüştür.

Alan değişikliğiyle ilgili yapılan çalışmalar

Sıcak, Arslan, ve Burunsuz, (2015) “Alan Değiştiren Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnançlarının İncelenmesi” isimli çalışmalarında 2014-2015 yılında Zonguldak ilinde görev yapan 71 sınıf öğretmeni ile yaptıkları çalışmalarında öğretmenlerin öz yeterlik algılarının kıdem yılına bağlı olarak değişip değişmediği de incelenmiştir. Kıdem yılının öğrencilerin katılımları üzerinde etkili olduğu bulunurken; diğer alt boyutlarda kıdem yılı yüksek olan öğretmenlerin algıları daha yüksek olmasına rağmen bunun anlamlı bir etkiye sahip olmadıkları görülmüştür. Tecrübeli öğretmenlerin öğrenci katılımını sağlama konusunda kendilerini daha yeterli gördükleri söylenebilir. Araştırmada öğretmenlerinin yeni alanlarına ilişkin öz

yeterlik inançlarının yaşlarına göre değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre yaşı yüksek olan öğretmenlerin küçük yaştaki öğretmenlere göre öz yeterlik inancı ölçeğinin tüm alt boyutlarında kendini daha yeterli hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Çetin ve Çetin (2000) “İlköğretim Okullarına Sınıf Öğretmeni Olarak Atanan Branş Öğretmenlerinin Meslekle İlgili Sorunları” adlı yaptıkları araştırmada da öğretmenler atandıkları branşlarda kendilerini yeterli bulmaktadırlar. İki araştırmanın sonucu birbirini desteklemektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 2/3’si yeni seçtikleri alanlarında kendilerini yeterli görmektedirler. Diğer 1/3’i ise yeterli düzeyde görmemektedir. Bu sonuç mezun olduğu alana atamaları yapılan öğretmenler için olumludur. Ancak sınıf öğretmenliği bölümü mezunu olup ta farklı bir alanı tercih eden öğretmenlerin de geçtikleri alanda kendilerini yetiştirdiklerini düşünerek yeterli görmeleri düşündürücüdür. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu fırsat verildiği takdirde önceki alanlarına geçmeyeceklerini ifade etmişlerdir. Bunun nedenlerinden biri alan değişikliği yapanların büyük bir çoğunluğunun idarecilik için bunu yapmalarındır. Bir diğer neden, alan öğretmeni iken atamanın daha kolay olduğunu düşünmeleridir. Bir diğer neden ise kendi alanlarına geçmelerinin verdiği rahatlaktır.

Kaya, Şahin, Fırat, Maden, Eruçar ve Ceren (2013) “2012-2013 Eğitim-Öğretim Yılında Alan Değiştiren Öğretmenlerin Yeni Alanlarına Yönelik Memnuniyet Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” Türkiye genelinde görev yapan 1305 öğretmen ile yaptıkları araştırmanın sonuçlarına göre alan değişikliğinin yoğun olarak sınıf öğretmenliği alanında yaşandığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin en fazla tercih ettikleri alanlar ise sırasıyla Zihinsel Engelliler, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik ile Teknoloji ve Tasarım öğretmenlikleriyken, en az tercih ettikleri alanlar Tarih, Fizik, Coğrafya ve Felsefe öğretmenlikleridir. Bu alanlar içerisinde Zihinsel Engelliler Öğretmenliği ile Teknoloji ve Tasarım alanına geçişin yüksek olmasının başlıca nedeninin bu alanlara yan alan olmasına gerek olmadan Bakanlığın geçiş fırsatı tanınması olduğu düşünülmektedir. Diğer 189 branş öğretmenin tercih ettikleri alanlar; en fazla Meslek Dersleri, Matematik, Fen ve

Teknoloji, Türk Dili ve Edebiyatı, Türkçe iken en az tercih ettikleri alanlar ise Görsel Sanatlar (n=3), Fizik (n=2), Yabancı Dil, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Rehber Öğretmenliği şeklindedir. Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç; alan değiştiren öğretmenlerin alan değiştirme nedenleri olarak; eş durumu atamasının yapılmaması, idareci olarak kalabilmek ve norm fazlası olmaktan kurtulmak gibi zorunluluk kaynaklı nedenler olduğu gibi geçtiği alanı sevme ve başarılı olma isteğinden kaynaklandığı da görülmektedir. Öte yandan araştırmada zorunluluk kaynaklı nedenlerle alan değiştiren öğretmenlerin mesleki mutsuzluk yaşadıkları, iş doyumunu ve motivasyon duygularını kaybettikleri ve bir an evvel eski alanlarına dönmek isteği içinde oldukları bulgusu da dikkat çekici bir bulgudur. Öğretmenlerin kişisel değişkenlerine göre memnuniyet düzeylerinde anlamlı farklılık olup olmadığına ise; tüm değişkenlerde anlamlı farklılık bulunmuştur. Cinsiyete göre erkek öğretmenlerin yeni alanlarından memnuniyet düzeyi kadın öğretmenlerinden yüksek bulunmuştur. Bu durum erkeklerin kararlarını verirken çok detaylı düşünmeden ve toplumsal rolleri içerisindeki liderlik dürtüsünden doğan bir özgüvenden kaynaklandığı şeklinde yorumlanabileceği gibi kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla duygusal olmaları ve aile bütünlüğünü sağlamadaki özverilerinden kaynaklanmış olabilir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunun kadın öğretmen olması ve alan değişikliğini yapanların da büyük bir çoğunluğunun sınıf öğretmeni olmasının da sonuç üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Çepni, Cerrah, ve Bacanak (2012) “Sınıf Öğretmenliği Yapan fen Öğretmenlerinin Branş Öğretmenliğine dönüş Nedenleri Ve Döndüklerinde Karşılaştıkları Sorunlar” adlı çalışmalarında öğretmenlerin tamamı ilköğretimde sınıf mevcutlarının 20 civarında olduğunu, orta okullarda bu sayının fazla olduğunu, öğrenci sayısının fazla olması sebebiyle öğrencileri tanımakta güçlük çektiklerini; bayan öğretmenlerin erkek öğrencilere karşı ilköğretim düzeyindeki yaklaşımlarından vazgeçtikleri ve çekimser davrandıkları buna karşı öğrencilerin anlayış bekledikleri ve tutum bozukluklarının sergilendiği; II. Ve III. Kademe öğrencilerinin karakteristik özelliklerine uyum sağlayamayan öğretmenler olduğu; alan bilgisinde yetersizlik yaşayan öğretmenler olduğu bulgular arasındadır. Çözüm önerisi olarak alan bilgisine sahip deneyimli öğretmenler ile birlikte en az bir yıl derse girme, hizmet içi

eğitim seminerleri verilmesi, öğretmenlere alan bilgisine dair bir sınav yapılması önerilmiştir.

Ersözlü, Maviş, Özel ve Kürşadoğlu (2014) “Alan değişikliği Yapan sınıf Öğretmenlerinin Geçtikleri Alanla İlgili Uyum Sorunları Ve Çözüm Önerileri” adlı çalışmalarında alan değişikliği ile yan alanlarına geçen öğretmenlerin bir kısmının norm sıkıntısı, bir kısmının tayin durumu; özellikle köy ve kasabalarda çalışan öğretmenlerin merkez ilçe ve istedikleri illere tayin edilmelerini tek yol olarak görmekte olduğu, bir kısmının branşın avantajlarından yararlanmak istemesi, bir kısmının ilgi ve fayda sağlayacağı düşüncesi ile yan alana geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin bazılarının eski branşlarına geçme istekleri bulgular arasındadır. Çözüm önerileri; kendi alanına dönmek isteyenlere yeniden fırsat verilmeli, hizmet içi eğitim semineri düzenlenmeli, işbirliği, bireysel çalışma şeklindedir.

Özer, Tüysüz, Bozkurt, ve Özdemir (2013) Branş Değişikliği İle Yan Alanlarına Geçen Sınıf Öğretmenlerinin Yaşadıkları Bu Değişime İlişkin Görüşleri: Hatay İl Örneği adlı çalışmalarında branş değişikliği yapan öğretmenlerde yeterlilik durumu; branşlara göre düşünceler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Hatay ilinde görev yapan 95 öğretmen ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında şu sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan branş değişikliği yapan öğretmenler 12 farklı branşa geçmişlerdir. Bu öğretmenler içerisinde geçtikleri yeni branşlarında yeterli olmadıklarını düşünen öğretmenler olmakla birlikte, çoğunluğunun kendisini yeterli bulduğu anlaşılmaktadır. Branşlara göre düşünceler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Türkçe, Beden Eğitimi ve İngilizce branşına geçen öğretmenlerin tamamı kendisini yeni branşında yeterli bulmaktadırlar. Ancak yeterlik konusunda bazıları çok yeterli bazıları ise daha az yeterli olduğunu düşünmektedir. Diğer branşlar arasında Görsel sanatlar ile Fen ve Teknoloji branşına geçen öğretmenler ise kendilerini yeni branşlarında yetersiz görmektedirler. Bu sonuçlardan anlaşıldığı kadarıyla branş değişikliği yapan öğretmenler branşlara göre farklılık göstermekle birlikte çoğunlukla kendilerini yeni branşlarında yeterli görmektedirler.

Gökyer (2014) “2012 Yılında Alan değişikliği Yapan Öğretmenlerin Yeni Alanlarına Ve Uygulamaya İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada alan değiştiren

öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebebi olarak; sınıf öğretmenliğinin daha yorucu olduğu, idarecilikte kalma isteği, okulda norm fazlası olma korkusu, öğrencilere daha faydalı olabilme, daha önce bu branşta (zihin engelliler branşı) idarecilik ve öğretmenlik görevinde bulunma, tayin isteme ve okul değişikliği yapma, yan alan branşını sevme gibi bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmanın ‘geçilen branştaki yeterlilik kısmında’; katılımcıların büyük bir kısmının kendilerini yeni alanlarında yeterli bulduklarını, çok azının kendisini yetersiz bulduğunu, kendini yetersiz bulan katılımcılardan birinin önceden kaynak taraması yaparak derse girdiğini, bir kısmının ise alan değişikliğinin bir facia olduğunu belirttiğini bulgulanmıştır. Katılımcılar arasında eski branşlarına dönmek isteyenlerin yanı sıra, bu dönüş için belirlenen şartları değerlendirerek tekrar dönüş yapabileceklerini bildiren kişilerin de olduğu bulguları arasındadır.

Korkmaz ve Serin (2014) “Branş Değiştiren Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Durumlarına İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada öğretmenlerin çoğunun branş değişikliğini mecburen yaptıklarını buna karşın çoğunluğun yeni branşından memnun olduğunu belirtmekle birlikte;

Sınıf öğretmenlerinin alan değişikliği yapma sebeplerini, bazılarının kendi isteği ile köy öğretmenliğinden kurtulma, daha mutlu olacağına inanma, yer değiştirme düşüncesi ile bazılarının aile bütünlüğünü koruma, norm fazlası olma korkusu, sınıf öğretmenlerinin yer değiştirmekte güçlük çekmesi gibi konularda kendini mecbur hissetmesi şeklinde bulgulanmıştır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın planlanan yöntemi, çalışma grubu, veri toplama teknik ve araçları ile verilerin çözümlenmesi üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma yaklaşımına uygun yöntem ve tekniklere dayalı olarak içinde bulunulan durumlara dair görüşler içerdiğinden betimsel olarak nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma özellikle son yıllarda eğitim ve sosyal bilimler alanında oldukça sık kullanılan araştırma yöntemlerinden biridir. Nitel araştırma çoklu öznel veri türleri ve kendi doğal ortamında belirli durumlardaki bireylerin incelenmesine dayanan yorumlamacı araştırma yaklaşımı olarak tanımlanmıştır. Nitel araştırmacının en önemli görevi, olayların içyüzünü bilen kimselerin görüşlerini anlamaktır. Nitel araştırmada araştırmanın araştırma devam ederken gelişmesine ve değiştirilmesine izin verilir (Christensen, Johnson & Turner 2014). Van Maanen (1997) ise nitel araştırmayı şemsiye bir terim olarak görüp tanımlamaya, çözmeye yorumlamaya ve anlamla ilgili terimlere ulaşan teknikler olarak tanımlamıştır (Akt: Turan, 2013).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırma Antalya ilinde yapılmıştır. Sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta iken 4+4+4 sistemi sonrası alan değiştirerek Fen ve Teknoloji, Teknoloji Tasarım, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Matematik, Beden Eğitimi alanlarına geçiş yapan 60 öğretmen ve bu alanlardan mezun olarak branş öğretmenliği yapan 60 öğretmen olmak üzere 120 öğretmeni kapsamaktadır. Araştırmada açık-uçlu mülakat formları ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Öğretmenlerin bir kısmı açık uçlu mülakat formları ile cevap verirken bir kısmı görüşme tekniği ile cevaplamalarda bulunmuştur.

3.3. Veri toplama teknikleri ve araçları

Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ve açık uçlu mülakat formları ile toplanmıştır. Görüşme insanların perspektiflerini, tecrübelerini, duygularını ve algılarını ortaya koymada kullanılan oldukça güçlü bir yöntemdir

(Bogdan ve Biklen, 1992: Akt: Yıldırım, 1999). Görüşmede kullanılan temel yöntem sözlü iletişimidir. Günlük yaşamda kullandığımız gibi konuşarak bilgi toplamaya çalışırız. Görüşme ilk bakışta kolay bir bilgi toplama yöntemi olarak görülebilir; ancak, gerçek hiç de öyle değildir. Görüşmeyi kullanan nitel araştırmacılar genellikle bu yöntemin özellikleri, görüşme formlarının hazırlanması, test edilmesi, görüşmenin ayarlanması ve gerçekleştirilmesi gibi birçok konuda yoğun bir eğitimden geçerler (Yıldırım, 1999). Mülakat formları araştırmacı tarafından geliştirilen 2 ayrı açık uçlu mülakat formu haline getirilmiştir. Görüşme formlarından biri alan değiştirerek sınıf öğretmenliğinden farklı branşa geçen öğretmenler için hazırlanırken bir diğeri hali hazırda branş öğretmeni olarak görev yapan öğretmenler için hazırlanmıştır. Alan değiştiren sınıf öğretmenlerine görüşme formunda 4 soru sorulurken branş öğretmenlerine tek soru sorulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ise mülakat formu yerine görüşme tekniğini talep eden öğretmenlere aynı sorularla uygulanmıştır. Sorular konuyla ilgili çalışmaları olan 2 eğitim bilim uzmanının görüşleri alınarak şekillendirilmiştir. Sorular bir yüksek lisans öğrencisi ve 4 öğretmene ön araştırma esnasında sorulmuş ve anlaşılabilirliği test edilmiştir.

3.4. Verilerin analizi ve yorumlanması

Verilerin analizinde betimsel analiz yapılmıştır. Betimsel analizde, veriler araştırmacı tarafından yorumlanır. Bu yorumlama derinlemesine ve genişlemesine yapılmaz. Araştırmacı uzun olarak alınan konuşmaları anlatımları davranışları, söylentileri, görüşme notlarını verilerin arasından seçtiklerini, yani indirgediklerini belli bir sıraya koyarak yazar. Ondandır yorumlar. Araştırmacının buradaki temel görevi, gerçeğin neye benzediğini göstermek ve ona kavramsallığı eklemektir (Sönmez ve Alacapınar, 2013). Araştırmacı ses kayıtlarını ve açık uçlu görüşme formlarını inceleyerek temalar ve sıklık tabloları oluşturmuştur. Tabloların oluşturulması ve yorumlanması için öğretmenlere kodlar verilmiştir (Ö.ST1, Ö.ST2, Ö.ST3). Sıklık tabloları öğretmenlerin ifadelerine göre hazırlanmıştır. Sıklık tabloları araştırmacı tarafından değerlendirilerek tablo ile ilgili sonuçlar elde edilmiş ve yorumlar yapılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın bulguları ve bulguların çözümlenmesi üzerinde durulmuştur. Bulgular sınıf öğretmenliğinden geçiş yapan öğretmenler ve geçiş yapılan alanlardaki öğretmenlerin ifadelerinden indirgenerek alınmış ve tablolara işlenmiştir. Tablolardaki bilgiler araştırmacı tarafından yorumlanmıştır.

1. Alt problem sınıf öğretmenliğinden Beden Eğitimi öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri

Tablo1: Sınıf öğretmenliğinden Beden Eğitimi öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu

Değişiklik yapma sebepleri	f
Tayin durumu	6
Alanı sevme ve alana olan ilgi	3
Geçiş yapılan alanı kolay bulma	1

Tablo 1'e göre; sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu tayin durumu nedeniyle geçişler yaptıklarını ifade etmektedir. Sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi alanına geçiş yapma sebepleri arasında alanı sevme ve alana olan ilgi ve geçiş yapılan alanı kolay bulma da yer almaktadır. "Sınıf öğretmeni iken tayinim çıkmıyordu yan alanımı değerlendirdim" (ÖSB1). "Beden eğitimi öğretmenliğini hep sevmişimdir. Zaten beden eğitimi öğretmeni olmak istiyordum geçiş yaptım" (ÖSB8). "Sınıf öğretmenliği çok zor bir branş öğrencinin her şeyi ile ilgilenmek gerekiyor, beden eğitim öğretmenliği çok rahat. Ben de yan alanıma geçiş yaptım"(ÖSB10). Bu durumda beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu tayin amacıyla geçişler yapmışlardır.

Tablo2: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu

Beden eğitimi ve sınıf öğretmenliği karşılaştırması		f
Olumlu	Sınıf öğretmenliğini daha kolay bulma	2
	Sınıf öğretmenliği daha zor bulma	1
Olumsuz	Beden eğitimi dersinin açık havada işlenmesi	8
	Anne baba rolünün zorluğu ve daha çok ilgi gerektirmesi	4

Tablo 2’ye göre; sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi öğretmenliğine geçen öğretmenlerin neredeyse tamamı sınıf öğretmenliğini daha olumsuz ifade etmekte ve beden eğitimi öğretmenliğini olumlu ifade etmektedir. “Sınıf öğretmenliği beden eğitimi öğretmenliğine göre daha zor”(ÖSB1). “Sadece beden eğitimi değil bana göre tüm branşlar zor. Sınıf öğretmenliğini daha kolay buluyorum” (ÖSB4). “Beden eğitiminde yağmurlu günler hariç dışarıda olmak güzel” (ÖSB6). “Sınıf öğretmenliğinde anne baba gibi olmak zorundasın. Branşlarda öyle değil.” (ÖSB10). Bu durumda beden eğitimi öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliğine dair olumsuz düşünmektedir.

Tablo 3: Branş değiştirerek Beden Eğitimi öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu

Yeterlilikleri		f
Olumlu	Oldukça yeterli olduğunu düşünenler	7
	Bazı spor dallarında başarısız olduğunu düşünenler	3

Tablo 3’e göre; sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük bir kısmı kendini yeni alanında yeterli bulduğunu ifade etmektedir. “En az beden eğitimi öğretmenleri kadar başarılıyım kendimi oldukça yeterli buluyorum”(ÖSB1). “Oldukça yeterli olduğumu düşünüyorum”(ÖSB6). “Bazı spor dallarında başarısızım ama genel olarak iyi olduğumu

düşünüyorum”(ÖSB10). Bu durumda beden eğitimi öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri kendilerini yeni alanlarında yeterli bulmaktadır.

Tablo 4: Branş değiştirerek Beden Eğitimi öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu

Çözüm önerileri	f
Bazı spor dallarında kurs alınması gerektiği düşünenler.	3
Her hangi bir öneride bulunmayan	7

Tablo 4’e göre; sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi alanına geçiş yapan öğretmenlerden kendini yetersiz olarak ifade edenler çözüm önerisi olarak bazı spor dallarında kurs almalıyız şeklinde öneri sunmaktadır. “Bazı sporlar için uygulamalı kurslar alabiliriz”(ÖSB5). “Çeşitli kurslarla tam yeterlilik sağlanabilir” (ÖSB7). “Kurs ve uygulamalı eğitimlerle eksiklikleri tamamlayabiliriz”(ÖSB10). Kendini yeni alanında yeterli bulan öğretmenlerin her hangi bir çözüm önerisi bulunmamaktadır.

Tablo 5:Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Beden Eğitimi öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

	Beden eğitimi öğretmenlerinin bakış açıları	f
Olumlu	Yeterli bulanlar	1
	Olumsuz bir durumla karşılaşmama	3
	Çok kötü değerlendirenler	4
Olumsuz	Kıskançlık	1
	Yetersiz branşçı düşüncesi	1

Tablo 5’e göre; beden eğitimi alanından mezun olan öğretmenlerin geneli sınıf öğretmenliğinden geçiş yapan öğretmenlere yönelik olumsuz ifadeler kullanmaktadır. “Tayin için ülkenin sporcularını öldürdünüz diyenler oluyor”(ÖSB3). “Olumsuz bir durumla karşılaşmadım” (ÖSB2). “Sınıfçısın ama gayet iyisin diyen arkadaşlarım var”(ÖSB4). “Bizi çekemeyenler elbette var” (ÖSB5). “Çakma bedenci diye bir yakıştırma var bunu söyleyenlerle sık sık karşılaşıyoruz” (ÖSB8). Bu

durumda beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler beden eğitimi öğretmenliğinden mezun öğretmenlerce olumsuz karşılanmaktadır.

2. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Fen ve Teknoloji öğretmenliğine geçen öğretmenlerin görüşleri

Tablo 6: Sınıf öğretmenliğinden Fen ve teknoloji alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu.

Değişiklik yapma sebepleri	f
Tayin durumu	7
Alanı sevme ve alana olan ilgi	3

Tablo 6'ya göre; Sınıf öğretmenliğinden Fen ve Teknoloji alanına geçen öğretmenlerin büyük çoğunluğu alan değişikliği yapma sebebi olarak tayin durumunu göstermektedir. Kısmen alanı sevme ve alana olan ilgi nedeniyle de geçişler yapılmıştır. “Eş durumundan dolayı geçiş yaptım. Tayinim çıkmıyordu aile bütünlüğünü sağlamak istediğim için geçiş yaptım” (ÖSF1). “Branş öğretmenleri daha kolay yer değiştirdiği için alanımı değiştirdim” (ÖSF2). “Ben sınıf öğretmeni iken tayinim bir türlü çıkmıyordu ama branşçılar istedikleri yere tayin oluyordu. Bunu hep haksızlık olarak gördüm. Fen ve teknolojiyi de seviyordum geçiş yaptım” (ÖSF3). “Ben sınıf öğretmeni iken tayinim çıkmıyordu ama branşçılar istedikleri yere gidiyordu, düşündüm bende bu işi yapabilirim geçiş yaptım” (ÖSF4). “Sınıf öğretmeni iken tayinim çıkmıyordu daha kolay çıksın diye bu alana geçiş yaptım” (ÖSF5). “Eşim benim de memur kendisinin tayini Antalya'ya çıktı, Eş durumu nedeniyle geçiş yaptım” (ÖSF6). Bu durumda fen ve teknoloji öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu tayin amacıyla geçişler yapmışlardır.

Tablo 7: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu

Fen ve teknoloji ve sınıf öğretmenliği karşılaştırması		f
Olumlu	Sınıf öğretmenliği daha kolay, TEOG ve yazılı sınavların zorluğu.	2
	Sınıf öğretmenliği güzel, her şey ile ilgilenmek gerekiyor ama kolay	1
	Anne baba rolünü daha kolay bulma	1
	Sınıf öğretmenliğini daha kolay bulma	1
Olumsuz	Sınıf öğretmenliği daha zor bulma.	3
	Anne baba rolünün zorluğu ve daha çok ilgi gerektirmesi	1
	Branş öğretmenliğini “dersi işle çık” düşüncesi ile kolay bulma	1

Tablo 7’ye göre; Sınıf öğretmenliğinden Fen ve Teknoloji alanına geçen öğretmenlerin yarıdan fazlası sınıf öğretmenliğine yönelik olumlu ifadeler kullanmaktadır. Yarıdan azı ise sınıf öğretmenliğine dair olumsuz ifadeler kullanmaktadır. “Sınıf öğretmenliğinde öğrencilere anne baba gibi davranmak zorundasın. Yaşları küçük olduğu için onlarla uğraşması daha zor oluyor. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin tayini de çıkmıyor ancak branş öğretmenleri tayin açısından rahat derse girdiği zaman sorunlu öğrenciler hariç dersini işleyip çıkıyor” (ÖSF1) “Sınıf öğretmenliği branş öğretmenliğine göre daha zor çünkü küçük çocuklarla ilgileniyorsun. Onları hem eğitecek hem öğreteceksin branş öğretmenliğinde ise dersini anlat ve çık durumu var”(ÖSF2’). “Sınıf öğretmenliği daha çok anne baba olmak gibi çocukları zamanla kendi çocuğunuz gibi görüyorsunuz. Sınıf öğretmenliği daha kolay ama daha çok ilgi gerektiriyor. Branş öğretmenliği öyle değil her şeyi ile ilgilenmek gerekmiyor ancak daha çok sınıf daha çok yük demek. Her sınıfa ayrı bir dikkat, yazılı, özveri gerekiyor” (ÖSF3). “Sınıf öğretmenliği zor, tayinin çıkmıyor, öğrenciler birinci sınıfa başlamış ama branş öğretmeni öyle değil öğretmen dersi anlatıp çıkıyor. Sınıf zor” (ÖSF4). “Sınıf öğretmenliği branş öğretmenliğine göre daha zor, çünkü çocukları hem eğiteceksin hem öğreteceksin, branş öğretmenliğinde daha çok öğretim o yüzden branş öğretmenliğinin daha rahat olduğunu düşünüyorum”(ÖSF5). “Ana baba gibi davranmak zorundasın ama branşçılar nasılsınız iyi misiniz diyip dersi anlatıp çıkıyorlar” (ÖSF6). Bu durumda

fen ve teknoloji öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliğine dair çoğunlukla olumlu düşünmektedir.

Tablo 8: Branş değiştirerek Fen ve teknoloji öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu.

Yeterlilikleri	f
Kendini son derece yeterli bulma	9
En baştaki yetersizliğe karşın, şuan yeterli bulma	2
Geçtiğim alanda herhangi bir eksikliğin bulunmadığını düşünen	1

Tablo 8'e göre; Sınıf öğretmenliğinden Fen ve Teknoloji alanına geçen öğretmenlerin tamamı kendini yeni alanında yeterli bulduğunu ifade etmektedir. "En başta kendimi yetersiz buluyordum. Zamanla konulara alışmaya başladım. Konuları öğrenince zaten hepimiz öğretmeniz ders anlatmakta güçlük çekmiyoruz" (ÖSF1). Geçtiğim Alanda her hangi bir eksikliğim olduğunu düşünmüyorum, sadece küçük çocuklardan sonra sınıfta büyük öğrencilerin davranışlarını kontrol etmekte zorlandım"(ÖSF2). "Ben kendimi son derece yeterli buluyorum. İnanın diğer branşlardan daha çok ders işliyorum. Örneğin daha çok deney yapıyorum. Burada herkes bir birini görüyor, hiçbir problemim yok"(ÖSF3). "En az sınıf öğretmeni kadar başarılı olduğumu düşünüyorum. Zaten çocukların yaşları bir üst kademe ders anlatmayı bildikten sonra sıkıntı yok" (ÖSF4). "Geçtiğim alanda eksikliğimin olduğunu düşünmüyorum, her hangi bir eksiklik şuan için yok" (ÖSF5). "Birden alan değiştirdince önce kendimi yetersiz buldum daha sonra zamanla o kadar da zor olmadığını gördüm" (ÖSF6). Bu durumda fen ve teknoloji öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri kendilerini yeni alanlarında yeterli bulmaktadır.

Tablo 9: Branş değiştirerek Fen ve teknoloji öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu.

Çözüm önerileri	f
Ortaokul konularını anlatan geçerli bir seminer	2
Yaş grupları ile iletişim adlı bir seminer	1
Her hangi bir öneride bulunmayanlar	7

Tablo 9'a göre; Sınıf öğretmenliğinden Fen ve teknoloji alanına geçen öğretmenlerden kendini yetersiz bulan öğretmenlerin çözüm önerisi olarak seminer çalışmalarını şeklinde önerileri bulunmaktadır. “En başta bizlere güzel bir seminerle ‘gerçekten geçerli bir seminer’ orta okul konularını detaylı bir şekilde gösterebilirlerdi daha az sıkıntı yaşardık” (ÖSF1). “Bu tür zorlukların altından kalkmak için en güzel çözüm seminer olabilir. Sınıfta bulunan öğrencilerin yaş gruplarına göre iletişim metotları ile ilgili bir seminer çözüm yolu olabilir”(ÖSF2). “Bize konuları anlatan güzel geçerli bir seminer verselerdi çok daha güzel olurdu”(ÖSF6). Bu durumda kendini yetersiz hisseden ve çeşitli çözüm önerileri sunan öğretmenler de bulunmaktadır. Kendini yeterli bulan öğretmenler her hangi bir öneride bulunmamıştır.

Tablo 10: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Fen ve Teknoloji öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

Fen ve teknoloji öğretmenlerinin bakış açıları		f
Olumlu	En baştaki olumsuzluğa karşın şuan olumlu	5
	Her hangi bir yorumla karşılaşmama, sıkıntı yaşamama durumu	2
Olumsuz	Okul idaresi tarafından olumsuz tepki alma	2
	İlk zamanlar yapamayacağımızı düşünüp tepki gösterme	2
	En başta bizi kabul etmediler	1
	Yetersiz branşçı düşüncesi	1
	Alanlarının ellerinden alındığı düşüncesi	1
	Ağır ithamlar	1
	Tamamen olumsuz	1

Tablo 10'a göre; Fen ve Teknoloji alanından mezun olan öğretmenlerin çoğunluğu, Sınıf öğretmenliğinden Fen ve teknoloji alanına geçen öğretmenlere dair olumsuz düşünceler ifade etmektedir. “İlk zamanlar bizi kabul etmediler. Okul idaresi de dahil olmak üzere başarısız olacağımızı düşündüler, diğer branş öğretmenleri tarafından dışlanıyorduk, şuan duruma alışmış görünüyorlar çabamızı gördükçe daha ılımlı olacaklarını düşünüyorum” (ÖSF1). “İlk zamanlarda alanını elinden aldığımızı düşünen arkadaşlar oldu, tepki gösterdiler. Zamanla bu alanda başarılarımızı gördükçe onların fikri değişti”(ÖSF2). “Bize çakma branşçı

diyenler oluyor. Okul müdürümüz bile bazen bu düşüncedeymiş gibi hareket ediyor” (ÖSF3). “Ağır ithamlar oluyor. Yüzümüze karşı sen ne anlarsın, git sınıfçılarla uğraş onlarla uğraş gibi konuşmalar oluyor. Okul idaresi de bizi istemiyor” (ÖSF4). “Bize tepki gösterdiler yapamayacağımızı düşündüler, ilerleyen zamanlarda bu tepki ortadan kalktı” (ÖSF5). “İlk önce bizim bu işi yapamayacağımızı düşündü hatta okul idaresi de yapamayacağımızı düşündüler. Daha sonra bunun o kadar da kötü bir şey olmadığını gördüler” (ÖSF6). Bu durumda fen ve teknoloji öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler fen ve teknoloji öğretmenliğinden mezun öğretmenlerce olumsuz karşılanmaktadır.

3. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri

Tablo 11: Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu

Alan değiştirme sebepleri	f
Tayin durumu	8
Alanı sevme ve alana olan ilgi	3

Tablo 11’e göre; Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin büyük çoğunluğu tayin durumları nedeniyle geçiş yaptıklarını ifade etmektedirler. Branş değişikliği sebebi olarak kısmen alanı sevme ve alana olan ilgide yer almaktadır. “Aile bütünlüğümü sağlayamadım, yıllarca çalıştığım halde bir türlü tayinim çıkmadı ikinci sebep olarak ta Türkçeyi ve Türk dilini seviyorum” (ÖST1). “Sevdiğim bir dersti, şiire de ilgim vardı böyle bir şans tanınmca atlardım” (ÖST2). “Sınıf öğretmenleri yıllarca çalıştıkları halde aile bütünlüklerinin olmaması, bende aile bütünlüğümü sağlamak istedim. Ayrıca Türkçeyi ve Türk dilini seviyorum” (ÖST3). Bu durumda Türkçe öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu tayin amacıyla geçişler yapmışlardır.

Tablo 12: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu

Türkçe ve sınıf öğretmenliği karşılaştırması		f
Olumlu	Sınıf öğretmenliği daha kolay bulma	4
	Anne baba rolü nedeniyle daha kolay	1
	Branşta öğrencinin gençlik problemlerinin vermiş olduğu zorluk	1
Olumsuz	Sınıf öğretmenliğini sorumluluğu nedeniyle zor bulma	3
	Branş öğretmenliğini kolay bulma	2
	Sınıf öğretmenliği daha zor bulma	2

Tablo 12'ye göre; Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler sınıf öğretmenliğine dair daha olumsuz ifadeler kullanmakta iken branş öğretmenliğine dair daha olumlu ifadeler kullanmaktadır. “Sınıf öğretmenliği daha çok sorumluluk isteyen bir alan, branşta öyle değil, Sınıf öğretmenleri çocukları temelden aldıkları için davranış kazandırmak zorunda, branşta böyle bir şey yok ikisini karşılaştırdığımızda tabii ki sınıf öğretmenliği daha zor branş daha kolay”(ÖST1). “Sınıf öğretmenliği daha çok özveri istiyor öğrencinin giyimiyle kuşamıyla, burnuyla ilgilenmen gerekiyor özellikle birinci sınıf için söylüyorum zamanla onları alıştıırıyorsun da... ama branş öğretmeni bu etkinlikler ve çalışmalar olmuyor bu seferde yaşları büyüyünce onlarında gençlik problemleri oluyor yani her birinin de ayrı ayrı bir problemi var” (ÖST2). “Sınıf öğretmenliği daha çok sorumluluk isteyen bir alan ve biz o şekilde çalıştık. Türkçeye geçince öğrencilerin daha disiplinsiz olduğunu gördüm. Branşta öğretmenlerin öğrenciye göre sorumlulukları az ve branş öğretmenlerinin daha rahat olduğunu gördüm. Bu durumda sınıf öğretmenliği daha zor” (ÖST3). Bu durumda Türkçe öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliğine daha olumsuz bulmaktadır.

Tablo 13: Branş değiştirerek Türkçe öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu

	Yeterlilikleri	f
Olumlu	Kendini son derece yeterli bulma	4
	En baştaki yetersizliğe karşın, şuan yeterli bulma	4
Olumsuz	Ek çalışma olmadan yeterli olamama	1
	Bazı sınıflarda yeterli iken 8.sınıflar için yetersiz olma	1

Tablo 13'e göre; Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu kendini yeni alanında yeterli bulduğunu ifade etmektedir. Çok azı yetersizlik ifadeleri sunmaktadır. "Yok yok her anlamda yeterli bulamıyorum, o yüzden mesela şuan geçen seneki okuttuğum sınıflarda yeterli buluyorum sekizlerde bulamıyorum." (ÖST2). "Türkçe ile ilgili ilköğretim müfredatını inceledim, Türkçe öğretmenlerinden görüşler aldım, Bunun sonucunda kendimi yeterli buldum" (ÖST3). "En başta yetersizliklerim oldu ancak şuan yeterliyim"(ÖST7). "Bazen ek çalışmalar yapmam gerekiyor"(ÖST9). Bu durumda Türkçe öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri kendilerini yeni alanlarında yeterli bulmaktadır.

Tablo 14: Branş değiştirerek Türkçe öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu

Çözüm önerileri	f
Bir yıl o sınıfı okutup tecrübe sahibi olma	1
İyi bir seminer yada kurs alma	1
Her hangi bir öneride bulunmayan	8

Tablo 14'e göre; Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin bir kısmının kurs, seminer ve tecrübe şeklinde çözüm önerileri bulunmaktadır. " Bir yıl okutmak gerekiyor ki hangi dersi hangi dil bilgisi konularını öğrettiysen onda kendini bir yıl okuttuğın zaman o zaman daha başarılı oluyorsun. Şuan ben sekizleri okutmadığım için en az bir yarım saat çalışmadan giremem yani" (ÖST2). "İyi Bir kurs ya da seminer olsaydı şuan bu durumda olmazdık"(ÖST5).

Çoğunluğun kendini yeni alanında yeterli bulması nedeniyle çözüm önerileri sunulmamaktadır.

Tablo 15: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Türkçe öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

Türkçe öğretmenlerin alan değiştiren öğretmenlere bakışları		f
Olumlu	Sınıf öğretmeni olarak beşinci sınıfların dersine girmem için ısrar edildi	1
	Alanlarının kapatıldığı düşüncesi	8
Olumsuz	Yetersiz düşüncesi	1

Tablo 15'e göre; Türkçe öğretmenliği alanından mezun olan öğretmenlerin tamamına yakını, Sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenleri olumsuz olarak algıladığını ifade etmektedir. "Kendi aralarında konuşulurken çakma Türkçeci deniyor, ama şu da olumlu beşinci sınıflar geçiş aşaması olduğu için ya sen sınıf öğretmenliğinden mezun olduğun için daha başarılısın tek biz başka sınıflara girelim de sen beşlere gir diyenler oluyordu" (ÖST2). "Bizi istemediler, alanlarını işgal ettiğimizi düşündüler, bilgi açısından yetersiz buldular, bizim öğrenciyle daha çok ilgilendiğimizi görünce takdir ettiler ve bizi istemeseler de kabullendiler" (ÖST3). Bu durumda Türkçe öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler Türkçe öğretmenliğinden mezun öğretmenlerce olumsuz karşılanmaktadır.

4. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Teknoloji tasarım öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri

Tablo 16: Sınıf öğretmenliğinden Teknoloji tasarım öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu

Alan değiştirme sebepleri	f
Tayin durumu	8
Norm fazlası olma durumu	2

Tablo 16'ya göre; Sınıf öğretmenliğinden Teknoloji tasarım öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu tayin durumları nedeniyle geçiş

yaptığını ifade etmektedir. “Büyük çoğunluğu tayin sorunu ile yan alana geçmiştir” (ÖSTEK1). “Kolay tayin”(ÖSTEK5). “Okulumda norm fazlası olduğum için brans değiştirdim” (ÖSTEK6). “Okulumda norm fazlasıydım, Teknoloji tasarım öğretmenliğine geçiş yaptım” (ÖSTEK10). Bu durumda teknoloji tasarım öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu tayin amacıyla geçişler yapmışlardır.

Tablo 17: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu

Teknoloji tasarım ve sınıf öğretmenliği karşılaştırması		f
Olumlu	Yaş aralığının vermiş olduğu sınıf hâkimiyeti	2
	Tek sınıfa ait olma hissi	2
	Veli ve öğrenci ile kurulan ilişki	1
	Eğitim alınan alanın vermiş olduğu kolaylık	1
Olumsuz	Kolay tayin olmuyor	8
	Haftalık 30 saat ders ve boş gün olmaması	3
	Öğrenci velilerinin eğitime aşırı müdahalesi	1

Tablo 17’ye göre; Sınıf öğretmenliğinden Teknoloji Tasarım öğretmenliğine geçen öğretmenlerin büyük çoğunluğu sınıf öğretmenliğini daha olumsuz bulduğunu ifade etmektedir. “ Olumlu olarak eğitim aldığım alana hâkim olma; olumsuz olarak kolay tayin edilmeme, haftalık 30 saat derse girme, boş günün olmaması, öğrenci velilerinin eğitime aşırı müdahalesi” (ÖSTEK1). “Olumlu olarak tek sınıfa ait olma hissi, öğrencilerle kurulan bağ, velilerle yakın ilişki, öğrenciyi daha iyi tanıma; olumsuz olarak sınıf öğretmenliğindeki tayin sıkıntısı, sınıf öğretmenliğinde bransa göre hiç boş dersinin vaktinin olmaması” (ÖSTEK5).”Sınıf öğretmeni kolay tayin olmuyor. Haftalık 30 saat derse giriyor. Teknoloji tasarım öğretmenliğini daha olumlu buluyorum”(ÖSTEK6). “Sınıf öğretmenliğinde tek sınıfa ait olma hissi oluyor. Yaş aralığının vermiş olduğu sınıf hâkimiyeti kolay oluyor. Olumsuz olarak sınıf öğretmeni kolay tayin olmuyor” (ÖSTEK10). Bu durumda teknoloji tasarım öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliğine dair olumsuz düşünmektedir.

Tablo18:Alan değiştirerek Teknoloji tasarım öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu

	Yeterlilikleri	f
Olumlu	Eski branşımıza yakın olduğu için hiçbir sıkıntı yaşamama	5
	Aldığım eğitim sayesinde yeterli olduğunu düşünme	4
Olumsuz	Eğitim almalıydık düşüncesi	1

Tablo 18'e göre; Sınıf öğretmenliğinden Teknoloji Tasarım öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin neredeyse tamamı kendini yeni alanında yeterli bulduğunu ifade ederken bir öğretmen kendini yetersiz olarak ifade etmektedir. "Bir yıl hiçbir eğitim almadan derse girdim. Bir yılın sonunda seminer aldım. Derse girdiğim bir yıl boyunca çok zorlandım. Okuldaki zümrem ve internet aracılığı ile dersi işlemeye çalıştım" (ÖSTEK1). "Yeterlilik durumu alınan eğitimlerin yardımı ile gayet iyi" (ÖSTEK5). "Sınıf öğretmenliğine yakın bir branş olduğu için sıkıntı yaşamıyorum" (ÖSTEK6). "Eski branşıma yakın olduğu için sıkıntı yaşamadım" (ÖSTEK10). Bu durumda teknoloji tasarım öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri kendilerini yeni alanlarında yeterli bulmaktadır.

Tablo 19:Branş değiştirerek Teknoloji tasarım öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu

Çözüm önerileri	f
Bu konuda eğitim almalıydık	1
Her hangi bir öneride bulunmayan	9

Tablo 19 incelendiğinde; Sınıf öğretmenliğinden Teknoloji Tasarım öğretmenliğine geçen bir öğretmenin "Bu konuda eğitim almayız"(ÖST10). şeklinde bir önerisi bulunmaktadır. Kendini yeni alanında yeterli gören öğretmenlerin her hangi bir önerisi bulunmamaktadır.

Tablo 20: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Teknoloji ve Tasarım öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

Teknoloji tasarım öğretmenlerinin bakış açıları	f
Alanlarının kapatıldığı ve tayinlerine engel olduğu düşüncesi	6
Sınıf mevcudu ikiye bölündüğü için olumlu bulma	4

Tablo 20'ye göre; Teknoloji Tasarım alanından mezun olan öğretmenlerin yarısından fazlası geçiş yapan sınıf öğretmenlerine dair olumsuz ifadeler kullanırken, yarısından azı olumlu ifadeler kullanmaktadır. “Teknoloji Tasarım dersinde sınıf ikiye bölünerek ders işlenir fakat öğretmen sıkıntısı nedeniyle bütün sınıf ders işleniyormuş. Bizim alana geçmemizle bu sorun çözüldü, Teknoloji Tasarım öğretmenleri genel olarak memnundu” (ÖSTEK1). “Tayinlerine varıncaya kadar engel olmuşuz, alanlarını kapatıyormuşuz” (ÖSTEK6). “Alanlarını kapattığımızı ve tayinlerine engel olduğumuzu düşünüyorlar”(ÖSTEK10). Bu durumda teknoloji tasarım öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler teknoloji tasarım öğretmenliğinden mezun öğretmenlerce olumsuz karşılanmaktadır.

5. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin görüşleri

Tablo 21: Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu

Alan değiştirme sebepleri	f
Tayin durumu	7
Sınıf öğretmenliğinde çok yönlü olma durumu	2
Eğitim sistemi; kayıt yaşının düşürülmesi	1

Tablo 21'e göre; Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu tayin durumları nedeniyle geçişler yaptığını ifade etmiştir. “Sınıf öğretmeni iken tayinim çıkmıyordu. Tayinimin çıkması için Sosyal bilgiler öğretmenine geçtim”(ÖSS1). “Emekliliğim geldi hala tayinim çıkmıyordu. Yeni başlamış bir sosyal bilgiler öğretmeni istediği yere gidiyor. Bunu bir haksızlık olarak görüyorum. Devletin verdiği hakkı kullandım”(ÖSS5). “Sınıf

öğretmeni olarak köylerde çalıştım tayinim zor çıktı. İstedğim okula gidebilmek için Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçiş yaptım” (ÖSS6). “Sınıf öğretmenliğinin tayini kolay çıkmıyor benim için ha sosyal ha sınıf tayin için geçtim başka bir şey yok”(ÖSS7). “Eğitim sistemi nedeniyle çocukların yaşları düşürüldü, yaşlarının düşürülmesi bizim için bir sıkıntı çünkü dersi kavratmak oldukça zor oluyor ve davranış problemleri de gözlemliyoruz(ÖSS9). Bu durumda sosyal bilgiler öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu tayin amacıyla geçişler yapmışlardır.

Tablo 22: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu

	Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenliğini karşılaştırma	f
Olumlu	Sınıf öğretmenliğini daha kolay bulma	2
	Sınıf öğretmenliğini daha zor bulma	3
Olumsuz	Yaşlarının küçük olmasının zorluğu	2
	Sınıf öğretmenliğinin daha çok ilgi gerektirmesi	2
	Sınıf öğretmenliğinde anne baba rolünün zorluğu	2
	Dersi kavratma zorluğu	1
	Gürültülü olması	1

Tablo 22’ye göre; Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu sınıf öğretmenliği daha zor ve olumsuz olarak ifade etmektedir. “Sınıf öğretmenliği daha zor, daha çok ilgi gerektiriyor. Anne-baba olmak zorunda kalıyoruz”(ÖSS1). “Sınıf öğretmenliğine ömrünü vermiş biri olarak sınıf öğretmenliği daha zor diyorum”(ÖSS5). “Sınıf öğretmenliği daha kolay, sınıf hakimiyeti kolay, olumsuz olarak ise daha çok ilgi gerektiriyor”(ÖSS6). “Sınıf öğretmenliğinde anne baba olmak zorundasın başka bir sıkıntı yok” (ÖSS7). “Daha öncede söylediğim gibi yaşlarının küçük olması zaten bir sorun sınıf öğretmenliği sosyal bilgiler öğretmenliğine göre çok daha zor ve komplike çünkü sadece eğitimle değil davranışları ile de ilgilenmek zorunda kalıyorsunuz oldukça zor”(ÖSS9). Bu durumda sosyal bilgiler öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliğine dair olumsuz düşünmektedir.

Tablo 23: Branş değiştirerek Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarına dair sıklık tablosu

	Yeterlilikleri	f
Olumlu	Kendini yeterli bulma	5
	En baştaki yetersizliğe karşın, konuları hatırladıkça yeterliliğin artması	2
Olumsuz	Zaman zaman yetersiz kalma	3
	Yetersizliği ülkenin genel bir sorunu olarak görme	1

Tablo 23'e göre Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu kendini yeni alanında yeterli gördüğünü ifade etmektedir. "En başta yetersiz buluyordum. "En başta yetersiz buluyordum. Zamanla konuları işleyip hatırladıkça, biraz düşündükçe yeterliliğim arttı" (ÖSS1). "Kendimi yeterli buluyorum" (ÖSS5). "Kendimi oldukça yeterli buluyorum"(ÖSS6). "En başta yetersizdim, yetersizlik ülkemizin bir sorunu zaten"(ÖSS7). "Ben kendimi yeterli buluyorum, yetersiz olduğum konularda kendimi tamamlıyorum bir sıkıntı sorun yok"(ÖSS9). Bu durumda sosyal bilgiler öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri kendilerini yeni alanlarında yeterli bulmaktadır.

Tablo 24: Branş değiştirerek Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerileri

Çözüm önerileri	f
Kendimizi geliştireceğiz düşüncesi	4
Zamanla sıkıntı kalmayacağı düşüncesi	3
Hizmet içi eğitim semineri ve kurslar verilmeli	1
Her hangi bir öneride bulunmayanlar	2

Tablo 24'e göre Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu eksikliklerin zamanla giderilebileceği yönünde ve kendimizi geliştireceğiz şeklinde ifadelerle olumlu yaklaşımlar göstermektedirler. "Zamanla sıkıntımızın azalacağını hatta hiç kalmayacağını düşünüyorum"(ÖSS1). "Yeterlilik için birçok eğitime tabi tutulduk böyle bir sıkıntı olmadı"(ÖSS2). "Zamanla sıkıntı kalmaz diye düşünüyorum şuan için" (ÖSS7).

“Hizmet içi eğitim semineri gibi ne bileyim kurs olabilirdi” (ÖSS8). Kendini yeni alanında yeterli bulan öğretmenlerin her hangi bir çözüm önerisi bulunmamaktadır.

Tablo 25: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin alan değişikliğine bakış açıları		f
Olumlu	Her hangi bir yorumla karşılaşmama, sıkıntı yaşamama	4
	İstenilerek değiştirildiği için olumlu bulma	1
Olumsuz	Herkes kendi alanında görev yapmalı düşüncesi	4
	Alanlarının ellerinden alındığı düşüncesi	2

Tablo 25’e göre Sınıf öğretmenliğinden Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin yarıya yakını olumlu görüşler bildirirken diğer yarısı olumsuz görüşler aktarmaktadır. “Alanlarını ellerinden aldığımızı söylüyorlar. Bizim onlardan daha iyi olabileceğimizi unutmamalılar” (ÖSS1). “Her hangi bir yorumla karşılaşmadım sıkıntımız olmadı” (ÖSS5). “Her hangi bir sıkıntım olmadı, sorunla da karşılaşmadım” (ÖSS6). “Herkes kendi alanında görev yapsın diyenler oldu başka da bir şey olmadı”(ÖSS7). “Yok hayır olumsuz bir yorum yoktu”(ÖSS9). Bu durumda geçiş yapılan alan mezunu öğretmenlerin bir kısmı olumlu iken diğer bir kısmı olumsuz düşünmektedir.

6. Alt problem: Sınıf öğretmenliğinden Matematik öğretmenliği alanına geçen sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Tablo 26: Sınıf öğretmenliğinden Matematik öğretmenliği alanına geçen öğretmenlerin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sıklık tablosu

Alan değiştirme sebepleri	f
Tayin durumu	4
Branşı sevme ve branşa olan ilgi	3
Branşın imkânlarının fazla olması	2
Branşa verilen değerlerin fazla olması	1

Tablo 26’ya göre; Sınıf öğretmenliğinden Matematik öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler en çok tayin durumları nedeniyle geçişler yaptıklarını ifade

etmişlerdir. Matematik alanına geçişlerde branşı sevme ve branşa olan ilginin yanı sıra branşın imkanları ve branş öğretmenine verilen değerın fazla olması gibi sebepler de bulunmaktadır. “Selçuk üniversitesi mezunuyum o dönem matematik yan alanı açmadılar biz 8-9 arkadaş zorla yan alan açtırdık. Öğretmenlik hayatımda da matematiği öğrencilerime sevdirdiğimi fark ediyordum çünkü matematiği kendim seviyordum. 2012 yılında yan alana geçiş hakkı verildi yani kör aradı bir göz Allah verdi iki göz durumu oldu ve bundan çok memnun oldum” (ÖSM1). “İstediğim şehre gitmenin kolaylaşması için alan değiştirdim” (ÖSM2). “Antalya’da matematik öğretmeni olmak başka bir şey çok fazla özel ders var onun için geçiş yapım”(ÖSM6). “Sınıf öğretmeninın bir değeri kalmadı gerçi sadece sınıf değil ama matematiğın hala var”(ÖSM8). Bu durumda matematik öğretmenliğine geçiş yapan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu tayin amacıyla geçişler yapmışlardır.

Tablo 27: Geçtikleri alan ile sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair görüşleri gösteren sıklık tablosu

Matematik ve sınıf öğretmenliğinin karşılaştırılması		f
Olumlu	Branş öğretmenliği daha zor bulma	4
	Bireysel etkinliklerle sınıf öğretmenliği daha kolay bulma	3
	Sınıf öğretmenliğinin duygusal yönü	1
Olumsuz	Branş öğretmenliğini “dersi işleyip çık” düşüncesi ile olumlu bulma	2
	Branş öğretmenine verilen değerin daha fazla olması	1

Tablo 27’ye göre; Sınıf öğretmenliğinden matematik öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler genel olarak matematik öğretmenliğine dair daha olumlu ifadeler kullanmakta iken sınıf öğretmenliğini daha kolay ve olumlu ifade eden öğretmenler de bulunmaktadır. “Matematik öğretmenliği sadece TEOG için değil genel anlamda daha zor sınıf öğretmenliği bireysel etkinliklere yönlendiren görsel sanat, müzik gibi derslerde çocuklara oyun oynatmak varken, sizin daha rahat edeceğiniz dersler varken matematik dersinde sadece yoklama almak için oturabiliyorum inanılmaz yoğun geçiyor, haftanın yedi günü tahtada ders anlatmak zormuş gerçekten Matematik Türkiye’nin genel olarak a hiç sevmem dediği bir ders maalesef zaten

matematik öğretmeni olduğumu duyunca bile insanlar şaşırıyorlar genelde sevilmeleyen bir ders sevdirek öğretmeye çalışıyorum o yüzden zorluğu var elbette” (ÖSM1). “Masum çocukların kirlenmemiş duygularıyla eğitim öğretim şansı veriyor, saygı duyuluyor gönülden seviliyorsun” (ÖSM2). “Matematik öğretmenliğinde dersi işle çık düşüncesi var biraz daha kolay” (ÖSM7). “Söylediğim gibi matematik öğretmenine verilen değer daha fazla” (ÖSM8). Bu durumda matematik öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliğine dair olumsuz düşünmektedir.

Tablo 28: Branş değiştirerek Matematik öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeterlilik durumlarını gösteren sıklık tablosu

	Yeterlilikleri	f
Olumlu	Öz verili bir şekilde hareket eden herkes başarılı olur	3
	Kendini diğer branş öğretmenleri kadar başarılı bulma	3
	Zaman zaman yetersiz olunmasına karşın şuan ki yeterlilik	2
	Alınan eğitimler nedeniyle kendini yeterli bulma	1
	Kendini son derece yeterli bulma	1
Olumsuz	Yetersiz olunan konuları tamamlamaya çalışma durumu	2
	Bazı konularda yetersizlik algısı	1

Tablo 28’e göre; Sınıf öğretmenliğinden matematik öğretmenliğine geçen öğretmenlerin tamamına yakını kendilerini yeni alanlarında yeterli gördüğünü ifade etmektedir. “Kesinlikle yeterli buluyorum, eski okulumda 60 öğrencim vardı 8. sınıflarda ilçe genelinde matematikte 27. olduk, öğrencilerin netlerini 50 küserlere çıkarmayı başardık”(ÖSM1). “Yeterlilik için bir çok eğitime tabi tutulduk böyle bir sıkıntım olmadı” (ÖSM2). “Kendimi son derece yeterli buluyorum, özverili bir şekilde hareket eden herkes başarılı olabilir”(ÖSM4). Bazı konularda gerçekten yetersiz kaldık”(ÖSM5). “Zaman zaman yetersizliğimiz oldu ancak şuan oldukça yeterliyim”(ÖSM6). “Bazı Konularda yetersizliğim oluyor haliyle onun üstesinden geliyoruz”(ÖSM7). Bu durumda matematik öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri kendilerini yeni alanlarında yeterli bulmaktadır.

Tablo 29: Branş değiştirerek Matematik öğretmenliğine geçen öğretmenlerin çözüm önerilerini gösteren sıklık tablosu

Çözüm önerileri	f
İyi bir matematik semineri alma	2
Her hangi bir öneride bulunmayanlar	8

Tablo 29'a göre Sınıf öğretmenliğinden matematik öğretmenliğine geçen öğretmenlerden ikisi seminer almaları gerektiğini düşünmektedir. "İyi bir matematik semineri olmalı şuna kadar yetersiz kaldık" (ÖSM5). "İyi bir matematik semineri olsa çok iyi olurdu" (ÖSM7). Kendini yeni alanında yeterli bulan öğretmenlerin her hangi bir çözüm önerisi bulunmamaktadır.

Tablo 30: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu Matematik öğretmenlerinden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

	Matematik öğretmenlerinin alan değiştiren öğretmenlere bakışları	f
Olumlu	Hiçbir sıkıntı ile karşılaşmama	4
	Olumsuz bir ifade ile karşılaşmama.	3
Olumsuz	Yetersiz branşçı düşüncesi	2
	İlk zamanlar tepki gösterme	1
	Velilerden, idareden, öğrencilerden saygı görmeme	1

Tablo 30'a göre; Matematik alanından mezun olan öğretmenlerin tamamına yakını, sınıf öğretmenliğinden matematik öğretmenliğine geçen öğretmenlere dair olumsuz görüşler ifade etmektedir. "İlk ön yargı aaa sınıftan mı geçtin? Artı bir de çakma durumu var. İlk tepkileri farklı oluyor ama senin çabanı gayretini görünce o ön yargı ortadan kalkıyor zamanla ilk zaman tabii ki ön yargı oluyor"(ÖSM1). "İdare, veli ve öğrencilerden yeterince saygı görmüyorsun. Ben ve arkadaşlarım pişmanız, branş öğretmenleri sizi yetersiz görüyor olumlu tepkiler almadık" (ÖSM2). "Olumsuz hiçbir durumla karşılaşmadım"(ÖSM5). "Hiçbir sıkıntım olmadı"(SÖM8). Bu durumda matematik öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenler matematik öğretmenliğinden mezun öğretmenlerce olumsuz karşılanmaktadır.

Tablo 31:Sınıf öğretmenlerinin alan değişikliği ile yan alanlarına geçme sebepleri

İfadeler	f
Tayin durumu	40
Geçiş yapılan branşı sevme ve branşa olan ilgi	12
Norm fazlası olma durumu	2
Sınıf öğretmenliğinde çok yönlü olama gereği.	2
Geçiş yapılan alanın imkânları	2
Branş öğretmenine verilen değer in fazla olması	1
Geçiş yapılan dersi daha kolay bulma	1
Eğitim sistemi; kayıt yaşının düşürülmesi	1

Tablo 31'e göre sınıf öğretmenlerinin yan alanlara geçiş sebebi olarak yarıya yakınının tayin durumu, bir kısmının alana olan ilgi nedeniyle geçişler yaptıkları bulgulanmıştır. Bulgular arasında norm fazlalığı, sınıf öğretmenliğinin çok yönlülüğü, geçiş yapılan alanın imkanları, branş öğretmenliğine verilen değer in fazla olması, geçiş yapılan dersi daha kolay bulma ve kayıt yaşının düşürülmesi de yer almaktadır. Bu durumda geçiş yapan öğretmenler öncelikle tayin amaçlı geçişler yapmışlardır.

Tablo 32: Geçiş yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliğinin olumlu yönlerine dair görüşleri

Olumlu ifadeler	f
Sınıf öğretmenliği daha kolay bulma	11
Branş öğretmenliği daha zor bulma	4
Sınıf öğretmenliğinde anne baba rolünü daha kolay bulma	2
Sınıf öğretmenliği daha kolay, TEOG ve yazılı sınavların zorluğu	2
Yaş aralığının vermiş olduğu sınıf hâkimiyeti	2
Tek sınıfa ait olma hissi	2
Sınıf öğretmenliği güzel, her şey ile ilgilenmek gerekiyor ama kolay.	1
Sınıf öğretmenliği ilgili insanlar için daha kolay.	1
Eğitim alınan alanın vermiş olduğu kolaylık	1
Veli ve öğrenci ile kurulan ilişki	1
Sınıf öğretmenliğinin duygusal yönü	1

Tablo 32’ye göre; geçiş yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenlerinin olumlu yönlerine dair en çok sınıf öğretmenliğini kolay bulma, branş öğretmenliğini daha zor bulma ifadeler yer almakta iken sınıf öğretmenliğinde tek sınıfa ait olma, TEOG gibi sınavların olmaması v.b. ifadeler de elde edilen bulgular arasındadır. Tablo 32 ve 33 birlikte değerlendirildiğinde sınıf öğretmenliğine dair olumlu ifadeler azınlıktadır.

Tablo 33: Geçiş yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliğinin olumsuz yönlerine dair görüşleri

Olumsuz ifadeler	f
Sınıf öğretmenliğini daha zor bulma.	9
Beden eğitimi dersinin açık havada işlenmesi	8
Kolay tayin olamama.	8
Anne baba rolünün zorluğu daha çok ilgi gerektirmesi	6
Branş öğretmenliğinde “dersi işle çık” düşüncesi	5
Sorumluluğun daha fazla olması	3
Haftalık 30 saat ve ders boş günün olmaması	3
Yaş aralığının küçük olması	2
Daha çok ilgi gerektirmesi	2
Sınıf öğretmenliğinde anne baba rolünün zorluğu	1
Öğrenci velilerinin eğitime aşırı müdahalesi	1
Komplike bir yapıda olması	1
Gürültülü olması	1
Branş öğretmenine verilen değer in daha fazla olması	1

Tablo 33’e göre; geçiş yapan öğretmenler sınıf öğretmenliğinin olumsuz yönlerine dair en çok sınıf öğretmenliğinin zorluğu ve tayin olamama ifadelerini kullanmışlardır. Branş öğretmenliğinde dersi işle çık düşüncesi, boş günün olmaması, yaş aralığının küçük olması ve sınıf öğretmenliğinin daha çok ilgi gerektirmesi gibi ifadeler de sıklıkla bahsedilen ifadeler arasındadır. Tablo 32 ve 33 birlikte değerlendirildiğinde sınıf öğretmenliğine dair olumsuz ifadeler çoğunluktadır.

Tablo 34: Alan değiştirerek branş öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeni alanlarında yeterlilik durumlarına dair görüşleri

Yeterlilik ifadeleri		f
Olumlu	Kendini son derece, oldukça yeterli bulma	18
	En baştaki yetersizliğe karşın şuan ki yeterlilik	7
	Eski branşa yakınlığı nedeniyle sıkıntı yaşamama	5
	Alınan eğitimler nedeniyle olumlu bulma	4
	Bilinen konular nedeniyle olumlu bulma	4
	Öz verili bir şekilde hareket eden herkes başarılı olur düşüncesi	3
	Diğer branş öğretmenleri kadar başarılı bulma	3
	Sınıf öğretmenliği kadar başarılı olma algısı	2
	Zaman zaman yetersizliğim oldu ama şimdi yeterliyim	2
	Geçilen alanda her hangi bir eksiklik hissetmeme	1
	Elde edilen sonuçlarla yeterlilik algısı	1
	Alınan eğitimler nedeniyle yeterli bulma	1

Tablo 34'e göre; geçiş yapan öğretmenlerin çoğunluğu yeni alanlarında kendilerini yeterli gördüklerini ifade etmektedirler.

Tablo 35: Alan değiştirerek branş öğretmenliğine geçen öğretmenlerin yeni alanlarında yeterlilik durumlarına dair görüşleri

Yetersizlik ifadeleri	f
Bazı spor dallarında başarısız algısı	3
Yetersiz kaldığım zamanlar oluyor	3
Bazı sınıflarda yeterli iken 8.sınıflar için yetersiz olma durumu	1
Yetersiz olunan konuları tamamlamaya çalışma durumu	1
Eğitim almalıydık düşüncesi	1
Yetersizliği ülkenin genel bir sorunu olarak görme	1

Tablo 35'e göre; geçiş yapan öğretmenlerin bir kısmı yeni alanlarında kendilerini yetersiz gördüklerini (kısmen/tamamen) ifade etmektedirler.

Tablo 36: Alan değiştirerek Branş öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerinin çözümler önerileri

İfadeler	f
- Kendimizi geliştireceğiz düşüncesi	4
- Bazı spor dallarında kurs alınması gerektiğini düşünenler	3
- Zamanla sıkıntı kalmayacağı düşüncesi	3
- İyi bir matematik semineri olması gerektiğini düşünenler	2
- Ortaokul konularını anlatan geçerli bir seminer	2
- Yaş grupları ile iletişim adlı bir seminer.	1
- Bir yıl o sınıfı okutup tecrübe sahibi olma	1
- İyi bir seminer yada kurs alma	1
- Bu konuda eğitim almalıydık.	1
- Hizmet içi eğitim semineri ve kurslar verilmeli	1

Tablo 36'e göre; geçiş yapan öğretmenlerin çözümler önerilerinin başında kendimizi geliştireceğiz, zamanla sıkıntı kalmaz, bazı alanlarda kurs alınması ve çeşitli seminerler verilmesi gerektiği ifadeleri yer almaktadır. Kendini yeni alanında yeterli bulan öğretmenlerin çözümler önerileri bulunmamaktadır.

Tablo 37: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu öğretmenlerden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

Olumlu ifadeler	f
Hiçbir sıkıntı ile karşılaşmama.	10
Olumsuz bir ifade ile karşılaşmama	6
En baştaki olumsuzluğa karşın şuna ki olumluluk	5
Sınıf mevcudu ikiye bölündüğü için olumlu bulma.	4

Tablo 37'e göre; alan değiştiren öğretmenler alan mezunu öğretmenlerden çeşitli olumlu tepkiler de almaktadır. Hiçbir sıkıntı ile karşılaşmama, olumsuz bir ifade ile karşılaşmama, en baştaki olumsuzluğu karşın şuan ki olumluluk, sınıfın ikiye bölünmesi gibi ifadelerle alan mezunu öğretmenlerin tutumları olumlu karşılanmıştır. Ancak tablo 37 ve 38 birlikte incelendiğinde olumsuz ifadelerin daha çok olduğu bulgulanmıştır.

Tablo 38: Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin alan mezunu öğretmenlerden aldıkları olumlu ve olumsuz tepkileri gösteren sıklık tablosu

Olumsuz ifadeler	f
Alanlarının kapatıldığı düşünce	8
Herkes kendi alanında görev yapmalı düşünce	4
Çakma branşçı düşünce	4
Tayin için ülkenin spor geleceğini öldürdünüz düşünce	4
Alanlarının ellerinden alındığı düşünce	3
İlk zamanlar yapamayacağımızı düşünüp tepki gösterme	3
Okul idaresi tarafından olumsuz tepki alma	2

Tablo 38'e göre; alan değiştiren öğretmenler alan mezunu öğretmenlerden çeşitli olumsuz tepkiler de almaktadır. Bu tepkiler arasında en çok alanlarının kapatıldığı düşünce, herkes kendi alanında görev yer yapmalı, yetersiz branşçı düşünce, tayin amaçlı geçişlerin başarısızlıklara sebep olacağı ifadeleri yer almaktadır.

Tablo 39. Asıl branşı Beden Eğitimi öğretmenliği olan öğretmenlerin alan değiştirerek Beden Eğitimi öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Branşı beden eğitimi olanların görüşleri	f
Alana hâkim olmayanların faydalı olamayacağı	4
Beden eğitimi ve spor camiasına yapılmış bir haksızlık düşünce	4
Tayin durumlarının olumsuz etkileneceği	4
Ülkenin madalya vb. başarısına engel olunacağı	2
Uygulamayı kesinlikle reddetme	1

Tablo 39'a göre; Beden eğitimi öğretmenliğinden mezun olan öğretmenlerin tamamı alan değiştirerek beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlere ve alan değişikliğine dair olumsuz düşüncelere sahiptir. "Benim açımdan sorarsanız faydalı olmadı çünkü kendi alanına hakim olmayan insanlar ne kadar verimli olabilir şimdi biz beden eğitimi öğretmeniyiz ama çocukluğumuzdan beri spor yaptık, antrenman yaptık, bu işe emek harcadık beden eğitimi yüksek okuluna girmek için belirli bir sınavdan geçtik, bizim hayatımız neredeyse sporla geçti ama sınıf öğretmenliğinden geçen öğretmenler beden eğitimi öğretmenliği rahat oturarak top veriyoruz çocuklara, oturarak iş yapıyoruz, beden eğitimine neden tercih ediliyor

tayin de var bu işin içinde bu amaçlarla alan değişikliği yapan insanların beden eğitimi dersine ve çocuklara ne kadar katkı sağlayacaklarını düşünmek lazım o açıdan ben olumlu bulmuyorum, emeklerin haksız yere harcandığını düşünüyorum, sınıf öğretmenliğinden mezun olan arkadaşların kendi alanlarında daha başarılı olacağını düşünüyorum. Beden eğitimine geçen arkadaşlara kaç defa spor yaptın diye bir sorarsanız cevabını alırsınız veya en basiti futbolun kaç dakika olduğunu, ofsaydı bilmiyorsa en çok konuşulan gündemde olan futbol, diğer branşlara ne kadar hakim olabilecek. Bu ülkede madalya kazanmak gibi bir düşünce var asıl branşı beden eğitiminden gelmeyenlere sporu teslim edersen de başarı ne kadar gelir ne kadar katkı sağlar onu da siz düşünün” (ÖB1). “Üniversitelerimiz zaten kendi alanlarındaki öğretmenleri yeterli seviyede yetiştiremiyorlar, hani beden eğitimi sürecindeki öğretmenlerde dahil, okul sürecinde ve okul sonrasında büyük sıkıntılar yaşıyorlar durum bu iken bu alanda olmayan öğretmenlerimizin bu alana kaydırılarak yönlendirilmesi hem eğitim kalitesini hem spor camiasını ilerde yetiştireceğimiz öğrencilerin geleceğini ciddi şekilde etkiliyor buna milli eğitimin bir çözüm üretmesi gerekiyor herkesin kendi alanında kendi görevini yerine getirmesi gerekiyor” (ÖB2). “Beden eğitimi öğretmeni özel yetenek sınavına göre bu alanda öğretmen olmuştur. Sınıf öğretmeni ise tamamen yetenek dışı ve programa uzak bir şekilde yetişmiştir. Böyle bir uygulamayı kesinlikle reddediyorum”(ÖB3). “Bizler 4 sene beden eğitimi öğretmenliği bölümünde 4 sene okuyup KPSS ile atandık. Fakat sınıf öğretmenleri seçmeli derslerini beden eğitimi seçtikleri için alan değişikliğiyle bizim branşımıza geçtiler. Ben bu uygulamanın beden eğitimi öğretmenlerine yapılmış bir haksızlık olduğunu düşünüyorum. Haftada 2 saat her hangi bir spor branşı görerek beden eğitimi öğretmeni olunmayacağını düşünmekteyim ve alan değişikliği ile beden eğitimi öyle kalabalık oldu ki il içinde yer değiştirmek neredeyse imkânsızlaştı” (ÖB4).

Tablo 40. Asıl branşı Fen ve Teknoloji öğretmenliği olan öğretmenlerin alan değiştirerek Fen ve Teknoloji öğretmenliğine geçen Sınıf öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin görüşleri	f
Verimli olunamayacağı düşüncesi	4
Branşın atamasının zorlaşacağı düşüncesi	2
Alan bilgisi ve yeterliliklerin eksikliği nedeniyle başarısız olunacağı düşüncesi	4
Kendilerini geliştireceklerdir ancak o kadar da heba edilecek bir zamanımız yok	1
7 ve 8. sınıf öğrencilerinin olumsuz etkileneceği düşüncesi	1
Eğitim öğretimin kalitesini düşürerek Türkiye ortalamasının düşüşüne sebep oldular.	1

Tablo 40'a göre; Fen ve teknoloji öğretmenliğinden mezun olan öğretmenlerin tamamı alan değiştirerek fen ve teknoloji öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlere ve alan değişikliğine dair olumsuz düşüncelere sahiptir. "Bire bir karşılaşmadım sadece bir öğretmenimiz vardı onunda branşı fizikti. Ama olumlu olduğunu hiçbir şekilde düşünmüyorum çünkü sınıf öğretmenliği farklı bir branş onların aldığı eğitim daha farklı bizim aldığımız eğitim daha farklı branşı dışında hiçbir öğretmenin başarılı olacağını düşünmüyorum hem öğretmen açısından hem öğrenci açısından çünkü kendisini yetersiz hissedecek bir süre sonra her branşın kendi içinde çok daha ayrıntıları var evet kendini geliştirebilir ama o kadar heba edilebilecek bir zamanımız yok bence ben öyle düşünüyorum"(ÖF1). "Sınıf öğretmenleri genelde çocuklara öğretmek kalıpsal bilgileri öğretmediğinden genelde yazılı ve sözlü anlatımla işi yürütmeye çalışıyorlar o yüzden de çocuklar öğrenemiyorlar fen bilgisi alanında yetersiz kalıyorlar o konuda bir eğitim görmeleri gerektiğini düşünüyorum. En büyük eksiklik o zaten, branşta adam 4 yıl boyunca fizik, kimya laboratuvar dersi görüyorlar sınıf öğretmenliği bunu görmüyor ortaokula geçtiği zaman kitaptan yazılı ve sözlü anlatımı tercih ediyor o da genellikle başarısız oluyor" (ÖF2). "Hiç öyle bir durumla karşılaşmadım ama bana göre herkes kendi okuduğu alanda ilerlemesi gerektiğini düşünüyorum" (ÖF3). "Ben bazı sınıf öğretmenlerinin bu konuda yeterli olduğunu düşünmüyorum o yüzden de bu branşa geçtiklerinde zorlandıklarını görüyorum bu sıkıntı olabilir ama bazı öğretmenlerde başarılı olabiliyor, bu kişiden kişiye değişiyor o yüzden geçiyorlarsa da kendilerinin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum" (ÖF4). "Gördüğüm kadarıyla fen ve teknoloji alanında yetersiz benim gördüğüm

öğretmenler, birazcık konu çalışabilir veya fen ve teknolojiye deney çok önemli internetten araştırıp veya kitaplar alıp araştırabilirler deney konusunda çok fazla eksiklikleri var bu şekilde tamamlayabilirler kendilerini” (ÖF5). “Her öğretmenin eğitim gördüğü ve uzmanı olduğu alanda çalışması eğitimde verimliliği artırır. Fen ve teknoloji dersi çok kapsamlı ve alan bilgisinin yoğun olduğu bir branş olduğu için uzmanlık gerektirmektedir. Bu yüzden asıl branşı Fen ve teknoloji olmayan öğretmenlerin fen ve teknoloji branşına geçmesi hem yetersiz kalmalarına hem de verimsiz ve mutsuz olmalarına neden olmaktadır. Ayrıca bu durum asıl branşı fen ve teknoloji olan öğretmen adaylarının atanmasını da zorlaştırmaktadır. Bu sebeplerden asıl branşı fen ve teknoloji olmayan öğretmenlerin fen ve teknoloji dersine girmelerini doğru bulmuyorum” (ÖF6). “Lisans eğitimini fen ve teknoloji öğretmeni olarak tamamlamış bir öğretmenin gördüğü derslerle, lisans eğitimini sınıf öğretmeni olarak tamamlamış bir öğretmenin gördüğü dersler kesinlikle aynı değildir. Sınıf öğretmeni her dersin temelini vermek üzere yetiştirilirken yada başka bir branş öğretmeni o temelini daha detaylı şekilde öğrencide kalıcı olması için yetiştirir. Bu doğrultuda öğrencilerin özellikle 7. ve 8. sınıflarda isteklerini karşılayabilme zorlanacaklardır, öğrencilerin bu alan derslerinde yetişmesi olumsuz etkilenecektir” (ÖF7). “Nasıl ki bir fen ve teknoloji öğretmeni alan değişikliği ile sınıf öğretmenliğine geçtiğinde öğretmenliğin o alanında yeteri kadar verimli olamazken aynı durum sınıf öğretmenliğinden fen ve teknoloji öğretmenliğine geçişte de söz konusu olmaktadır. Bu değişiklikler eğitim öğretimde zaman kaybından ve eğitimin kalitesini düşürmekten başka bir şey değildir. Fen öğretiminin ne kadar zor olduğu düşünülürse ve Türkiye genelinde fen dersi ortalamalarının düşüklüğü de dikkate alınırsa alan değişikliği ile gelen sınıf öğretmenlerinin bizim alanımızda verimli olmaları beklenmemelidir. Ayrıca tayinlerde öğretmenlerin çok yüksek puanlara sahip olmasından fen ve teknoloji öğretmenlerinin atamalarının zorlaştırmalarına sebep olmaktadır” (ÖF8). “Yapmamalıdır. Fen dersinin kapsamı geniştir. Fen öğretmenleri konuları ayrıntılı görürken sınıf öğretmenleri sadece ilkökul öğrencilerinin kullanabileceği kadar olan kapsamı daha dar şekilde eğitim almaktadır. Bu nedenle konulara hâkimiyetlerinin daha az olacağı kanaatindeyim. Bilim konusundaki merakı uyandıracak sevdirecek donanıma sahip olmadıklarını düşünüyorum. Onlar zaten okuma yazma temelini vererek kutsal bir iş için eğitiliyor

ve bu işi yapmalılar. Bir fenci sınıf öğretmeni gibi eğitim veremeyeceği gibi, sınıf öğretmeni de fen öğretmeni gibi verimli olamayacaktır. Kaldı ki kimya biyoloji fizik öğretmenleri kapsamlı bilgiye sahipken fen öğretmenliği yapamazken bir sınıf öğretmenin fen öğretmenliği yapması da düşündürücü bir durumdur” (ÖF9). “Alan değişikliği ihtiyaç durumunda olmalıdır. Bu nedenle ihtiyaç durumunda bunun eğitimini almış atamayı bekleyen genç beyinlerin atanmaları gerektiğini düşünüyorum. Bu nedenle bu alanın eğitimini almış ve dinamik yeni nesillerin alanında çalışmaları gerekmektedir. Zorunlu haller dışında alan değişikliğini doğru bulmuyorum”(ÖF10).

Tablo 41. Asıl branşı Türkçe Öğretmenliği olan öğretmenlerin alan değiştirerek Türkçe Öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Türkçe öğretmenlerinin görüşleri	f
Verimsiz olunacağı düşüncesi	6
Alan mezunlarının atamasında sıkıntı olacağı	5
Konulara çok yabancı değiller aşına oldukları konular, olumlu düşünüyorum.	1
Yeni mezun olan öğretmenlerde sıkıntı olmuyor.	1
Tanıdığım arkadaş uyum konusunda sıkıntı yaşamadı.	1
-Türkçe öğretmeni varken Sınıf öğretmenin Türkçeye geçmesi çokta etik değil.	1

Tablo 41’e göre; Türkçe alanından mezun olan öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıf öğretmenliğinden Türkçe öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlere dair olumsuz düşünmektedir. “Öncelikle 4+4+4 sisteminin iyi olmadığını düşünüyorum. Eğer branş değiştiren sınıf öğretmenin 5. sınıflara girmeleri gerektiğini düşünüyorum. Branş değiştiren öğretmen 5. sınıflarda yeterli olabilir ama 8. sınıflarda yeterli olamayabilirler çünkü konular daha farklı bazı konuları yapabilirler ama bazı konulara çalışmadan zorlanabilirler. Çevremizde gördüğümüz öğretmenler çok zorlanmıyorlar ama çalışarak gelmeleri gerekebilir. Çalışarak gelenler olduğunu duydum. Kişiye bağlı kendini geliştirirse yeterli olabilir ama Türkçe öğretmeni varken sınıf öğretmenin derse girmesi çokta etik değil. Ayrıca bizim tayinlerimizi puan sebebiyle bizi etkiliyor. Bizim için dez avantaj” ÖT1). “Ben asıl branşım Türkçe genel olarak Türkçeye geçenleri yadırgamıyorum. Olumlu da olabilir zararları ise Kendi branşımız bu konuda kendimizi daha uzman olarak görüyorum.

Kendilerini eksik oldukları konularda yetiştirirlerse çok bir sıkıntı olacağını düşünmüyorum. İlkokul ve ortaokul dersleri arasında çok bir fark var aslında sınıf öğretmen olup ta Türkçeye geçtikleri anda 8. sınıf konularında yeterli olamayabilirler kendilerini bir kısa sürede yeterli olamazlar birkaç sene geçmeleri bu durumda da öğrenciler sıkıntı yaşayacaklardır” (ÖT2). “Kısa vadeli arkadaşlar için bir sıkıntı olmadı ama sınıf öğretmenleri genel olarak tayinleri çıkmadığı için geçtikleri için temel sıkıntılar yaşıyor. Bizim okulda da var arkadaşlar kendilerini geliştirmeye çalışıyorlar ama müfredatta bizim bile bazı eksikliklerimiz oluyor onlarda yeterlilikleri biraz daha az oldu” (ÖT3). Sınıf öğretmeni olarak eğitim gördüler bu işin eğitimini almış biri kadar başarılı olabileceğini düşünmüyorum” (ÖT4). “Yıllarca sınıf öğretmenliği yapmış arkadaşların bir yasa çıkarılarak Türkçe öğretmeni yapılması tamamıyla yanlış bir tutum kendi alanlarında kendilerini geliştirmişler. Yasayı çıkarıp sınıf öğretmenlerini geçiş yaptırdığımız takdirde ortaokul öğrencilerinde büyük bir düşüş yaşanacaktır. Kendilerini geliştirme çabasındadırlar ancak yeterli olacağı kanısındayım bunu yanlış bir tutum olarak düşünüyorum” (ÖT5). “En başta normlarımızı doldurdular, iyi okullara da geldiler, gelen arkadaşlar hep 5. sınıfları tercih etti oldukça yetersizler” (ÖT6). “Ben çok başarılı olduklarını düşünmüyorum, belli bir süre ilkokula hitap ediyorlar, sonra okula geçtiklerinde sorun yaşadıklarını bizzat görüyorum yardım istiyorlar özellikle TEOG sınavlarda başarısız olduklarını görüyoruz ben uygun bulmuyorum. Herkes kendi alanında çalışmalı 4 yıl eğitim aldıktan sonra niye geçiş yapılıyor o zaman herkes tek bir bölümde eğitim alsın madem her niye farklı farklı bölümler okuyor” (ÖT7). “ Sınıf öğretmenliğinden geçen öğretmenler branş öğretmenliğinin meyvelerinden faydalanmak için geçtiklerini düşünüyorum en başta da tayin olayı özellikle sınıf öğretmenliği köklü bir meslek geçmişe dayanıyor emekli olmayıp ta puanı yüksek olanlar var. Başarılı olamadılar. Benim gördüğüm orta okulu lise gibi görüp çoktan seçmeli soruları beş şıklı sorular bile vardı. Bu arkadaşlar bence o dönemde geçici bir süre çalıştırılıp geri döndürülmeliydi, eğitim de verilse bu arkadaşların başarılı olacağını düşünmüyorum”(ÖT8). “Kendi okulumuzda da var geçiş yapan adaptasyon konusunda çok sıkıntı yaşamadılar ama ilkokul düzeyinden ortaokul düzeyine geçişte sıkıntılar oldu bence belli bir eğitimden sonra geçişler yapılmalıydı. Ataması yapılmayan öğretmenler açısından kendi alanından mezun

olan öğretmenlerin mağduriyetine sebep oldu. Bu durumun engellenmesi için yapılması gerekenler vardır ama yapılıyor mu hayır umarım bir daha asla böyle bir şey yapılmaz” (ÖT9). “İnsanlar kendi branşından mezunken yetersiz olabiliyorlarken sınıf öğretmenliğinden yan alanlara geçmek başarının düşmesi demektir. Gerekli başarıyı sağlayamamak demektir. Biz önem vermediğimiz dersler de bile mesela beden eğitimi, müzik dersler boş geçmesin diye girdiğimizde verimli olamıyorsak bir sınıf öğretmenin de başarılı olabileceğini düşünmüyorum. Sınıf öğretmenlerinin diğer branşlara geçmesi demek hem branş öğretmenlerinin, hem o çocukların eğitim sisteminin ziyan edilmesi demek. Bence bu işe bir önce dur demeli” (ÖT10).

Tablo 42. Asıl branşı Teknoloji Tasarım Öğretmenliği olan öğretmenlerin alan değiştirerek Teknoloji ve Tasarım öğretmenliğine geçen Sınıf öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Teknoloji tasarım öğretmenlerinin görüşleri	f
- Norm fazlalığı ve ders saati azlığı nedeniyle ek derslerimizi alamaz hale geldik.	3
- Teknoloji tasarım alanını kapattılar. Tayin ve yer değiştirmemize engeldir	3
- Yeterli düzeyde değiller resim dersi gibi işliyorlar	3
- Nede olsa boş bir ders düşüncesiyle geçiş yapanlar var.	2
- Ders amacına uygun işlenmiyor.	1
- Ders kağıt karton kesip yapıştırma dersine dönüştü, önemsenmiyor.	1
- Teknoloji tasarım öğretmenleri norm fazlası oldu.	1

Tablo 42’ye göre; Asıl branşı Teknoloji Tasarım Öğretmenliği olan öğretmenlerin neredeyse tamamı alan değiştirerek Teknoloji ve Tasarım öğretmenliğine geçen Sınıf öğretmenlerine dair olumsuz düşünmektedir. “4+4+4 sistemine geçiş sürecinde Teknoloji ve Tasarım dersi 6. sınıf müfredatından kaldırıldı. Bu ders 6. sınıflarda yok ve öğretmen ihtiyacı 1/3 oranında azaldı. Bakanlık elindeki fazla sınıf öğretmenlerini eritmek için Teknoloji ve Tasarım öğretmenliğine her hangi bir şart olmaksızın alan değişikliği hakkı verdi. Bu seferde Teknoloji ve Tarsım öğretmenleri norm fazlası oldu. İl içi, il dışı, özür grubu ortalamalarında hiçbir boş norm olmadığı için yerimizden kıpırdayamıyoruz. Okullarda Teknoloji ve Tasarım dersi saati azaldığı için maaş karşılığını doldurmakta yada doldurmamakta ve ek ders alamamaktayız” (ÖTEK1). “Müfredatı anlamadıkları ve uğraşmak istemedikleri için ders kağıt kesme dersine dönüştü. Sanki ana sınıfı!

Ders çok iyi bir ders gibi algılanmıyor. Derse velinin de bakış açısı da bu olunca teknoloji bunun neresinde diyen yok. Ders amacına uygun işlenmiyor. Eğer gerekli bir ders olmasa Japonya’da ilkokul ikinci sınıfta işlenmezdi” (ÖTEK2). “Bakanlık bu arkadaşlara yeterli kurs ve seminer verdiğini düşünmüyorum o yüzden o arkadaşlar açısından da bizim açımızdan da çok büyük sıkıntılar var. Dersin 6. sınıflardan kaldırılması ile ise norm fazlalığı oluştu. Yeterlilik açısından diyorsanız çok yeterli görmüyorum çünkü bu dersi çok gereksiz görüyorlar” (ÖTEK3).

Tablo 43. Asıl branşı Sosyal Bilgiler öğretmenliği olan öğretmenlerin alan değiştirerek Sosyal Bilgiler Öğretmenliğine geçen Sınıf öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri	f
Hakkımızın yendiğini düşünüyorum. Tayinimize ve yer değiştirmemize engel oldular.	5
- Sosyal bilgiler öğretmenliğine vurulmuş bir darbedir.	3
- Öğretmenlik vicdan işidir (olumsuz)	2
- Geçiş yapanlara olumlu bakmıyorum.	1
- Ne kadar bilgili olurlarsa olsunlar bilgiyi asıl branş öğretmeni gibi aktaramazlar	1
- Her öğretmenin kendi alanında başarılı olacağına inanıyorum.	1
- Sosyal bilgiler oldukça geniş kapsamlıdır, faydalı olabileceklerine inanmıyorum	1
- Sosyal bilgiler öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili eğitim almaları da gerekiyor	1
- Akademik anlamda da başarısızlıklara sebep olacaktır.	1

Tablo 43’e göre; asıl branşı Sosyal Bilgiler öğretmenliği olan öğretmenlerin neredeyse tamamı alan değiştirerek Sosyal Bilgiler Öğretmenliğine geçen Sınıf öğretmenlerine ilişkin olumsuz düşünmektedirler. “Geçiş yapanlara olumlu gözüyle bakmıyorum onlara haklı bakacağız ama bakamıyoruz hakkımızın yendiğini düşünüyorum. Sırf alan değişikliği yüzünden tayinim zorlaştı, ben üç yıllık bir okuldaydım ben beş yılda doğudan gelebildim. Puanlar yükseldiği için sınıfçılardan dolayı batıya gelmemiz, sevdiğimiz yerlere gelmemiz zorlaştı. Yeterlilik hususunda vicdan diyorum. Ben tarihi biliyorum der ama onun anlatış şekli ile branşçının anlatış şekli farklı olur. Ana branşım tarih sınıfçı kulaktan dolma anlatacak, kitaptan anlatacak ama benim kadar verimli olacağını düşünmüyorum”(ÖS1). “Doğru bir

uygulama olduğuna inanmıyorum. Binlerce atama bekleyen sosyal bilgiler öğretmeninin haksızlığa uğradığını düşünüyorum. Eğer bu uygulama doğru ise; şuan yapılan alan sınavı neden yapılıyor? Her öğretmenin kendi alanında daha başarılı olabileceğine inanıyorum” (ÖS2). “Öncelikle alan değişikliğinin branşının uzmanı olan bir öğretmene vurulmuş bir darbe olduğunu düşünüyorum. Fakültelerde ilgili alana başvurup orada azda olsa hakimiyet sağlayıp ardından eğitim politikasının yanlışlığından kaynaklı değişiklik, bazıları için fırsatken bazıları için dezavantaj. Sosyal bilgiler geniş tabanlı bir derstir. Hâkimiyet alanı tamda kestirilemeyen bu dersin ataması da oldukça sıkıntılıdır. Böyle büyük bir sorunla karşı karşıyayken bir de sınıf öğretmenlerinin önceliği alıp alan değiştirmesi sosyal bilgiler öğretmeni için her ne kadar olumsuz da olsa akademik anlamda bir problem yaratacağını düşünmüyorum” (ÖS3). “Sosyal bilgiler öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenleri bana göre sosyal bilgiler derslerinde başarılı olabilirler. Çünkü sınıf öğretmenliğinde de sosyal bilgilerle ilgili konular müfredatlarında yer aldığı için öğrencilere faydalı olabilecekleri kanısındayım” (ÖS4). “Sosyal Bilgiler oldukça geniş kapsamlı bir alan olduğu için bu konuda üniversite ve sonrasında geniş çaplı bir eğitim alınması gerekmektedir. Bu yüzden alan değişikliği yapan arkadaşların mesleki anlamda yeterli olmaları oldukça zordur. Ayrıca modern öğretim yöntem ve teknikleri dersin akılda kalması adına kullanmak oldukça önemlidir. Bu konuda bilgi sahibi olmak için de iyi bir eğitim almak gerekir”(ÖS5). “

Tablo 44. Asıl branşı Matematik Öğretmenliği olan öğretmenlerin alan değiştirerek Matematik Öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Matematik Öğretmenlerinin görüşleri	f
Matematik öğretmenin gösterdiği başarıyı gösteremezler.	5
- Uzun süredir sınıf öğretmenliği yapan arkadaşlar konulara acemilik çekiyor.	4
- Atanmaya çalışan branş öğretmenlerini olumsuz yönde etkilemektedir	2
- Kendilerini geliştireceklerdir ancak o zamana kadar çeşitli sıkıntılar olacaktır.	1
- Konulardan uzak kaldıkları için soruları çözmede, konu anlatımında sorun yaşıyorlar.	1
- TEOG gibi önemli sınavlarda başarısız olurlar.	1
- Alan eğitimi almadıkları için zorluklar yaşayacaklardır	1
- Kurumumuza olan saygının azalmasına da sebep olur.	1

Tablo 44'e göre; Asıl branşı Matematik Öğretmenliği olan öğretmenlerin neredeyse tamamı alan değiştirerek Matematik Öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerine ilişkin olumsuz düşünmektedir. “Yıllarca sınıf öğretmenliği yapan birinin branş değiştirip de matematik öğretmenliği yapması zor bir şey özellikle sekizlerde unutulmuş bir çok konu var, gerekli çalışmalar yapılırsa olabilir ama hazırlık bir şekilde olursa biraz zor. Bir yıl öğretmenlik yaptıktan sonra kendi branşına dönen arkadaşlar var zor olduğunu söyledi” (ÖM1). “Sınıf öğretmenliğinden geçen arkadaşlarımız çok uzun yıllar matematikle iç içe olmadıkları için matematik pratikleri ve soru tarzları da pratik yorum yapabilme özellikleri de bu yıllarla birlikte yok olma derecesine ulaşmıştır. Kendim de bir matematik öğretmeni olarak 1-2 yıl bir konuya bakmasam ben bile olumsuzluk yaşarken matematiğe geçen öğretmenlerin soruları çözemiyor diye yakınmalar duydum”(ÖM2). “Alan değişikliğine karşı olmamakla birlikte alan değişikliklerinde de sınıf ayrımı yapmadan bütün sınıflara girmeleri gerekir. Alan değişikliği yapan sınıf öğretmenleri 5.ve 6. sınıf derslerine girmek istiyorlar. 8. ve 7. sınıf derslerine girmek istemiyorlar. Bu yüzden alan değişikliği yapılıyorsa bütün sınıfların konularına hakim olmak gerekir. Bence herkes en iyi bildiği işi yapmalı” (ÖM3). “Bilindiği gibi üniversiteden mezun olan birçok öğretmen atanamamaktadır. Alan değişikliği yaparak matematik öğretmeni olan sınıf öğretmenleri asıl branşı matematik olan öğretmenlerin göreve başlamasını etkilemektedir. Matematik öğretmeni sayısının artması mevcut öğretmenlerin yer değiştirmelerini zorlaştırmaktadır. Öğretmenlerin genel anlamda alan değiştirmeleri öğretmenlik mesleği açısından küçük düşürücü bir durumdur. Farklı alanlardan mezun olup kendi alanında yıllarca öğretmenlik yapan bir öğretmene, alanı dışında bir alana atamak mesleğe yapılan bir hakarettir. Örneğin “bir ortopedi doktoru, bir kardiyolog gibi kalp ameliyatı yaparsa nasıl bir durum oluşur?” sorusunun cevabı alan değiştiren öğretmenin derse girmesi ile eşdeğerdir. Matematik öğretmeni olmak isteyen ancak puanı sınıf öğretmenliğine yeten onlarca üniversiteye hazırlanan öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerden bazıları sınava tekrar hazırlanıp matematik öğretmeni olmuşlardır. Böyle bir durum gören öğretmenin kurumuna veya bağlı bulunduğu bakanlığa saygısının azalacağı unutulmamalıdır. Ayrıca bu tür kurumların toplumda da saygınlığının kalmayacağı bilinmelidir” (ÖM4). “Branş öğretmeni

olmak daha güzel olabilir. Devlet bu hakkı öğretmene verdiyse öğretmene laf söylemeye gerek yok. Ancak atanmaya çalışan o bölümün öğretmenlerine büyük haksızlık yapıldı” (ÖM5). “Belli bir süre matematik öğretmenliği yapmış kişilerin alan değiştirerek matematik öğretmenliğini tam hakkıyla yapabileceğini düşünmüyorum. Seviyelerine göre ders anlatımında pratik olabileceklerini inanmıyor ve iletişimde zorluklar yaşayacaklarına inanmıyorum” (ÖM6). “Öncelikle bunun büyük bir cesaret olduğunu düşünüyorum ve cesaretlerini tebrik ediyorum. Yıllarca sınıf öğretmenliği eğitimi almış ve sınıf öğretmenliği yapmış bir arkadaş nasıl öğrencileri TEOG sınavına hazırlayabilir? Bu kimseyi küçümseme değil. Ben yıllarca matematik eğitimi ve matematik nasıl anlatılır konularında eğitim aldım, şimdi ilkokul 2. sınıftaki bir çocuğa matematik problemini sınıf öğretmeni gibi anlatamam bu yüzden herkes hangi alanda eğitim almışsa, o alanda eğitim vermelidir. Özellikle matematik branşına bu yapılmamalıdır. Tayinim daha kolay nasıl çıkar değil, öğrencilere daha faydalı nasıl olurum düşünülmalıdır”(ÖM7).

BÖLÜM 5

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmada 2012 yılında 4+4+4 sistemi sonrası yan alanı olan sınıf öğretmenlerinin alan değişikliği yaparak yan alanlarına geçişi ve geçişler sonrası yaşadıkları sorunlar, alan değişikliği ile birlikte yaşanan sorunlar, varsa bu sorunlara dair çözüm önerileri, alan değiştirme sebepleri ve asıl branş öğretmenlerinin alan değişikliği ile branş değiştiren meslektaşlarına dair görüşlerine ilişkin değerlendirme sonucu bulgular ve elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlar, tartışma ve bu kapsamdaki öneriler yer almaktadır.

5.1. Sınıf öğretmenlerinin alan değişikliği yapma sebeplerine ilişkin sonuç ve tartışma

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre alan değiştiren öğretmenlerin; öncelikle tayin durumu özellikle eş durumu tayini, daha kolay tayin, norm fazlalığından kurtulmak gibi sebeplerden dolayı alan değiştirdikleri bulgularına ulaşılmıştır. Gökçer (2014)'in araştırmasında da alan değişikliği nedenlerinden biri olarak branş öğretmeni iken atanmanın daha kolay olduğu düşüncesi çıkmıştır. Aynı çalışmada alan değişikliğinin en önemli nedeni idareciliği devam ettirme isteğidir ve alan değişikliği sonrası çoğunluk idarecilik görevindedir. Sınıf öğretmenliğinin zorluğu, okulda norm fazla olma korkusu, öğrencilere daha faydalı olma isteği, yan branşı sevmeye, okul değişikliği yapma isteği diğer nedenler olarak görülmektedir. Benzer şekilde bir diğer araştırmada yan alanlarına geçen öğretmenlerin bir kısmının norm sıkıntısı, bir kısmının tayin durumu; özellikle köy ve kasabalarda çalışan öğretmenlerin merkez ilçe ve istedikleri illere tayinde tek çare olarak görmeleri, bazılarının branşın avantajlarından yararlanmak istemeleri gibi bulgulara ulaşılmıştır (Ersözlü, Maviş, Özel, ve Kürşadoğlu, 2014). Çiftçi ve diğ. (2013) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin alan değiştirme nedenlerinin başında tayin ve alana olan ilgi sonuçlarına ulaşmıştır. Diğer bir araştırmaya göre ise alan değişikliği yapan öğretmenlerden görüş bildirenlerin %43,7'si tayin, %35,2'si istek ve %21,1'i verimlilik nedeni ile alan değiştirdiklerini belirtmişlerdir (Kaya vd., 2013). Bir diğer

araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden diğer branşlara geçme nedenleri sırasıyla; %68,4 eş durumu/tayin, %10.5 tükenmişlik/yorgunluk, %10.5 kariyer, %10.5 öğrencilerin gelişim durumları, %10.5 çalışma saatlerinin esnek olması, %26.3 geçilen alana duyulan ilgi ve %5.2 iş yoğunluğu şeklinde çıkmıştır (Eskicumalı, Demirtaş, Erdoğan ve Arslan, 2014). Güneş (2014)'in tez çalışmasında ise alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin % 33'ü yöneticilik, %30'u tayin, %13'ü daha az ders yükü ve %23 diğer bazı nedenlerle alan değişikliği yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda sınıf öğretmenlerinin alan değişikliği yapma sebeplerine ait bulgular ispatlanmıştır.

5.2. Geçiş yapan öğretmenlerin geçtikleri alanla ilgili yeterlilik durumlarına ilişkin sonuç ve tartışma

Sınıf öğretmenliğinden diğer branşlara geçen sınıf öğretmenlerinin çok büyük bir kısmı yeterlilik durumlarına ilişkin olumlu ifadeler kullanırken bir kısmının olumsuz ifadeler kullandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Gökçer'in (2014) araştırma sonucuna göre de alan değişikliği yapanların büyük bölümü (%61,2) kendini yeterli görmektedir. On iki farklı branşa geçen sınıf öğretmenleri ile yapılan bir çalışmada ise geçtikleri alanlardaki yeterliklerine ilişkin kendilerini yetersiz bulanlar olmakla birlikte çoğunluğunun kendilerini yeterli buldukları ortaya çıkmıştır. Aynı çalışmada; Türkçe, İngilizce ve Beden Eğitimi alanlarına geçenler farklı derecelerde kendilerini yeterli bulurlarken, Görsel Sanatlar ile Fen ve Teknoloji alanlarına geçenler kendilerini yetersiz görmüşlerdir. Diğer yedi alanda ise kendilerini yeterli görenler de yetersiz görenler de mevcuttur (Özer, Tüysüz, Bozkurt ve Özdemir, 2013). Güneş'in (2014) yaptığı tez çalışmasında alan değiştiren sınıf öğretmenlerine kendilerini yeni alanlarında yeterli bulup bulmadıklarını sormuştur. Alınan cevaplara göre öğretmenler genelde kendilerini yeterli bulmuştur. Cevap ayrıntıları; %3,3 çok az, %33,3 kısmen, %43,3 genellikle ve %20 tamamen az şeklindedir. Aynı çalışmada alan değiştiren sınıf öğretmenlerine hizmet içi eğitime ihtiyaçları olup olmadığı sorulmuş ve yaklaşık %60'undan hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları yanıtı alınmıştır (Güneş, 2014).

Kaya vd.' nin (2013) yaptıkları araştırmaya göre araştırmaya katılanların % 38,8'i (506 kişi) geçmiş oldukları alanlar ile ilgili eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtirlerken, % 61,2'si (799 kişi) yeni alanları ile ilgili olarak herhangi bir eğitime ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir. Bir başka araştırmada ise sınıf öğretmenliğinden diğer branşlara geçenlerden araştırmaya katılanların %78,9'u geçiş yaptıkları alana ilişkin eğitim aldıklarını, % 21,5'i ise eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. Bu alınan eğitimlerin yeterli olup olmadığına yönelik olarak da %15,7'si eğitimin yeterli olduğunu, %57,8'i ise yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. (Erdoğan vd., 2014). Alan değişikliği yapmış sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik algılarına ilişkin yapılan bir araştırmada öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin geçiş yaptıkları alanlara (sayısal/sözel) göre değişmediği, kıdeme göre ise hizmet yılı 21 ve üzerinde olanların hizmet süresi daha az olanlara göre öz yeterlilik düzeyleri daha yüksek bulunmuştur (Sıcak, Arslan ve Burunsuz, 2015).

Araştırmanın geçiş yapılan alanlardaki yeterlilik durumlarına dair tablo incelendiğinde öğretmenlerin bazı branşlarda kendilerini yeterli buldukları bazı branşlardaki öğretmenlerin ise yetersizlik ifadeleri kullanıldığı elde edilen bulgular arasındadır (Özer, v.d., 2013)'te yaptıkları çalışmada benzer sonuçlar elde etmişlerdir.

“Branş değişikliği yapan öğretmenlerde yeterlilik durumu; branşlara göre düşünceler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Türkçe, Beden Eğitimi ve İngilizce branşına geçen öğretmenlerin tamamı kendisini yeni branşında yeterli bulmaktadırlar” (Özer, Tüysüz, Bozkurt ve Özdemir, 2013). Bu durumda geçiş yapan öğretmenlerin geçtikleri alanla ilgili yeterlilik/yetersizliklerine dair elde edilen bulgular ispatlanmıştır.

5.3. Geçiş yapan öğretmenlerin eksikliklerin giderilmesine ve çözüm önerilerine ilişkin sonuç ve tartışma

Alan değiştirerek branş öğretmenliğine geçen sınıf öğretmenlerinin çözüm önerleri adlı tablolar incelendiğinde çoğunluğunun kendilerini yeterli bulmaları sebebiyle herhangi bir görüşte bulunmadıkları dikkat çekmektedir. Görüş bildirenlerin çözüm önerileri ise; kendilerini geliştirme düşüncesi, bu sorunların zamanla aşılacağı fikri, müfredatın ve konuların anlatıldığı seminerlerin

düzenlenmesi önerisi, hizmet içi eğitim düzenlenmesi, ilgili yaş dönemi ile alakalı seminerlerin tertip edilmesi vb. şeklinde bulgulanmıştır. Erdoğan v.d'in (2014) çalışmalarında alan değişikliği sürecindeki sorunlara çoğunlukla getirilen çözüm önerileri şunlarla ifade edilmiştir; hizmet içi eğitim verilmesi %31.5, velilerin bilinçlendirilmesi %15.7, branş değişikliğinin yapılmaması %15.7, etkili iletişim seminerlerinin düzenlenmesi %15.7.

Alan değiştiren öğretmenlerin yarısından fazlası yeni alanlarında kendilerini yeterli (51) bulmakta, bir kısmı (10) ise kendini yetersiz bulmaktadır. Kendini yeni alanında yetersiz bulan öğretmenlerin yanı sıra yeterli olduğunu düşünen öğretmenlerden de yeterli ve geçerli bir seminer verilmesi çözüm önerisi olarak sunulmaktadır. Özer. vd., (2013).; Kaya vd (2013).; Ersözlü vd., (2014). Çözüm önerilerine ilişkin benzer sonuçlar elde etmişlerdir.

“Kendilerini yetersiz bulan öğretmenler için hizmet içi eğitim programları düzenlenmeli, Dönmek isteyen öğretmenlere eski branşlarına dönme hakkı verilmeli, branş değişikliği sonucu yaşanan sorunları çözmeye amacıyla bir mekanizma kurulmasına ihtiyaç vardır” (Özer, Tüysüz, Bozkurt, ve Özdemir 2013). “Eş durumu tayininde uygun yasal düzenlemeler yapılması gerektiği, yoğun ve uzun süreli bir hizmet içi eğitim yapılması gerektiği, bakanlığın geri dönüş için kesin bir açıklama yapmasını bu şekilde kafa karışıklığının önüne geçilebileceğini ya da geri dönüşlerin isteğe bağlı olarak yapılmasının uygun olacağını, Öğretmen yetiştirmede ihtisas sahiplerinin, fakültelerin, uygulamadan etkilenecek kişilerin ve eğitim teşkilatlarının görüşlerinin alınması faydalı olabileceğini, alan değişikliği yapan öğretmenlerin memnuniyet durumlarını ve bunu etkileyen faktörleri ortaya çıkaran araştırmalar yapılarak mesleklerini verimli bir şekilde yürütebilmeleri için önlemler alınabileceğini önermektedirler” Kaya vd. (2013). Ersözlü, Maviş, Özel ve Kürşadoğlu'na (2014) göre ise “kendi alanına dönmek isteyenlere yeniden fırsat verilmeli, hizmet içi eğitim semineri düzenlenmeli, İşbirliği, bireysel çalışma yapılmalıdır.” Bu durumda çalışmalar arasındaki bu paralellik çözüm önerilerine ilişkin bulguları doğrulamıştır.

5.4. Geçiş yapan öğretmenlerin sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz görüşlerine ilişkin sonuç ve tartışma

Alan değişikliği yapan öğretmenlerin çoğunluğunun sınıf öğretmenliğine yönelik olumsuz görüşler belirttiği bulgulanmıştır. Bu olumsuz görüşler genelde; sınıf öğretmenliğinin zor olması, tayin zorluğu, öğrencilere daha fazla ilgi gerektirmesi, ders saatinin fazla olmasıyla beraber hiç boş günün olmaması, sorumluluğun daha fazla olması, yaş aralığının küçük olması, gürültü fazlalığı, branş öğretmenliğinin daha değerli görülmesi, sınıf öğretmenliğinde ana baba rolüne bürünmenin fazlalığı şeklinde ifade edilmiştir. Olumlu görüşlerin ise genel olarak sınıf öğretmenliğinin daha kolay olması, TEOG-yazılı sınav vb. sorumlulukların azlığı, yaş aralığının vermiş olduğu sınıf hâkimiyeti, tek sınıfa ait olma hissi, sınıf öğretmenliğinin duygusallığı şeklinde ifade edildiği bulgulanmıştır. Araştırma ile paralellik gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Özer vd.'in (2013) yapmış oldukları çalışmada öğretmenlere branş değişikliklerinin olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin görüşleri alınmıştır. Dolayısı ile branş değişikliğinin olumlu yönleri sınıf öğretmenliğinin olumsuz yönlerini, olumsuz yönleri ile ise sınıf öğretmenliğinin olumlu yönleri ortaya konmuştur. Araştırmaya göre sınıf öğretmenliğinin olumsuz yanları genel olarak, tek bir alana yoğunlaşmama, tayin zorluğu, öğrenci yaş grubunun zorluğu şeklinde ifade edilmiştir. Olumlu yanları ise; öğrenci ilgisinin fazla oluşu, tek sınıfla ilgilenme, öğrencilerden geri dönüt alma kolaylığı, öğrenci yaş grubu dolayısı ile kolay ilgilenebilme şeklinde belirtilmiştir.

Alan değiştiren sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliğine dair olumsuz görüşler bildirmektedir. Olumsuz görüşler en çok; sınıf öğretmenliği daha zor (9), anne baba gibi davranmak zorundasın daha çok ilgi gerektiriyor (6), kolay tayin olmuyor (8), beden eğitimi dersinin dışarıda işlenmesi (8), şeklindedir. Kaya., vd. (2013) 'te Öğretmenlerin sınıf öğretmenliğinin diğer zorlu şartlarından kurtulma amacıyla geçişler yaptıklarını tespit etmiştir. Araştırmaya paralellik göstererek elde edilen bulguları doğrulamıştır. "Bazılarının kendi isteği ile köy öğretmenliğinden kurtulma, daha mutlu olacağına inanma, yer değiştirme düşüncesi ile bazılarının aile bütünlüğünü koruma, norm fazlası olma korkusu, sınıf öğretmenlerinin yer değiştirmekte güçlük çekmesi gibi konularda kendini mecbur hissetmesi şeklinde

bulgulanmıştır” (Kaya, vd. 2013). Bu durumda sınıf öğretmenliğinin olumlu ve olumsuz yönlerine dair elde edilen bulgular diğer araştırmalar ile paralellik göstererek doğrulanmıştır.

5.5. Geçiş yapılan alanlardan mezun olan branş öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin sonuç ve tartışma

Alan değişikliği nedeniyle geçiş yapılan alanlardan mezun olan öğretmenlerin çok büyük bir kısmının (40); Sınıf öğretmenliğinden alanlarına geçiş yapan öğretmenleri yetersiz ve başarısız olarak algıladığı bulgularına ulaşılmıştır. Korkmaz ve Serin (2013)’te yaptıkları çalışmada, benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre, alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin çoğu başta eş durumu olmak üzere çeşitli nedenlerden dolayı alan değiştirmek zorunda kaldıklarını ifade etmişler bununla birlikte şu anki branşlarından memnun olduklarını ancak söz konusu uygulamanın temelde yanlış bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir.

Güneş (2014) yaptığı tez çalışmasında alan değiştiren sınıf öğretmenlerine “Alan değişikliği sürecinden sonra yerine geçtiğiniz arkadaşlarınızın sizlere bakış açısı olumlu mu idi?” sorusuna verilen cevaplar % 6,7 hiç, %13,3 çok az, %50,0 kısmen, %16,7 genellikle, %13,3 ise tamamen şeklindedir. Alan mezunu branş öğretmenlerinin ifadeleri ile elde edilen bulgular diğer araştırmalar ile paralellik göstererek ispatlanmıştır.

5.6. Öneriler

Bu araştırmada Sınıf öğretmenliğinden yan alanlara geçiş yapan öğretmenlerin geçiş sebepleri, karşılaştıkları durumlar, yeni ve olumsuz durumlara karşı çözüm önerileri ve geçiş yapılan alanlardan mezun olan öğretmenleri alan değişikliğine dair algıları incelemiş ve aşağıdaki çözüm önerileri sunulmuştur.

- . Milli eğitim sistemi uzun vadeli, daha planlı hale getirilmeli ve yapılan planlar uzun süre korunmalıdır.
- . Hangi branşlarda kaç öğretmene ihtiyaç olacağı tespiti uzun vadeli olarak yapılmalıdır.

- . Sınıf öğretmenlerinin eş durumu tayinleri için gerekli yasal düzenlemelerin uygulanabilirliği artırılmalıdır.
- . Sınıf öğretmenlerinin genel tayinleri belirli şartlar çerçevesinde düzenli ve daha kolay bir hale getirilmelidir.
- . Alan değişikliği için fakültelerde yeni eğitim programları açılarak geçerli ve güvenilir eğitimler verildikten sonra isteğe bağlı geçişler sağlanmalıdır.
- . Eski alanlarına dönmek isteyenlerin geri dönüşleri sağlanmalıdır.
- . Geçiş yapılan branşlarda öğretmenlerin özlük hakları korunarak daha kapsamlı uygulamalı eğitimler (seminer, uygulama, konu incelemesi) gibi verilmelidir.
- . Geçiş yapan öğretmenler alanında uzman kişilerle birlikte belli bir süre staj eğitimine benzer bir uygulamaya alınmalıdır.
- . Alan değişikliği ile ilgili daha kapsamlı bir araştırma yapılarak yeni bulgular doğrultusunda yeni öneriler getirilebilir.

Kaynakça

- Akbaşı, S., ve Üredi, L. (2014). Eğitim Sistemindeki 4+4+4 Yapılanmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Journal of Teacher Education and Educators*, 109-136.
- Akgül, A. (2006). *Fakülte-Okul İşbirliği Programının Müzik Öğretmeni Adayları Tarafından Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul). <https://yok.tez.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Arslan, S. ve Özpınar, İ (2008). Öğretmen Nitelikleri: İlköğretim Programlarının Beklentileri ve Eğitim Fakültelerinin Kazandırdıkları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*. 2 (1), 38-63.
- Ay, Ş. ve Yurdabakan, İ. (2015) , Öğretmen Adaylarına Göre Etkili Öğretmen Özellikleri ve Bu Özellikler Açısından Öz-Yeterlik Algıları, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 33, 148 – 166.
- Aybek, B. ve Aslan, S. (2015). Ortaokul Öğretmenlerinin 4+4+4 Kesintili Zorunlu Eğitim Sistemine Yönelik Yaşadıkları Sorunlar (Elazığ İli Örneği). 14 (2). 770-786.
- Balcı, E. (1991). *Öğretmenlerin rolleri*. Ankara: Eğitim Sosyolojisi.
- Battal, N., Yurdakul, B. ve Şahan, H.H. (1998). Farklı branşlardan mezun olan sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri ve karşılaştıkları sorunlar. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 1(2).19-34.
- Baytal, Y. (2000). Tanzimat ve II. Abdülhamid Dönemi Eğitim Politikaları. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi OTAM*,11(11), 023-032.
- Bek, Y. (2007). *Öğretmenin Toplumsal/ Mesleki Roller ve Statüsü*. Yüksek Lisans Dönem Projesi, Edirne Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

- Christensen, L.B., Johnson, R.B. & Turner, L.A (2014). *Research methods design and analysis. Araştırma yöntemleri desen ve analiz* (Çev. Aypay, A. 2015). Anı yayıncılık: Ankara.
- Cüceloğlu D. ve Erdoğan, İ. (2016). *Öğretmen olmak*. Final Kültür Sanat Yayınları. İstanbul.
- Çapa N. ve Çil, F (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 : 69 – 73.
- Çelikten, M., Şanal, M., ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Çepni, S., Cerrah, L. ve Bacanak, A. (2012). Sınıf öğretmenliği yapan fen öğretmenlerinin branş öğretmenliğine dönüş nedenleri ve döndüklerinde karşılaştıkları sorunlar. V. Ulusal Fen ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiriler Kitabı. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Yayınları, 281-283.
- Çetin, Ş., ve Çetin, F. (2000). İlköğretim Okullarına Sınıf Öğretmeni Olarak Atanan Branş Öğretmenlerinin Meslekle İlgili Sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*, 58-62.
- Çiftçi, S., Alemdar, M., Maden, B., Baykan, A. A., Yıldırım Çiftçi, M. ve Özkök, D. (2013) Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin durumlarının kendi görüşlerine göre değerlendirilmesi, , XII Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 23-25 Mayıs 2013, Bildiri Kitabı, 328-334.
- Çoklar, M. (2012). Genel Öğretmen Yeterlikleri İçerisinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri: Afyonkarahisar İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Davran, E. (2006). İlköğretim Kurumlarındaki *Öğretmenlik Uygulamasının Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Yeterliliklerini Kazanmaları*

Üzerindeki Etkisi (Van İli Örneği). Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.

Demir, S. B., Doğan, S., & Pınar, M. A. (2013). 4+4+4 yeni eğitim sisteminin yansımaları: beşinci sınıflardaki eğitim-öğretim sürecinin branş öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8(9), 1081-1098.

Demirel, Ö., Kaya, Z. (2002). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 5-7.

Deringöl, Y. (2007). Türkiye'de Cumhuriyet Döneminden Günümüze İlköğretim Öğretmenleri Yetiştirilmesinin Tarihsel Boyutu Ve Eğitimcilerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* 2, 17-27.

Dervişoğlu Kalkan, G. (2012). *Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Kendi Sınıf Öğretmenlerinin Yeterliliklerini Değerlendirmeleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Doğan, S., Uğurlu, C., ve Demir, A. (2014). 4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 115.

Eliküçük, H. (2006). *Öğretmenlerin Öğretme-Öğrenme Süreçlerinde Teknoloji Kullanma Yeterlilikleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Epçaçan, C. (2014). İlkokul Ve Ortaokul Öğretmen ve Yöneticilerinin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri (Siirt İli Örneği). *EKEV Akademi Dergisi*(58), 505-522.

Erden, M. (2001). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.

- Ergün, M. (1987). Türkiye'de öğretmen yetiştirme çalışmalarının gelişmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2).
- Ersözlü, N, Z., Maviş, Ö, F., Özel, Ö. ve Kürşadoğlu, E, A. (2014). Alan değişikliği yapan sınıf öğretmenlerinin geçtikleri alanla ilgili uyum sorunları ve çözüm önerileri. *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 3(1), 8-23.
- Ertürk, S. (1998). Eğitimde program geliştirme. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Eskicumalı, A., Demirtaş, Z., Gür Erdoğan, D., ve Arslan S. (2014). Sınıf öğretmenliğinden branş öğretmenliğine geçiş sürecinin getirdiği sorunlar: Sakarya Örneği. *Akademik Bakış Dergisi*, 42, 1-20.
- Fidan, N., (1986). Okulda öğrenme ve öğretme. Ankara: Gül yayın evi.
- Gökyer, N. (2014). 2012 yılında alan değişikliği yapan öğretmenlerin yeni alanlarına ve uygulamaya ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 22 (3), 1187-1208.
- Güneş, V. (2014). Alan değişikliği sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin çok boyutlu çözümler Bayburt ili örneği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güven, İ. (2012). Eğitimde 4+4+4 ve fatih projesi yasa tasarısı=Reform mu? *İlköğretim Online*, 556-577.
- Işık, A., Ciltaş, A. ve Baş, F. 2010. Öğretmen Yetiştirme ve Öğretmenlik Mesleği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 14 (1): 53-62.
- Kahramanoğlu, R. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. Sayı: 2/2 285-301.
- Kaptan, F., Korkmaz H. (1999). Fen bilgisi öğretimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(22).

- Karacaoğlu, Ö.C. (2008). *Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Öğretmen Yeterlilikleri*.
Yayımlanmış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
Ankara.
- Karadeniz, O. Ve Ulusoy, M. (2015). 4+4+4 Eğitim Sistemi ile Sosyal Bilgiler
Eğitiminde Ortaya Çıkan Kaotik Durumlar Hakkında Sosyal Bilgiler
Öğretmenlerinin Görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 5 (1), 99-108.
- Karlı, M., (2001).*Öğretmenlik mesleğine giriş* (1. baskı), Ankara: Pegem A
yayıncılık, 48.
- Kaya, S., Şahin, H., Fırat, A., Maden, Ö., Eruçar, O, İ. ve Ceren A. (2013). 2012-
2013 eğitim-öğretim yılında alan değiştiren öğretmenlerin yeni alanlarına
yönelik memnuniyet durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi.
Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2(2), 302-335.
- Kocasaraç, H.(2003). Bilgisayarların Öğretim Alanında Kullanımına İlişkin
Öğretmen Yeterlilikleri. *The Turkish Online Journal of Educational
Technology – TOJET* July 2003 ISSN: 1303-6521
- Korkmaz, İ., Serin, M. K. (2014). Branş Değiştiren Sınıf Öğretmenlerinin Yeni
Durumlarına İlişkin Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22, 501-510.
- Kumru, M. (2010). *Anadolu Öğretmen Liselerinde Okutulan Öğretmenlik Meslek
Bilgisi Derslerinin, Öğrencileri Öğretmenlik Mesleğine Yönelmedeki Etkisinin
Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretim Anabilim Dalı,
Zonguldak). <https://yok.tez.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- MEB TEDP (2005). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri. Millî Eğitim Bakanlığı
Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
otmg.meb.gov.tr/belgeler/Yeterlilikler.doc adresinden indirilmiştir. (01.06.2017)

- MEB. (2012). 12 yıl zorunlu eğitim sorular cevaplar. Ocak 14, 2013 tarihinde <http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12yilsorucevaplar.pdf> adresinden alındı.
- Memduhoğlu, H, B. ve Yılmaz, K. (2009) Eğitim Bilimlerine Giriş (1.Baskı).Ankara: PegemAkademi, 1-2.
- Memişoğlu, S. P., ve İsmetoğlu, M. (2013, Mayıs). Zorunlu Eğitimde 4+4+4 Uygulamasına İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Oktaç, A. (1991). Öğretmenlik Mesleği Ve Öğretmenin Nitelikleri. M.Ü. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 3, 187-193.
- Özer, B. ve Gelen, İ. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olmadüzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerindeğerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (9), 39-55.
- Özer, B., Tüysüz, C., Bozkurt, N. ve Özdemir, S. (2013). Branş değişikliğiyle yan alanlarına geçen sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları bu değişime ilişkin görüşleri: Hatay ili örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6(15), 265-290.
- Pehlivan, K. (2008), Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-kültürel Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 2, 151-168.
- Saç, C. (2016). *2002-2014 Yılları Arasında Öğretmen Yetiştirme Ve Atama Politikalarının Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Ve Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, Erzurum). <https://yok.tez.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

- Saylan, N. (2014). Sürekli değiştirilen öğretmen yetiştirme sistemi. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 3(6).
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlilikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45.
- Senemoğlu N. (2001). Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmen Yeterlilikleri. http://yunus.hacettepe.edu.tr/~n.senem/makaleler/ogretmen_yeterli.htm
20.06.2017 tarihinde ulaşıldı.
- Sıcak, A., Arslan, A. ve Burunsuz, E. (2015). Alan değiştiren sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının incelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 3(2), 15-25.
- Sırkıntı, E. (1999). *Öğretmen Yetiştirmede Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Önemi*. (Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Elazığ).
- Sönmez, V. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V., ve Alacapınar, G.F. (2013). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. (2. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sünbül, A. M. (2001). *Öğretim ilke ve yöntemleri* (5.Baskı). Konya:Eğitim Akademi.
- Şeren, M. (2008). Köye öğretmen yetiştirme yönüyle Köy Enstitüleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1).
- Şişman ve Acat, 2003 .Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 13 (1), 235-250.
- Şişman, M. (2013). *Eğitim Bilimine Giriş* (11.Baskı). Ankara:Pegem Akademi, 5-6.
- Şişman. M. (2009). Öğretmen Yeterlilikleri: Modern Bir Söylem ve Retorik. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10) 3, 63-82.

- Taşkaya, M.S. (2012), Nitelikli Bir Öğretmende Bulunması Gereken Özelliklerin Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre İncelenmesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Sayı: 33, 283-298.
- TBMM. (2012, Mart 30). 6287 Sayı İle İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, (155-156), 155-156.
- Tileği, H. (2014). *İlkokul Ve Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Algılarına Göre Öğretmen Yeterlilikleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Yeşilyurt, E. (2011), Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğinin Genel Yeterliliklerine Yönelik Yeterlik Algıları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı:1.
- Yıldırım, İ., Vural, Ö.F. (2014) Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme ve Pedagojik Formasyon Sorunu. *Journal of Teacher Education and Educators* 3, 1, 73-90.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23, 7-12.
- Yıldızlı, H. (2011). İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Genel Öğretmenlik Davranışları Açısından Kendilerine Yönelik Yeterlilik Algıları (Ankara İli Örneği). Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Yılmaz, G. (2015). *Pedagojik Formasyon Yoluyla Öğretmen Yetiştirme Uygulamalarında Karşılaşılan Güçlükler ve Mezunların İstihdamlarının Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlanması ve Ekonomisi Anabilim Dalı, Elazığ). <https://yok.tez.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

EKLER**EK1: Kodlamalar:**

Araştırmaya katılan öğretmenler; (Ö.B1.): Asıl branşı beden eğitimi öğretmenliği olan 1 numaralı öğretmen. (Ö.S.F10.): Asıl branşı Fen bilgisi öğretmenliği olan 10 numaralı öğretmen. (Ö.T10.): Asıl branşı Türkçe öğretmenliği olan 10 numaralı öğretmen v.b. şekilde kodlanmıştır

EK2: 12/09/2012 tarihli ve 5110 sayılı mütalaası

Bakanlığımıza bağlı eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerden alanlarında açık norm kadro olmaması sebebiyle özür durumundan yer değişikliği gerçekleştirilemeyenlerin özür gereklerini karşılamaya yönelik olarak aşağıda belirtilen şekilde alan değişikliği ve bu değişikliğe bağlı olarak yer değişikliği yapılacaktır.

Bu kapsamda 2012 yılına mahsus olmak üzere;

1- Talim ve Terbiye Kurulunun 07/07/2009 tarihli ve 80 sayılı Kararı ile 12/09/2012 tarihli ve 5110 sayılı mütalaası doğrultusunda sınıf öğretmenleri;

a- Yüksek öğrenimleri diğer alanlara atanmaya kaynak teşkil edenler öğrenimlerine göre atanabilecekleri alana veya diplomalarında yan alan yazılı olanlar bu alana ya da öğretmen yetiştiren iki yıllık yükseköğretim kurumu mezunu olanlar lisans tamamladıkları alana,

b- Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliği veya Teknoloji ve Tasarım alanına

alan değişikliği suretiyle özür durumundan yer değiştirmek üzere başvurabileceklerdir.

2- Diğer alan öğretmenleri;

a- Yüksek öğrenimleri başka alana veya alanlara atanmaya kaynak teşkil edenler bu öğrenimlerine göre atanabilecekleri alana veya diplomalarında yan alan yazılı olanlar bu alana ya da aylık karşılığı okutabilecekleri derslerin alanına,

b- Teknoloji ve Tasarım alanına

alan değişikliği suretiyle özür durumundan yer değiştirmek üzere başvurabileceklerdir.

Öğretmenlerimiz başvurularında diploma ya da öğrenim belgesi ibraz edeceklerdir. Okul müdürlükleri tarafından öğretmenlerin diploma ya da öğrenim belgeleri yukarıdaki 1-a ve 2-a maddeleri kapsamında olup olmadıkları yönünden

değerlendirilecek, atanabilecekleri alana atanmak üzere başvuruları ve tercihleri bu alandan kabul edilecektir. Bu kapsama girmeyen öğretmenlerimizin başvuru ve tercihleri ise 1-b ve 2-b maddeleri kapsamında kabul edilecektir.

Bu kapsamda olan öğretmenler atanmak istedikleri ilde/yerde 1-a ve 2-a maddeleri kapsamında açık ilan edilen en çok 25 eğitim kurumunu; 25'ten çok eğitim kurumunun ilan edildiği hallerde ise boş kalan diğer eğitim kurumlarına atanmak isteyip istemediklerini de ayrıca belirterek alan değişikliği yoluyla yer değiştirme talebinde bulunabileceklerdir.

Tercihlerine atanamayan sınıf öğretmenleri Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliği veya Teknoloji ve Tasarım alanlarının her ikisinde ya da birinde, diğer alan öğretmenleri ise Teknoloji ve Tasarım öğretmenliğinde atanmak istedikleri il genelinde açık ilan edilen eğitim kurumlarına atanmak isteyip istemediklerini belirteceklerdir.

Başvurular 14-17 Eylül 2012 tarihleri arasında <http://mebbis.meb.gov.tr> veya <http://ikgm.meb.gov.tr> adreslerindeki Alan Değiştirme Elektronik Başvuru Formu doldurularak yapılacak ve yukarıdaki öncelik sıralamasına göre öğretmenlerimizin geçebileceği alan kontrol edilerek, okul, ilçe ve il millî eğitim müdürlüklerince aynı gün onaylanacaktır. 15 Eylül 2012 Cumartesi ve 16 Eylül 2012 Pazar günleri de işlemlerin aksatılmaması bakımından il milli eğitim müdürlüklerince gerekli tedbirler alınacaktır.

Alan ve yer değişiklikleri, başvuruda bulunan öğretmenlerin 1-a ve 2-a maddeleri kapsamında geçebilecekleri alandaki tercihleri dikkate alınmak suretiyle hizmet puanı üstünlüğüne göre gerçekleştirilecektir. Bu maddeler kapsamındaki alana atanamayan öğretmenler ise 1-b ve 2-b maddeleri kapsamında tercih ettikleri alanda/alanlarda atanmak istedikleri ilde boş kalan eğitim kurumlarına atanmak üzere değerlendirileceklerdir.

Hizmet puanlarının eşit olması durumunda, öğretmenlikteki hizmet süresi fazla olana öncelik verilecektir.

Alan ve yer değişikliği işlemi yapılan öğretmenlerin ayrılış/başlayış işlemleri, eğitim ve öğretimin 17 Eylül 2012 tarihinde başladığı da dikkate alınarak 19-21 Eylül 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilecektir.

Öğretmenlerin il içi alan değişikliği başvurularının 10-13 Eylül 2012 tarihleri arasında alınacağı ilan edilmişti. Ancak, iller arası özür durumundan yer değişikliği alanlarında açık norm kadro olmaması nedeniyle ataması gerçekleştirilemeyen öğretmenlerimizin taleplerinin karşılanması ve 40.000 yeni öğretmen alımı ve okulların açılması sonrasında doğabilecek yeni öğretmen ihtiyaçları gözetilerek yapılan yeni değerlendirmeler üzerine il içi alan değişikliklerinin 19-24 Eylül 2012 tarihleri arasında başvurular kabul edilip 25 Eylül 2012 tarihinde tamamlanacağı kamuoyuna saygı ile duyurulur. (İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü)